

2013. aasta MAJANDUSAASTA ARUANNE

Ärinimi	AS Harju Elekter
Põhitegevusala:	elektrijaotusseadmete ja juhtaparatuuri tootmine; metalltoodete tootmine; hulgi- ja vahenduskaubandus, valgustite ja elektritarvete jaemüük; kinnisvaraalane tegevus; äri- ja juhtimisalane nõustamine; valdusfirmade tegevus
Äriregistri number:	10029524
Aadress:	Paldiski mnt.31, 76 606 Keila
Telefon:	372 67 47 400
Faks:	372 67 47 401
Elektronpost:	he@he.ee
Interneti kodulehekülg:	www.harjuelekter.ee
Tegevjuht:	Andres Allikmäe
Audiitor:	KPMG Baltics OÜ
Majandusaasta algus:	1. jaanuar
Majandusaasta lõpp:	31. detsember
Majandusaasta aruandele lisatud dokumendid:	<ul style="list-style-type: none"> • audiitori järeldusotsus • kasumijaotamise ettepanek

SISUKORD

Nõukogu esimehe pöördumine	3
Juhataja pöördumine	4
Juhatuse tegevusaruanne	5
Aksia ja aktsionärid	28
Hea Ühingujuhtimise Tava aruanne	32
Sotsiaalse vastutuse raport	36
Raamatupidamise aastaaruanne	37
Konsolideeritud finantsseisundi aruanne	37
Konsolideeritud kasumiaruanne	38
Konsolideeritud koondkasumiaruanne	39
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	40
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	41
Konsolideeritud raamatupidamisaruannete lisad	43
1. Üldine informatsioon	43
2. Aruande koostamise alused	43
3. Olulisemad arvestuspõhimõtted	46
4. Raamatupidamishinnangud ja otsused	58
5. Finantsriskide juhtimine	59
6. Finantsinstrumendid	62
7. Raha ja pangakontod	63
8. Äritegevuse ja muud nõuded	64
9. Ettemaksed	65
10. Varud	65
11. Investeering sidusettevõttesse	65
12. Muud pikaajalised finantsinvesteeringud	66
13. Kinnisvarainvesteeringud	67
14. Materiaalne põhivara	68
15. Kasutusrent	69
16. Immateriaalne põhivara	70
17. Võlakohustused	71
18. Laenude tagatised ja panditud vara	72
19. Võlad tarnijatele ja muud võlad	72
20. Maksud	73
21. Lühiajalised eraldised	73
22. Tingimuslikud kohustused	74
23. Aktsiakapital ja reservid	74
24. Segmendi aruanne	75
25. Koondkasumiaruande kirjete selgitused	77
26. Tulumaks	78
27. Tava ja lahustatud puhaskasum aksia kohta	80
28. Sihtfinantseerimine	80
29. Rahavoogude aruande kirjete selgitused	81
30. Seotud osapooled	82
31. Bilansipäeva järgsed sündmused	83
32. Emaettevõtte põhjaruanded	84
Juhataja kinnitus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandele	88
Allkirjad 2013.a.majandusaasta aruandele	88
Audiitori järeldusotsus	89
Kasumi jaotamise ettepanek	90

NÕUKOGU ESIMEHE PÖÖRDUMINE

2013. aasta oli Harju Elektrile juubeliaastaks - sügisel täitus 45 aastat kaablitootmise algusest. Selle aja jooksul oleme kasvanud rahvusvaheliselt tuntud ja tunnustatud ettevõtteks. Oleme läbinud pika tee erinevate nimede ja erinevate ühiskonnavormide all. Rahvusvaheliselt registreeritud kaubamärgi Harju Elekter all töötatakse alates 1983. aastast. Kõiki neid aastaid ühendab hea koostöö nii firma töötajate kui ka klientide-koostööpartneritega.

Möödunud aastatele tagasi vaadates on meeldiv tõdeda, et alati on olnud võimalik iseseisvalt tegutseda ja otsustada. Parem töötasu, hea sisekliima ja inimestevahelised suhted on olnud meie edu pandiks. Oleme olnud innovaatilised, konstrueerinud ja loonud uusi vajalikke tooteid. Kõigil aastatel oleme teeninud kasumit, mis on võimaldanud meil välja ehitada korralikud tootmishooned ja investeerida kaasaegsetesse seadmetesse ja tehnoloogiasse, et nii täna kui ka tulevikus alles olla, oma äri ajada ja konkurentsist püsida. Ka töötajate palgad oleme suutnud piirkonna keskmisest ülalpool hoida, inflatsioonist ees käia. Juubeliaasta valguses loen suureks saavutuseks, et meil õnnestus 80ndate lõpus ligi meelitada väliskapitali, et luua hulgaliselt elektrialaseid ühisfirmasid ja üle 2500 töökoha siin Keila Tööstuskülas. Kõik need firmad kuuluvad täna Eesti parimate ettevõtete sekka. Vaatan lootusrikkalt tulevikku ning olen kindel, et firma 50.aastapäeva tähistades on Harju Elekter kontsern veelgi tugevam.

Kuigi Kontserni müügitulud aruandeaastal jäid aasta varasemale veidi alla, tehti tublit tööd tulevikutehingute nimel. 2013. aastale tagasi vaadates ei saa jätta märkimata tõhusat tööd alajaamade täiustamisel, riigihanke võitmist järgmiseks 3+1+1 aastaseks perioodiks, aga ka töötava kliendibaasi välja arendamist olulistel sihtturgudel Skandinaaviamaades. Kontserni edasise arengu seisukohalt on müügitulude suurendamine naaberriikides võtmetähtsusega, kuid välisturgude kõrval ei tohi alahinnata ka koduturu olulisust. Kõik Kontserni arendustegevused olidki suunatud just sellise tasakaalustatud arengu kindlustamisele.

Aktsiahinnad Eesti väärtpaberiturul jätkasid tõusu ka aruandeaastal. ASi Harju Elekter aktsia hind tõusis aasta jooksul 2,3% 2,70 euron. Ettevõtte turuväärtuseks kujunes 31.detsembri seisuga 47,0 miljonit eurot. Kiirelt muutuvas majanduskeskkonnas on saanud aga aktsia hinnaliikumisest ehk olulisemakski asjaolu, et tegemist on dividendiaktsiaga. AS Harju Elekter on kogu oma börsil noteeritud aja jooksul maksnud aktsionäridele igal aastal dividende ning stabiilselt suur aktsionäride hulk näitab, et firma usaldusväarsust ja kindlat dividendipoliitikat osatakse hinnata. Lubame seda jätkata ka tulevikus.

Nõukogu nimel tänan meie kliente, partnereid, aktsionäre ja töötajaid.

Endel Palla
Nõukogu esimees

JUHATAJA PÖÖRDUMINE

Harju Elekter kontserni kliendi- ja tarnegeograafia on jätkuvalt laienenud ning immuunsus maailmamajanduse mõjude suhtes kadunud. Ka Eesti ja Baltimaade eduefekt on taandunud. Täna oleme end maailmale tõestanud ning vajame nüüd nii Eesti, aga kindlasti ka siinset majandust koos hoidvate ettevõtete jaoks hoopis uut tüüpi mõtlemist ja otsuseid. Viimastel aastatel välja kujunenud uus majandusreaalsus oma vaoshoitusega on ka ettevõtte tegevussektoris saanud pigem normiks kui erandiks. Kuid ka sellise jätkusuutlikkuse eest tuleb pingutada ja sellesse panustada. Väärtused liiguvad skaaladel. Endisest enam nõuab hoolt ja tähelepanu kliendi vajaduste märkamine ja hea kliendisuhete nimel töötamine. Järjest rohkem tähtsustub inimene.

Harju Elekter kontserni jaoks oli 2013. aasta pingeline, täis sündmusi, valikuid ja õnnestumisi. Teiste seas tasub esile tuua tütarfirma AS Harju Elekter Elektrotehnika edukat osalemist alajaamade riigihankel, mille tulemusena sõlmiti lepingud kogumahuga 17 miljonit eurot, mis kindlustavad lähima kolme aasta jooksul (lisavõimalustega veel kaheks järgneva aastaks) ettevõtte kuni 2000 komplektalajaama tarned. Oluline on siinjuures, et pakutavad tehnoloogilised lahendused omavad „targa elektrivõrgu“ funktsioone. Aruandeaastal osalesid Kontserni firmad aktiivselt ka erinevatel erialamessidel, milledest olulisim oli Põhjamaade suurim elektriala mess Elfack Rootsis. ASi Harju Elekter tugevat turupositsiooni, stabiilset kliendibaasi ja ajalooliselt tugevaid majandustulemusi märgati ka Eestist väljaspool, kui Šveitsi varahaldusfirma CE Asset Management nimetas ettevõtte Eesti firmadest parimaks ja Baltimaades TOP5 hulka ning andis üle Corporate Excellence Award auhinna.

Kuigi pean Kontserni 2013. aasta majandustulemust igati rahuldavaks ja ootuspäraseks, tuleb siiski tõdeda, et nii Soome kui ka Leedu segmendid ei võimaldanud meil ületada eelneva perioodi müüginäitajaid. Harju Elekter kontserni konsolideeritud müügimaht vähenes 8,5% 48,3 miljoni euroni ja ärikasum 11,5% 1,7 miljoni euroni, kuid kasum enne kulumit vaid 4,9%. Samas kasvas konsolideeritud puhaskasum tänu finantsinvesteeringutest ja valdustegevusest saadud tulemile varasemaga võrreldes 46,8% 5,2 miljoni euroni, puhaskasum aktsia kohta kerkis 0,30 euroni. Aruandeaastal kasvasid ka investeeringud ning Kontserni mitmekülgne äritegevus andis taas kord tugevad rahavood. Oleme praktiliselt võlavaba ettevõtte, kes kasutab oma äritegevuse paindlikuks korraldamiseks vaid lühiajalisi krediite. Kontsernil on väga tugev bilanss, põhivarad moodustavad 77,6% varade maksumusest ja omakapital praktiliselt 90% bilansimahust.

Sotsiaalselt vastutustundliku ettevõtteks oleme regulaarselt juba aastaid toetanud tehnilist ülikooliharidust, elektriala edendamist, aga ka meie tegevuskoha noorte sporti ja harrastusi. Sellisena, nagu näeme oma ärimudelit – jätkusuutlikuna, kliendi- ja inimesekesksena, tunnetame endal ka ühiskondlikku vastutust ning tahame olla arvamusiidrina üldises arengus.

Täna ASi Harju Elekter nimel kõiki meie kliente, kes on meid läbi Kontserni 45 tegevusaasta usaldanud. Täna ka Kontserni töötajaid ja avaldan lugupidamist meie aktsionäridele, kes on meid toetanud. Soovin jätkuvalt edukat koostööd kõigi meie partnerite ja sidusrühmadega. Anname endast parima, et Harju Elekter kontsern õigustaks ka edaspidi teie usaldust elektri- ja automaatikaseadmete tootjana ning suunanäitajana elektrotehniliste lahenduste arendamisel.

Andres Allikmäe
Juhataja

JUHATUSE TEGEVUSARUANNE

ORGANISATSIION

MISSIOON

Olla tuntud ja tunnustatud elektri- ja automaatikaseadmete tootja Balti mere regioonis, lahendades kliendi vajadused asjatundlikult, tähtaegselt ja kvaliteetselt ning pakkudes koostööprojektides lisaväärtust ja kindlust.

EESMÄRK

Olla pikaajaliselt edukas, kasvatades firma kapitali ja tootes tulu koostööpartneritele ja omanikele ning pakkudes motiveerivat tööd, palka ja arenguvõimalusi oma töötajatele.

AS Harju Elekter toodab elektriseadmeid 1968. aastast. Kontserni põhitegevus on elektrienergia jaotusseadmete, sh alajaamad, kaablijaotus- ja liitumiskilbid ning automaatika- ja juhtimiskeskuste disain, tootmine ja turustamine energia- ja tööstussektori ning infrastruktuuri tarbeks. Kontserni toodangust 62,8% turustatakse väljaspool Eestit.

ORGANISATSIIONISKEEM

MAJANDUSKESKKONNA ÜLEVAADE

Maailmamajandus

Maailma majanduskasv aeglustus 2012. aasta teises pooles ning püsis nõrgana kogu 2013. aasta vältel. Samal ajal erinevused eri riikide majanduskasvude vahel suurenesid. Kui USA majandusel läks prognoositust paremini, siis euroalal püsis endiselt suur ebakindlus peamiselt rahapoliitika ja finantssektori reformide suhtes. Hiina finantsturud käitusid heitlikult, kuid riigis kasvas poliitiline tahe turumajanduslikeks reformideks. Globaalsest nõrkusest said mõjutatud ka Põhjamaade majandused. Samas kuigi Euroopa äärealade majandused olid jätkuvalt nõrgad ja töötuse keskmine määr kõrge, tugevnes euro-USA dollar valuutapaar praktiliselt kõigi maailma valuutade suhtes. 2013. aasta oli edukas ka finantsturgudele ning nõudlus Euroopa finantsvarade järele kasvas tublisti. Positiivset tootlust näitasid pea kõik suuremad varaklassid ja turud, erandiks oli vaid toorainete varaklass.

Euroala

Euroala majandus elavnes 2013. aastal ootuspärasel tempos. Kuus järjestikust kvartalit väldanud majanduslangus lõppes küll aruandeaasta teises kvartalis, kuid majandusarengud riigiti olid siiski ebahütlased, sõltudes olulisel määral struktuurireformide teostamisest, tööturu väljavaatetest ja globaalsest konkurentsivõimest. Euroala keskpankade koostöös valminud prognoosi kohaselt euroala majanduskasv tervikuna järgnevatel aastatel kiireneb. Euroala inflatsioon jäi aruandeaastal 1,4% juurde ning oodatakse selle aeglustumist seoses kesise sisenõudluse ning kütuse- ja toidutoorme hindade langusega. Ka energia hinna kasvu hinnatakse nafta odavnemise tõttu minimaalseks. Finantsturud Euroopas olid läbi aasta stabiilsed ning intressimäärad madalad. Euroopa Keskpanga nõukogu on kinnitanud, et rahapoliitilised intressimäärad jäävad madalale tasemele pikemaks ajaks.

Lähitulevikku silmas pidades on Põhjamaadest parimad kasvuväljavaated Rootsi majandusel, kus eeldatakse eratarbimise kasvu ja ekspordimahtude suurenemist. Norra eristub teistest Põhjamaadest, kuna kinnisvaraturgude jahtumine ja tagasihoidlik investeringute maht on siin esile kutsunud majandusaktiivsuse pidurdumise. Taanile ennustatakse aeglast taastumist ning Soome majanduse elavnemine sõltub eksporditurgudest.

Läti, Leedu ja Venemaa

Sarnaselt Lääne-Euroopale toimus majanduste taastumine ka pea kõikides Kesk- ja Ida-Euroopa riikides. Siiski olid erinevused riigiti suured. Venemaa majandus läks langusesse, lõpetades aasta praktiliselt 0% tasemel. Venemaa turu nõrkus, aga ka septembris Leedu kaupadele Vene piiril kehtestatud tõkked kajastusid koheselt ka Leedu majanduskasvu järsus aeglustumises kolmandas kvartalis. Aasta kokkuvõttes olid Läti ja Leedu majandused siiski tugevad, kasvades ühtede kiirematena regioonis: Läti 4% ja Leedu 3%. Siinse majanduspiirkonna jaoks oli suure tähtsusega ka Läti ühinemine eurotsooniga 1. jaanuarist 2014. Leedu kavandab liitumist eurotsooni ja OECDga 1. jaanuarist 2015.

Eesti

2013. aastal põhines Eesti majanduskasv jätkuvalt sisenõudlusel, tulenedes eeskätt majapidamiste sissetulekute ja tarbimise suurenemisest. Ekspordi tugi Eesti majandusele jäi varem prognoositust väiksemaks, kuna aasta esimesel poolel oli Eesti peamiste kaubanduspartnerite kasv oodatust kesisem. Eesti majandus oli seetõttu 2013. aasta esimesel poolel languses ning kuigi kolmandas kvartalis majanduskasv taastus, jäi aastane kasv siiski tagasihoidliku 1% juurde. Intressimäärad püsisid madalad ja pangalaenule ligipääsetavus oli hea. Sellest hoolimata oli 2013. aastal kapitalimahutus põhivarasse seiskunud, mille peamiseks põhjuseks oli ettevõtete vähene investeerimisvajadus olemasoleva tootmisressursi alarakendatuse tõttu. Eksporditurgude taastumine peaks julgustama ettevõtteid investeringuid põhivarasse suurendama.

AASTA 2013

Septembris tähistas AS Harju Elekter oma 45. tegevusaastat. 1968. aastal kaablitootmisega alustanud ettevõtte on tänaseks kasvanud tunnustatud kesk- ja madalpinge elektri- ja automaatikaseadmete tootjaks Baltimaades ning tuntud ettevõtteks Skandinaavia riikides.

Šveitsi varahaldusfirma CE Asset Management koos Balti partneritega kuulutas septembris välja järjekordsed Corporate Excellence Award nominendid. Juba kolmandat aastat järjest oli AS Harju Elekter Eesti firmadest parim ja Baltimaades TOP5 hulgas (2013.a 3.koht). Ettevõtte sai kõrge tunnustuse osaliseks tänu oma turupositsioonile, stabiilsele kliendibaasile, headele ajaloolistele majandustulemustele ja ettevõtete üldjuhtimise edendamisele.

Septembris täitus UAB-l Rifas 10 aastat Harju Elekter kontsernis. 8.septembril 2003.aastal sõlmis AS Harju Elekter eellepingu 51% aktsiate omandamiseks Leedu firmas UAB Rifas. Rifase käive oli siis 7 MLIT (2 MEUR) ja firmas töötas 61 inimest. 10 aastaga on Rifase käive kasvanud 5,8 miljoni euroni ja töötajate arv 78ni (31.12.2013). Ka ASi Harju Elekter osalus ettevõttes on suurenenud 63%ni.

Tütarettevõtte AS Harju Elekter Elektrotehnika võitis Eesti Energia tütarettevõtte OÜ Elektrilevi poolt välja kuulutatud riigihankekonkursid komplektalajaamade ostmiseks. Edukate läbirääkimiste tulemusena allkirjastati kaks suuremahulist raamlepingut kehtivusega 3+1+1 aastat. Lepingute hinnanguline maksumus kokku on 17 miljonit eurot. Vastavalt sõlmitud lepingutele tarnib AS Harju Elekter Elektrotehnika OÜle Elektrilevi kolme aasta jooksul orienteeruvalt 2000 tehases valmistatud 1- ja 2-trafolist komplektalajaama. Tarnitavad automatiseeritud alajaamad on tänu tehnoloogia arengule muutumas „targa elektrivõrgu“ lahutamatuks osaks, võimaldades alajaamade kaughaldust ja elektri kvaliteedi seiret. Alajaamade tarned on suunatud Eesti turule.

AS Harju Elekter ostis III kvartalis 11 ha tootismaad Tallinna piiril Allika tööstuspargis tööstusliku kinnisvara arendamiseks tulevikus.

Detsembris toimus ASis Harju Elekter Teletehnika ISO 9001 ja ISO 14001 kvaliteedisüsteemide resertifitseerimine ning väljastati uued sertifikaadid kehtivusega 3 aastat. Bureau Veritas Certification auditeerijate resertifitseerimist kokkuvõttev raport oli märkusteta.

Tütarettevõtetes AS Harju Elekter Teletehnika ja Satmatic Oy jätkus Lean 5S/6S tootlikkuse suurendamise põhimõtete juurutamine, et saavutada läbi efektiivse ressursside kasutamise ja selge ülevaate tegevuse kulukusest maksimaalne kliendirahulolu ja ettevõtte kasumlikkus.

Kontserni ettevõtted tutvustasid aasta jooksul oma tootevalikut ja terviklahendusi ühtekokku 7 erialamessil Eestis, Soomes, Rootsis ning EAS Eesti ühisstendi koosseisus ka Saksamaal.

TEGEVUSTULEMUSED

Finantskookkuvõte viimase 5 aasta kohta

Kontsern	2013	2012	2011	2010	2009
Koondkasumiaruanne (miljon eurot)					
Müügitulud	48,3	52,8	46,7	40,9	40,4
Ärikasum	1,7	2,0	2,0	1,5	1,8
Puhaskasum (emaettevõtte omanikele kuuluv)	5,2	3,5	2,8	2,2	1,2
Finantsseisundi aruanne aasta lõpu seisuga (miljon eurot)					
Käibevara kokku	15,9	16,5	15,4	14,4	12,0
Põhivara kokku	55,2	43,1	37,5	40,7	27,5
Varad kokku	71,1	59,6	52,9	55,1	39,5
Omakapital (emaettevõtte omanikele kuuluv)	62,5	48,8	40,3	44,0	30,7
Omakapitali kordaja (%)	87,9	81,8	76,2	79,8	77,7
Juurdekasvutempod (% vrd eelmise aastaga)					
Müügitulud	-8,5	13,1	14,2	1,1	-27,4
Ärikasum	-11,5	-2,7	33,3	-16,1	-43,4
Puhaskasum (emaettevõtte omanikele kuuluv)	46,8	26,8	27,6	76,9	-50,1
Varad	19,2	12,7	-4,0	39,5	2,7
Omakapital (emaettevõtte omanikele kuuluv)	28,1	21,1	-8,3	43,1	20,9
Tulususe suhtarvud (%)					
Käibe ärirentaablus	3,6	3,7	4,3	3,7	4,5
Käibe puhasrentaablus	10,7	6,8	6,3	5,6	3,4
Varade puhasrentaablus	7,9	6,3	5,1	3,2	3,2
Omakapitali puhasrentaablus (ROE)	9,2	7,9	6,6	4,4	4,4
Aksia (EUR)					
Keskmine aktsiate arv (1000 tk)	17 400	17 093	16 800	16 800	16 800
Omakapital aktsia kohta	3,20	2,61	2,51	2,22	1,67
Aksia sulgemishind	2,70	2,64	2,28	3,02	2,07
Puhaskasum aktsia kohta	0,30	0,21	0,17	0,13	0,07
P/E suhe (kordaja)	9,00	12,57	13,41	23,39	28,14
Dividend aktsia kohta	^[1] 0,10	0,09	0,07	0,06	0,05
Likviidsussuhtarvud					
Maksevõime kordaja	2,3	1,8	1,8	1,8	1,6
Likviidsuskordaja	1,4	1,1	1,0	1,1	0,9
Personal ja palgad					
Keskmine töötajate arv	455	452	427	424	452
Töötajate arv perioodi lõpu seisuga	451	478	457	440	464
Palgakulu (miljon eurot)	8,6	9,1	7,7	7,0	7,3
Käibe ärirentaablus	= Ärikasum/Müügitulud*100				
Käibe puhasrentaablus	= Puhaskasum/Müügitulud*100				
Omakapital aktsia kohta	= Omakapital(keskmise)/Aktsiate arvuga (perioodi keskmine)				
Vara puhasrentaablus	= Puhaskasum (emaettevõtte omanikele kuuluv) /Keskmine vara*100				
Omakapitali puhasrentaablus	= Puhaskasum (emaettevõtte omanikele kuuluv) /Keskmine omakapital (emaettevõtte omanikele kuuluv) *100				
Omakapitali kordaja	= Keskmine omakapital (emaettevõtte omanikele kuuluv) /Keskmine varad*100				
Puhaskasum aktsia kohta	= Puhaskasum (emaettevõtte omanikele kuuluv) / Keskmine aktsiate arv				
P/E suhe	= Aktsia hind/Kasum aktsia kohta				
Maksevõime kordaja	= Käibevara (keskmise) / Lühiajalised kohustused (keskmise)				
Likviidsuskordaja	= Keskmine likviidsed varad (käibevara-varud) / Lühiajalised kohustused (keskmise)				

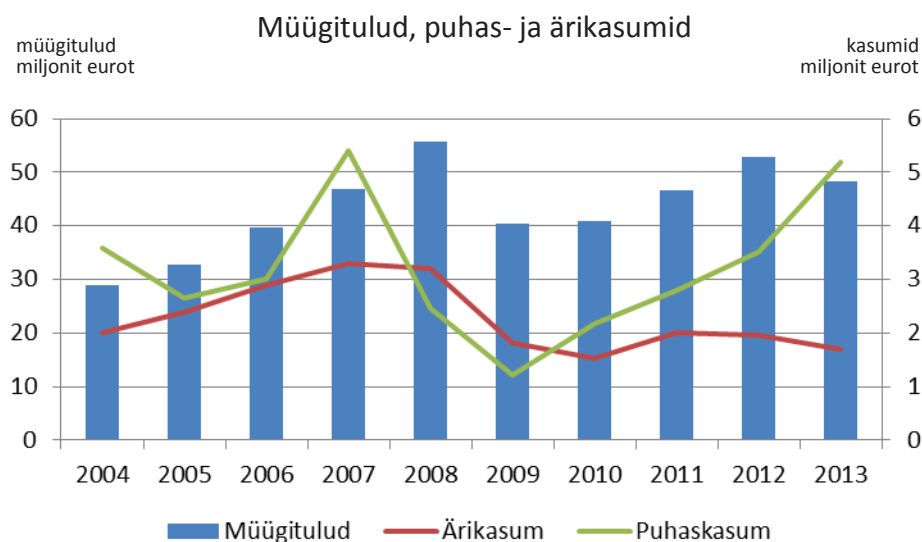
^[1] Juhatusettepanek

2013. aasta majandusaruandes on rida-realt konsolideeritud ASi Harju Elekter (konsolideeriva üksuse) ja tema tütarettevõtete ASi Harju Elekter Elektrotehnika, ASi Harju Elekter Teletehnika, Satmatic Oy, Harju Elekter AB ja Rifas UAB ning tema tütarettevõtte Automatikos Iranga UAB (koos kasutatuna Kontserni) finantsnäitajad ning laiendatud kapitaliosaluse meetodil sidusettevõtte AS Draka Keila Cables tulemused.

AS Harju Elekter omab 5,4%list osalust Soome ettevõttes PKC Group Oyj. Ettevõtte aktsiad on noteeritud Helsingi Börsil ja on finantsseisundi aruandes kajastatud turuhinnas. Aktsia turuhinna muutusel võib olla oluline mõju Kontserni varade väärtusele ja omakapitalile.

Tulud, kulud ja kasumid

Kontserni 2013. aasta konsolideeritud müügitulu oli 48,3 miljonit eurot, olles 8,5% väiksem võrreldava perioodi näitajast, aruandeaasta ärikasum kahanes 11,5% 1,74 miljoni euroni ja puhaskasum kasvas 43,6% 5,17 miljoni euroni.

Konsolideeritud müügitulust andsid 47% (2012: 45%) Eesti, 40% (2012: 40%) Soome ja 12% (2012: 14%) Leedu ettevõtted ning 1% (2012: 1%) Rootsi ettevõtte.

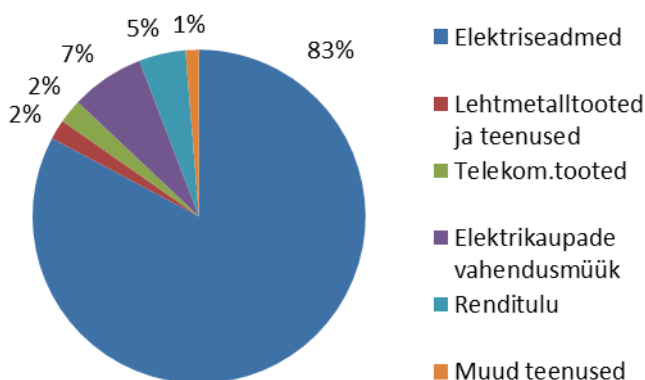
Kontserni põhitegevuseks on elektrienergia jaotus- ja juhtimisseadmete tootmine ja müük, samuti nendega seotud tegevused. Põhitegevus andis traditsiooniliselt suurima osa – 83%, elektrikaupade ja teenuste vahendasmüük 7%, renditulud andsid 4,5% ning muud tooted ja teenused kokku 5,5% konsolideeritud müügitulust.

Turgudest domineerisid jätkuvalt Kontserni ettevõtete koduturud. Eksportturud kaotasid veidi oma osakaalu ning nende edasine areng sõltub suuresti meie peamiste väliste sihtriikide võtmeklientide aktiivsusest. Samas loob muutunud olukord kindlasti ka uusi äri võimalusi. 63% Kontserni toodetest ja teenustest realiseeriti Eestist väljapoole (2012: 66%) ning 93% (2012: 90%) müügituludest saadi Kontserni ettevõtete koduturgudel (Eesti, Soome, Leedu, Rootsi).

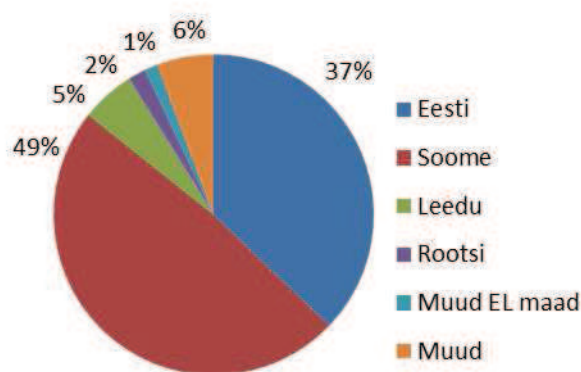
Kontserni suurimad sihtturud on Eesti ja Soome, mistõttu on Kontserni müügi mahud tugevalt mõjutatud nendel turgudel toimuvast. Olukord Soome majanduses on 2013. aastal olnud keeruline; aasta alguses oli Soome ekspordisektor languses. Soome tööstustoodang langes võrreldava perioodi suhtes 4,6%. Kontserni müük Soome turule kahanes aastaga 8% 23,4 miljoni euroni. Aasta viimastel kuudel täheldati Soome majanduses mõningasi paranemismärke. Müük Eesti turule kasvas aastaga enam kui 1% 17,9 miljoni euroni. Soome ja Eesti turg andsid 85,6% aruandeaasta konsolideeritud müügitulust, võrreldaval perioodil 81,9%.

Kontserni ettevõtetel on klientidega koduturgudel valdavalt pikaajalised lepingud. Väljapool koduturgusid tegutsetakse peamiselt projekti- ja tellimuspõhiselt, mistõttu on need pidevalt muutuvad. Seoses infrastruktuuri suunatud investeeringute tuntava vähenemisega Saksamaal, kahanes ka Kontserni müügiimaht sellele turule 2,1 miljoni euro võrra. Käesoleval aastal jõudsid lõpule ühekordsed projektid Belgias, Malaisias, Valgevenes ja Šveitsis, samas käivitusid uued projektid USAs. Kasvanud on tärned Norrasse ja Venemaale, mis on viimastel aastatel olnud püsivamalt Kontserni sihtturgudeks. Kokkuvõttes müüdi Kontserni tooteid väljapoole Euroopa Liitu 2,8 miljoni euro väärtuses, kasvades võrreldava perioodi suhtes 5,5%.

Müügitulud tootegruppide kaupa

Müügitulud turgude kaupa

Kontserni äritegevuse kulud kahanesid aastaga kokku 8,5% 46,5 miljoni euroni, samas ka müügitulu kahanes 8,5%. Kokku kasvasid tegevuskulud aruandeperioodil 17 tuhat eurot 6,7 miljoni euroni, moodustades 13,9% (2012: 12,6%) konsolideeritud müügitulust.

Tootmis- ja müügiimahtude kahanemine tõi kaasa töötajate arvu vähenemise Kontsernis. Aruandeperioodi lõpu seisuga töötas Kontsernis 451 inimest, mis oli 27 töötajat vähem kui aasta tagasi. Aasta keskmine töötajate arv kasvas võrreldava perioodi suhtes 3 töötaja võrra 455ni. Aastaga kahanesid kulutused tööjõule 4,3% 11,4 miljoni euroni, moodustades 23,5% (2012: 22,5%) konsolideeritud müügitulust.

Aastaga hinnati alla varasid ja kanti kuludesse äritegevuse nõudeid kokku 155 (2012: 86) tuhande euro ulatuses ning kulu varude allahindlusest oli 23 (2012: 38) tuhat eurot. Perioodi põhivarade kulum moodustas 1,53 (2012: 1,47) miljonit eurot.

Aruandeaasta konsolideeritud brutokasum oli 8,46 (2012: 8,65) miljonit eurot. Brutokasumi marginaal paranes võrreldava perioodi näitaja suhtes 1,1 protsendipunkti võrra ja oli 17,5%. Perioodi ärikasum enne kulumit vähenes 12 kuuga 4,9% 3,27 miljoni euroni ja ärikasum 11,5% 1,74 miljoni euroni. Aruandeperioodi ärirentaablus enne kulumit oli 6,8% (2012: 6,5%) ja ärirentaablus 3,6% (2012: 3,7%).

Aruandeperioodil laekus dividenditulu 0,95 (2012: 0,85) miljonit eurot. 2013. aastal müüdi 90 (2012: 15,4) tuhat PKC Group Oyj aktsiat. Finantstulu aktsiate müügilt oli 1,68 (2012: 0,18) miljonit eurot. Kokkuvõttes kasvasid finantstulud 1,61 miljoni euro võrra 2,65 miljoni euroni.

Kontsern konsolideeris sidusettevõttest kasumit 1,30 (2012: 1,12) miljonit eurot.

2013. aastal oli tulumaksukulu 475 (2012: 482) tuhat eurot.

Aruandeaasta konsolideeritud puhaskasum oli 5,17 miljonit eurot, kasvades 43,6%. Emaettevõtte omanikele kuuluv osa oli 5,16 miljonit eurot, kasvades aastaga 46,8%. Puhaskasum aktsia kohta oli 0,30 (2012: 0,21) eurot.

Muu koondkasum

PKC Group Oyj aktsia turuhind Helsingi börsil kasvas 12 kuuga 8,76 euro võrra 24,19 euron, võrreldaval perioodil 4,00 euro võrra 15,43 euron. Muu koondkasum finantsvara ümberhindlusest oli aruandeaastal 11,69 (2012: 5,54) miljonit eurot, finantsvara müügiga realiseerus ümberhindluse kasumit 1,66 (2012: 0,16) miljonit eurot. Kokkuvõttes kasvas ümberhindluse reserv omakapitalis 10,03 ja võrreldaval perioodil 5,38 miljoni euro võrra. Valuutakursi vahed välisettevõtte ümberarvestusel (Rootsi tütarettevõtte Harju Elekter AB) moodustasid muust koondkasumist (-kahjumist) ebaolulise osa.

Finantsseisund ja rahavood

Kontserni varade maht oli 31.12.2013 seisuga 71,1 miljonit eurot, kasvades aastaga 11,5 miljoni euro võrra.

Varade mahu kasv oli aruandeaastal peamiselt mõjutatud PKC Group Oyj aktsia turuhinna muutusest Helsingi börsil. Aruandeaastal investeeris Kontsern põhivarasse kokku 2,32 miljonit eurot, võrreldaval perioodil 0,84 miljonit eurot. Kokkuvõttes kasvas põhivarade maksumus 12 kuuga 12,0 miljoni euro võrra 55,2 miljoni euron, moodustades varade maksumusest 77,6%, aasta tagasi 72,4%.

Aasta lõpuks ulatusid äritegevuse nõuded ja ettemaksed 6,0 miljoni euron, kahanedes aastaga 0,7 miljonit eurot ja varud 5,8 miljoni euron, kahanedes 0,6 miljoni euro võrra. Äritegevuse võlad kahanesid 12 kuuga 1,6 ning Kontserni lühiajalised kohustused kokku 2,0 miljoni euro võrra 6,1 miljoni euron. Likviidsuskordaja paranes 2013. aastal 0,3 punkti võrra 1,4 tasemele ja maksevõime kordaja 0,5 punkti võrra 2,3 tasemele.

Aasta lõpus ulatusid intressikandvad võlakohustused 1,8 miljoni euron, vähenedes 12 kuuga 0,6 miljonit eurot, sealhulgas vähenesid lühiajalised laenukohustused aasta jooksul 0,4 (2012: 1,2) miljonit eurot. Kaheteistkümne kuuga tasuti kapitalirendi põhimakseid Kontsernis kokku 294 (2012: 282) tuhat eurot.

Kontserni netovõlg (Intressikandvad võlakohustused – Raha ja pangakontod) vähenes 12 kuuga 1,4 miljoni euro võrra ja ulatus aasta lõpus -2,4 miljoni euron. Netovõla suhe omakapitali moodustas -3,8%, võrreldaval perioodil -2,0%.

Kontserni omakapital suurenes aastaga 13,7 miljoni euro võrra ja ulatus aasta lõpu seisuga 63,8 miljoni euron.

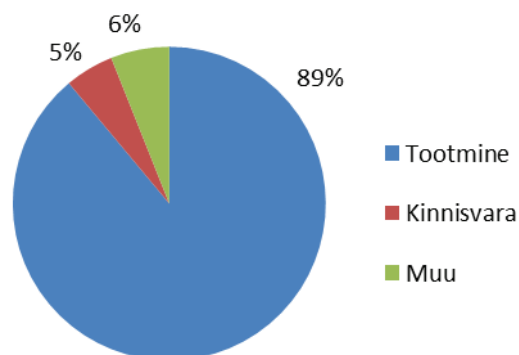
Aruandeperioodi lõpu seisuga moodustasid käibevarad 22% (2012: 28%) ja põhivarad 78% (2012: 72%) ning teiselt poolt võõrkapital 10% (2012: 16%) ja omakapital 90% (2012: 84%) varadest.

Aruandeaastal tuli äritegevusest raha sisse 2,5 (2012: 4,6) miljonit eurot, investeerimistegevusest 0,5 miljonit eurot, 2012. aastal läks investeerimistegevusest raha välja 58 tuhat eurot. Kontsern maksis 2013. aastal dividende 1,6 (2012: 1,2) miljonit eurot. Kokkuvõttes läks finantseerimistegevusest raha välja 2,3 (2012: 2,0) miljonit eurot. Raha ja rahaekvivalendid kasvasid aruandeaastaga 0,8 miljoni euro võrra 4,1 miljoni euron, võrreldaval perioodil aga vähenesid 2,5 miljoni euro võrra 3,4 miljoni euron.

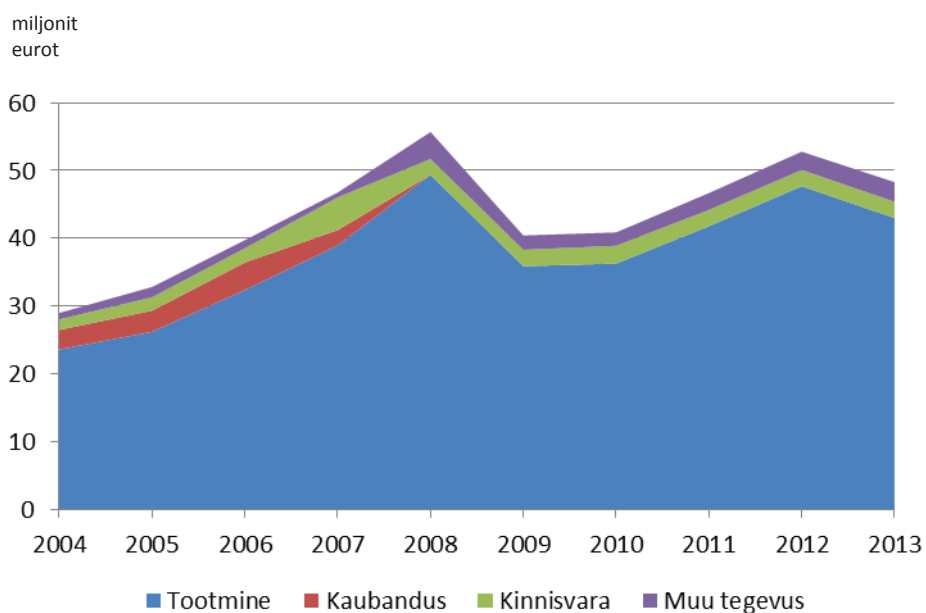
TEGEVUSSEGMENTID

31. detsembri 2013 seisuga toimus Kontserni tegevus kahes valdkonnas – tootmine ja kinnisvara, kus iga tegevusala oli piisavalt suure osakaaluga, et moodustada eraldi kajastatavat segmenti ning millega kaasnenud riskid ja hüved olid oluliselt erinevad. Emaettevõttes tegutseva kaubandusgrupi osakaal on jäänud viimasel viiel aastal, sh. 2013. aastal koos Harju Elekter ABga olulisest, 10% määrast allapoole, mistõttu kajastatakse kaubandus muude tegevuste koosseisus.

Müügitulud segmentide viisi

Tegevussegmentide müügitulud

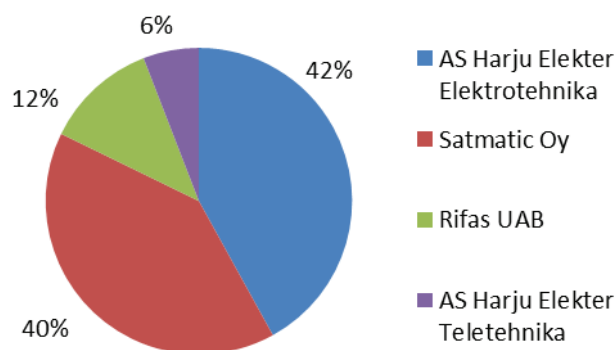

TOOTMINE

Tootmise segment hõlmab elektriseadmete tehaseid Eestis (AS Harju Elekter Elektrotehnika), Soomes (Satmatic Oy) ja Leedus (Rifas UAB), kus tehaste põhitoodangu moodustavad seadmed kesk- ja madalpinge elektrienergia jaotuseks (alajaamad, kaablijaotus- ja liitumiskilbid) ning automaatika- ja juhtimiskeskused energia- ja tööstussektori ning infrastruktuuri tarbeks. Samuti kuulub segmenti AS Harju Elekter Teletehnika (Eesti), mis valmistab tooteid nii energeetika ja elektrotehnika kui ka telekommunikatsiooni-sektorile.

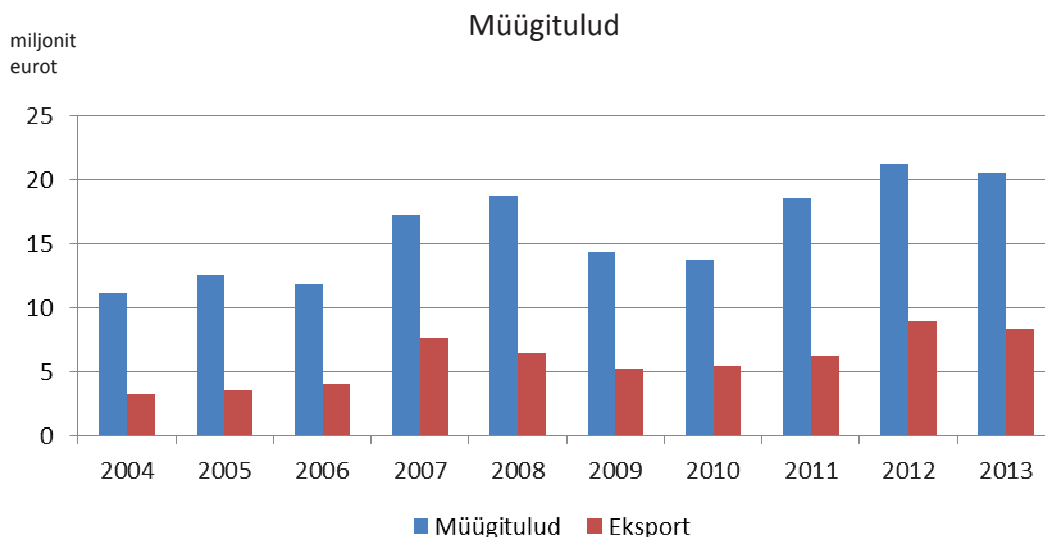
2013. aastal andis Tootmine 89% (2012: 90%) konsolideeritud müügitulust. Segmendi müügi-maht kahanes aastaga 10,0% 42,9 miljoni euroni.

Müügitulud ettevõtete kaupa

AS Harju Elekter Elektrotehnika

ASi Harju Elekter 100%line tütarettevõtte AS Harju Elekter Elektrotehnika on juhtiv kesk- ja madalpinge jaotusseadmete tootja ja turustaja Baltimaades. ASi Harju Elekter Elektrotehnika peakontor ja tehas paiknevad Keilas, kus ettevõtte kasutuses on 10 843 m² tootmis-, lao- ja kontoripindu. Ettevõttes töötab 193 inimest, neist 40 müügi- ja tootearendusvaldkonnas.

2013. aasta kujunes ASile Harju Elekter Elektrotehnika igati kordaläinuks. Aastaga teeniti müügitulusid 20,5 (2012: 21,2) miljonit eurot, jäädes praktiliselt samale tasemele aasta varasemaga. Samas tegi ettevõtte inseneride ja tootmispersonali hea töö võimalikuks oluliste riigihangete võidud, tagades sellega ettevõttele stabiilse tellimustevoo järgnevas 3-5 aastaks. Müük välisurgudele, sh Kontserni EL klientidele moodustas 41% müügituludest ja oli 7,9 miljonit eurot. Müük koduturule püsis stabiilsena.

Valdav osa müügituludest - 93,9% - teeniti elektriseadmete müügist (2012: 93,1%). Tootegruppide osas hoidis jätkuvalt liidripositsiooni alajaamade tooterühm, millele järgnesid keskpingeseadmed ja seeriatooted. ASi Harju Elekter Elektrotehnika tehases valmistatud betoon- ja metallkorpusega komplektalajaamad on kindlustanud endale juhtpositsiooni koduturul, mida toetab alajaamade tellimuste stabiilne kasv Soomes ja hoogustunud müük Rootsi suunal. Ka erialajaamade müük oli aruandeaastal

tõhusas kasvus ning tänu firma inseneride poolt välja töötatud lahendusele ja kvaliteetsele tootele on ka siin ettevaatav positsioon paljulubav. Keskpinge primaar- ja sekundaarjaotusseadmete müük nii kodu- kui ka välismaa klientidele oli ootuspärane. Positiivne areng toimus seeriatoodete valmistuses, kus tellimusmahud kasvasid ning muutusid regulaarseks ja stabiilseks.

Kevadel osales AS Harju Elekter Elektrotehnika edukalt Rootsi suurimal elektriala messil Elfack, kus esitleti Skandinaaviamaade klientide nõuetele ja vajadustele kohandatud komplektalajaama, kaablijaotuskappe, Sivacon madalpingejaotlat ning elektriautode laadimis- ja toitepunkte. Lisaks tutvustati ettevõtte laia tootevalikut ka kohalikel messidel ja klientide messipäevadel. Muude turundustegevuste seas väärrib esiletõstmist ettevõtte kodulehekülje uuendamine ja oluliselt informatiivsemaks muutmine Kontserni kodulehekülje uuendamise projekti raames.

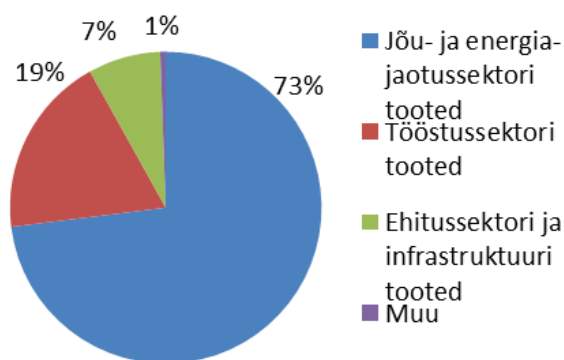
2013. aastal jätkus keskendumine ettevõtte põhiprotsesside optimeerimisele ja kaupade efektiivsele kasutamisele, samas ei jäetud tähelepanuta kaupade tarneahelate optimeerimist kõikides tootmisloikudes. Nii tootmis- kui ka admintöötajad läbisid erinevaid töö- ja elektriõhutuslaseid koolitusi. Aasta lõpus võeti kasutusele töötajate kvalifikatsioonisüsteem, mis aitab siduda töötajate oskusi ja tööpanust õiglase ja motiveeriva töötasuga, näitab ära võimalused arenguks ja tasu suurendamiseks. Uus kvalifikatsioonisüsteem loob head eeldused ka tootlikkuse tõusuks.

Klientide ootuste ja vajaduste paremaks mõistmiseks võeti aruandeaastal ettevõttes kasutusele soovitusindeksi seire keskkond, mille andmetele tuginedes saab firma põhiprotsesside kvaliteedi kohta klientidelt regulaarset tagasisidet. See on oluline informatsioon parendamiseks ettevõtte äriprotsesse. Jätkus ka majandustarkvara MS Dynamics AX täiendavate võimaluste kasutuselevõtt, sh elektrooniliste ostuarvete registri ning juhtimisaruandluse keskkonna täiustamine.

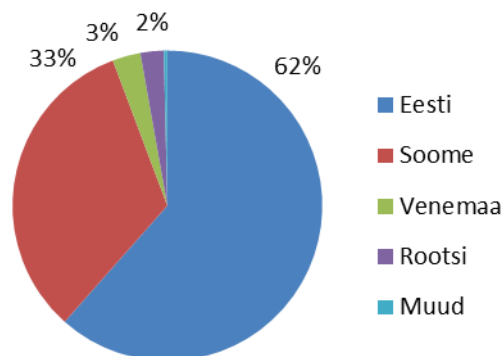
Jaanuaris väljastati ettevõttele uued 3-aastased vastavussertifikaadid kvaliteedi- ja keskkonnasüsteemide ISO 9001 ja ISO 14001 standarditele. Lisaks viidi aasta jooksul nii litsentsimüüjate kui ka oluliste tellijate poolt läbi erinevaid madal- ja keskpinge jaotusseadmete tootmise auditeid, mille käigus kontrolliti põhjalikult toodete ja tehnilise dokumentatsiooni nõuetele vastavust, toodete valmistuse protseduure ning muid toodete kvaliteedi tagamisega seonduvaid valdkondi. Auditid on õpetlikud mõlemale osapoolle ja olulised edasiseks koostööks.

Ettevõtte arengu ja kasvu tagamiseks jätkatakse ka lähiaastatel aktiivset ekspordisuunalist turundustegevust uute turgude ja klientide leidmiseks. Konkurentsivõime tugevdamiseks hoitakse tähelepanu all firma põhiprotsesside efektiivsuse-, töökorralduse- ning töökeskkonna parandamisega seotud tegevusi. Lisavõimalusi loovad nii olemasoleva tootesortimendi täiendamine, Kontserni ettevõtete vahelise koostöö tugevdamine kui ka jätkuv koostöö kõrg-, eri- ja ametikoolidega.

Müügitulud tootegruppide kaupa

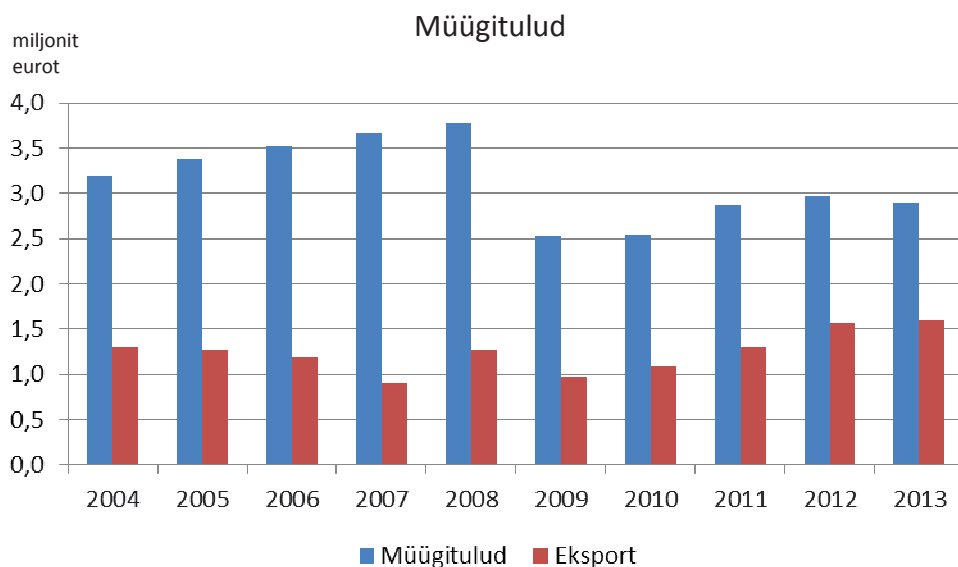

Müügitulud turgude viisi

AS Harju Elekter Teletehnika

ASi Harju Elekter 100%lise tütarettevõtte ASi Harju Elekter Teletehnika põhitegevus on telekommunikatsioonisektorile andmesidevõrgu sidekappide ja erinevate lisatarvikute ning fiiberoptiliste ühenduskaablite valmistamine ja müük. Lisaks valmistab firma kliendikohaseid lehtmetailtooteid ja -lahendusi energeetika ja elektrotehnikasektorile ning teeb allhanketöid lehtmetaili töötlemise ja viimistluse alal. Ettevõtte koosseisu kuulub ka mehaanikajaoskond, mis tegeleb peamiselt eritellimuste täitmisega Keila Tööstusküla ettevõtetele. Firma omab ka tegevusluba tulekahju- ja valvesignalisatsioonisüsteemide projekteerimis-, paigaldus- ja hooldustööde teostamiseks. Firma peakontor ja tehas paiknevad Keilas. Ettevõttes töötab 58 inimest.

ASi Harju Elekter Teletehnika 2013. aasta müügitulud olid 2,9 miljonit eurot, jäädes aasta varasemaga samale tasemele. Aasta esimeses pooles pidurdas planeeritud müügikäibe kasvu nõudluse vähenemine Soomes, mis on ettevõtte peamine eksportturg. Aasta teises pooles Soome turg küll veidi elavnes ning see kajastus positiivselt ka ettevõtte müüginäitajates. Samal ajal jätkus turgude ümberjagamise protsess Põhjamaade lehtmetaili- ja telekommunikatsioonisektoris, andes tunda tugevas surves hindadele ja tarnetähtaegadele.

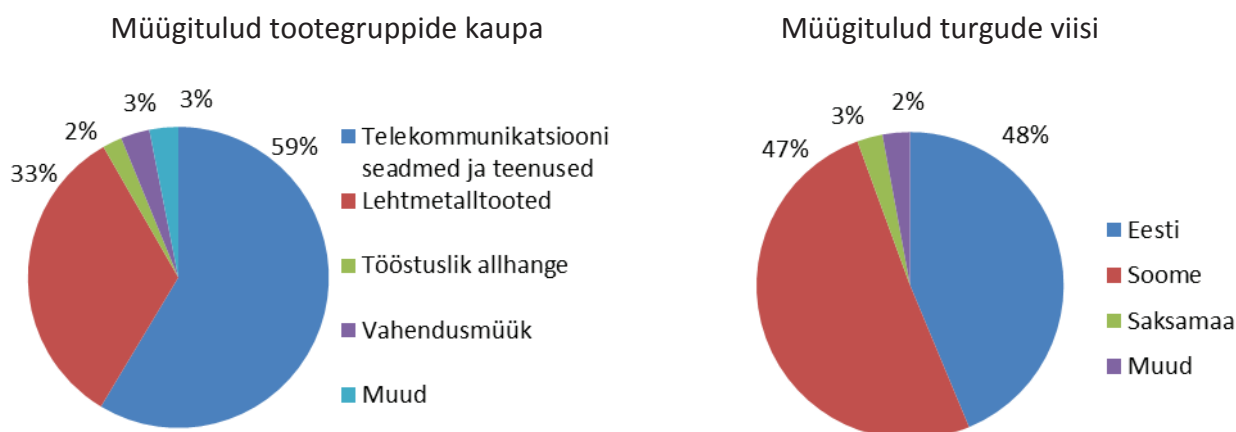
Kuna ettevõtte osaleb rahvusvahelises äris, on turgude tõusud ja langused kas otseselt või kaudselt tunda. Ekspordi osakaal ettevõtte 2013. aasta müügituludes oli 56,3% ning suurimaks välisturuks oli Soome, millele järgnesid Saksamaa ja Rootsi. Müük väljapoole Eestit kasvas 3,3%. Ekspordimüügi kasv tuli peamiselt Soome telekommunikatsiooni segmendi klientide läbi, kes vaatamata ebastabiilsele majanduskeskkonnale jätkasid investeringuid andmesidevõrkude arendamisse. Müük koduturul oli stabiilne.

Aruandeaastal kasvas väikesemahuliste ja lühiajaliste tellimuste osakaal, mis esitas väljakutseid tootmiskorralduse ja planeerimise osas. Aasta jooksul arendati ettevõttes välja mitmed uued tooted, mis oma omadustelt ja kvaliteedilt on piisavalt head, et edukalt maailma juhtivate kaubamärkidega konkureerida.

Ettevõtte osales aruandeaastal oma toodetega ka mitmetel erialamessidel Põhjamaades (Elfack) ja Saksamaal (Productronica), kust saadi uusi potentsiaalseid kliendikontakte, aga ka väärtuslikku kliendipoolset tagasisidet toodete kohta. Aktiivse turundus- ja müügitöö tulemusena leiti uusi atraktiivseid kliente Soomes ja Rootsis, kellega koostööd edasi arendatakse.

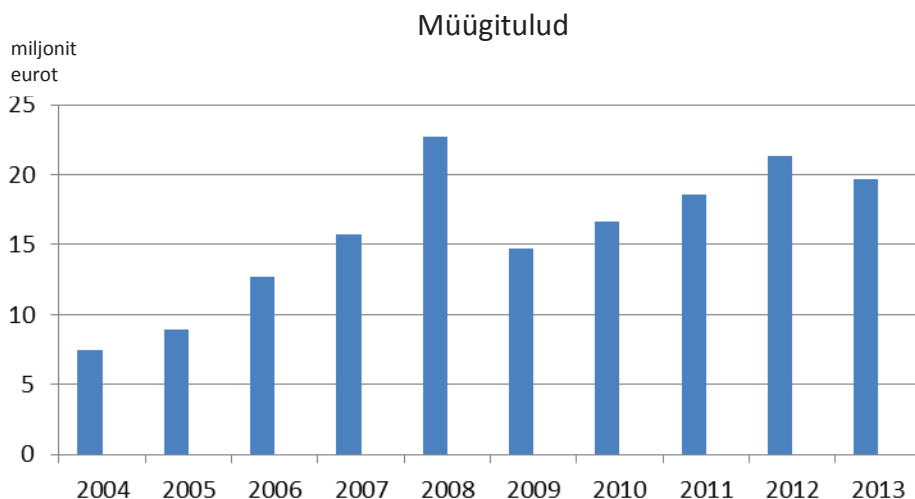
Märgatavat positiivset arengut saavutati tootmis- ja planeerimisprotsessi parendamisel ning tootlikkuse tõstmisel. 2013. aastal jätkus Lean tootmise põhimõtete juurutamine ja edasi arendamine, tänu millele paranesid tarnekindlus ja läbiminekuajad tootmisprotsessis ning vähenes tootmise käigus ette tulev raiskamine. Tänapäevaks on 5S auditid ja Lean mõtteviis muutunud ettevõtte tootmisprotsessi lahutamatuks osaks.

ASi Harju Elekter Teletehnika märksõnadeks alanud aastal on müügitulude ja konkurentsivõime kasv. Müügi suurendamine on oluline faktor ettevõtte pikaajalise jätkusuutlikkuse tagamiseks. Konkurentsivõime kasvu eelduseks on aga paindlikkuse ja efektiivsuse tõstmine, aga ka suurema integratsiooniastme ja kõrgema lisandväärtusega toodete osakaalu kasvatamine ning 1-2 operatsiooniga lihttoodete osakaalu vähendamine tooteportfellis. Täna ses majanduskeskkonnas on vajalik õppida uut moodi mõtlema – muuta seniseid harjumusi ja teha asju teisiti. Firma arengut toetab töötajate kompetentsi ja oskuste kasv.

Satmatic OY

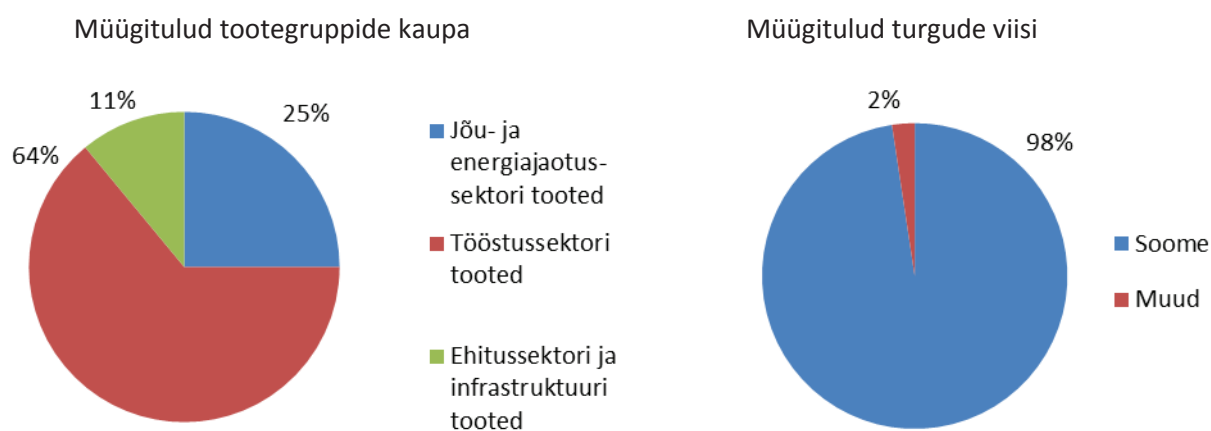
ASi Harju Elekter 100%line tütar ettevõtte Satmatic Oy on juhtiv tööstusautomaatika- ning elektrienergia jaotus- ja ülekandeseadmete tootja Soomes. Ettevõtte tootevalik on suunatud tööstus-, energiatootmis- ja -jaotussektoritele ning infrastruktuuri, kattes klientide vajadused toodete, programmide, projektide välja töötamisest hooldusteenusteni. Tootevalik on lai ja firma eesmärk on pakkuda klientidele kuni 20kV tooteid ja lahendusi. Oluline osa Satmatic Oy tooteid ja lahendusi müüakse väljaspool Soomet ning need jõuavad klientideni kas otse või siis vahendajate, Soome eksportööride kaudu. Samas on Satmatic Oy ka Kontserni ettevõtete toodete maaletooja ja edasimüüja Soomes. Firma peakontor ja tehas paiknevad Pori lähedal Ulvilas, Helsingi ettevõtluspiirkonna klientide teenindamiseks on firmal müügiesindus ja koostetehas ka Keraval. Ettevõttes töötab 76 inimest.

Euroopa ebastabiilne majanduskeskkond ning Soome ekspordi- ja tehnoloogiatööstuse keskmiselt 10%line langus kajastusid ka Satmatic Oy 2013. aasta müügituludes, mis jäid aasta varasemale veidi alla ja olid 19,7 (2012: 21,3) miljonit eurot. Müük väljapoole Soomet - kas otse või siis läbi vahendajate - moodustas müügituludes 63%.

Satmatic Oy tegutseb peamiselt kolmes sektoris: tööstussektor, energia tootmis- ja jaotussektor ning infrastruktuur. Tarnetüübilt eristuvad kaks peamist tootmismudelit: lepinguline tootmine ja projektipõhine toode/lahendus. Märkimisväärne risk ja ebakindlus on seotud ekspordile orienteeritud kliendigruppide ja nendega seonduva võimalusega, et praegu Soomes valmistatavad tooted ja lahendused siirdatakse madalama tööjõukuluga või lõpptarbijale lähemal paiknevatesse riikidesse. Jõudsas kasvus on energiatootmis- ja jaotussektor koos erinevate taastuvenergialahenduste ja tuumaelektrijaamade tarbeks valmistatud toodanguga, kus tellimused lähevad peamiselt koduturule või lähiriikidesse.

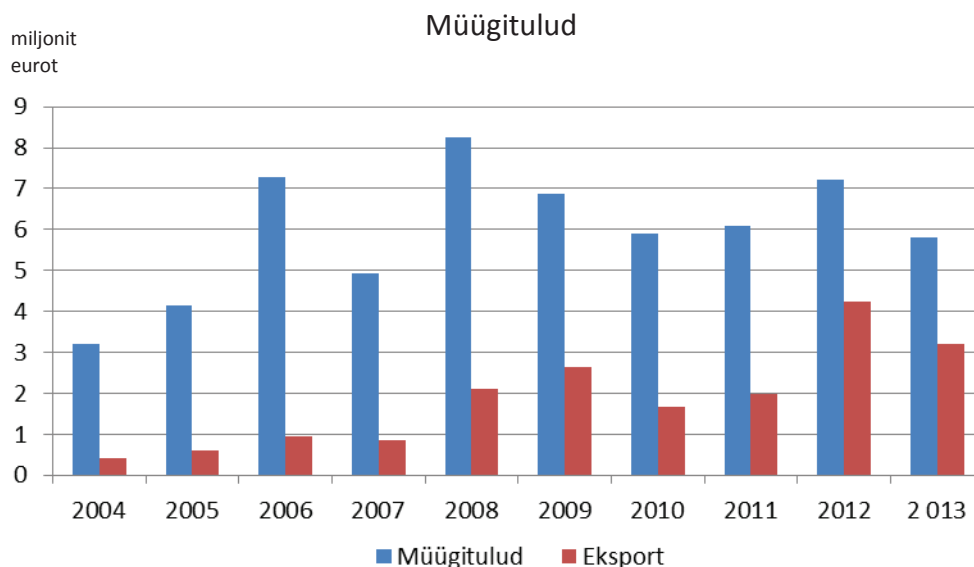
Ettevõtte ärikorralduse aluseks on kvaliteetsed tooted ja kliendisuhete väärtustamine, kus kvaliteetse ja professionaalse toote/lahenduse väljatöötamise kõrval pööratakse suurt tähelepanu ka vastastikusele lisaväärtuse pakkumisele. Aruandeaastal jätkus mõõdukas tõus projektitoodete osas ning klientidele anti üle mitmeid juht- ja jõuautomaatika seadmeid ja keskusi. Tehases töötati välja mitmeid elektriseadmeid ja -lahendusi nii paberi-, kivivilla- ja terase tööstustele kui ka kaevanduste ja energiajaamade tarbeks. Peamised sihtmaad olid Rootsi, Venemaa, Poola, Hiina ja USA. Kasv saavutati ka autode soojenduskilpide ja laadimiskappide sektoris, kus tooted jõudsid tarbijateni peamiselt hulgimüüjate vahendusel.

Aruandeaastal jätkus ettevõtte tootmiskorralduse efektiivsemaks muutmine Lean 6S põhimõtteid rakendades ja juurutades, samuti arendati läbi töötajate oskuste tõstmise ja programmi lisavõimaluste kasutuselevõtu edasi firmas kasutusel olevat projekteerimis- ja disainitarkvara. Läbi aastate on jätkunud investeringuid ka kvaliteedi- ja keskkonnajuhtimisstandardite nõuete täitmiseks ning igal aastal toimuvad ettevõttes plaanipärased auditid. 2012. aastal tunnistas UL Inspection Center ettevõtte jaotuskilpide valmistamisprotseduurid vastavaks ja toote sobivaks USA ja Ameerika piirkonda tarnimiseks ning aruandeaastal teostatigi edukalt esimesed tarned.

Satmatic Oy fookus 2014. aastal on suunatud uute klientide leidmisele ning hulgi- ja edasimüüjate veelgi tõhusamale kaasamisele alajaamade, jaotus- ja liitumiskappide müügi osas, samuti on-line müügi suurendamisele. Organisatsiooni edasi arendamisel keskendutakse arendusosakonna töö tõhustamisele ning efektiivsemale logistikakorraldusele. Taastuvenergiatoodete, autoparklate soojenduskilpide ja laadimissüsteemide tooterühma müügi suurendamiseks jätkatakse nende toodete muutmist veelgi kliendisõbralikumaks.

Rifas Grupp

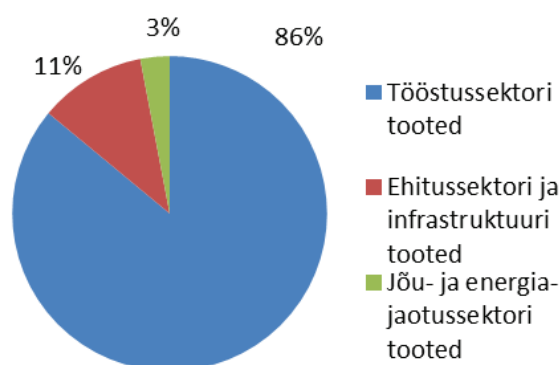
Rifas UAB on ASi Harju Elekter 62,7%line tütarettevõtte Leedus Panevežyses. Firma põhitegevus on tööstusautomaatikaseadmete ning elektrienergia jaotus- ja ülekandeseadmete tootmine ja turustamine. Rifas Gruppi (edaspidi: Rifas) kuuluvad tootmisettevõtte Rifas UAB ning tema projekteerimisega tegelev tütarettevõtte Automatikos Iranga UAB. Ettevõttes töötab 78 inimest.

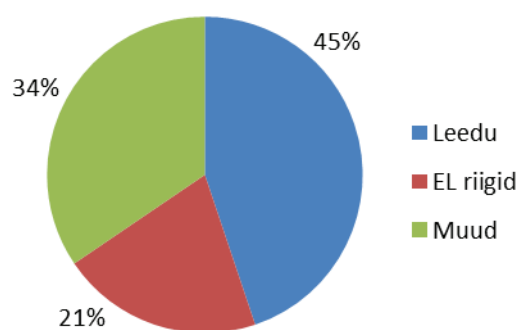
Rifase 2013. aasta müügitulud olid 5,8 miljonit eurot. Müügitulude kahanemine oli tingitud strateegilisest otsusest ümber struktureerida firma senine tooteportfell, vastavalt millele otsustati taanduda senini päris olulise osa firma müügituludest moodustanud, kuid kõrge riskiga peatöövõtu projekti ärist ning keskenduda jätkusuutliku tulevikuäri nimel põhitegevusele: kesk- ja madalpinge elektriseadmete välja töötamisele, tootmisele ja müügile. Kuigi teiste tootegruppide müügiimahud aruandeaastal kasvasid, ei olnud see piisav, et katta loobutud ärisegmendi osa müügituludes.

Enamus müügituludest teeniti projektipõhiste toodete ja teenuste tootmisest ja müügist ning väike osa ka elektrikomponentide vahendusmüügist. Tootesortimendis olid suurima osakaaluga erinevad sagedusmuunduruseadmete süsteemid ning elektri- ja kontrollkilbid, millele järgnesid juhtsüsteemid ja – paneelid ning energiajaotustooted.

Müügitulud tootegruppide kaupa

Müügitulud turgude viisi

1.jaanuarist 2013 alustas Rifas UAB juhatuse esimehena Aidas Šetikas, uued juhid said ka mitmed osakonnad. Organisatsiooniliste muutuste valguses vaadati üle ka firma strateegia ning täpsustati tegevusalade fookused, vastavalt millele suunati peardõhki tootmistegevuse tõhustamisele ning tootmismahtude kasvatamisele ennekõike just eksportturgudel. Firma insener-tehnilise ressursi efektiivsemaks kasutamiseks otsustati vähendada peatöövõtu projekti keskset müüki.

Aasta vältel standardiseeriti firma tootesortimenti ja töötati välja tüüptooteid ja –lahendusi, mis peaks tagama tugeva baasi toodangu suurendamiseks järgmistel aastatel. Tihedas koostöös suurkliendiga valmisid esimesed moodulkapisüsteemid, mille rakendamine tootmises võimaldab kasutada standardseid lahendusi ka projektitoodete osas.

2013. aastal alustati ettevõttes uue majandus- ja raamatupidamistarkvara ERP juurutamisega ning kuigi tegemist on mitmeaastase projektiga, võis täheldada positiivseid arenguid tarneahela juhtimises. Aasta lõpus alustati ettevalmistustega tootmisvõimsuse planeerimise ja projektijuhtimise moodulite juurutamiseks, millele 2014. aastal lisanduvad finants- ja juhtimisarvestuse moodulite kasutuselevõtt.

Ettevõtte edasiseks arenguks ja müügimahtude suurendamiseks keskendutakse strateegiliste suhete tugevdamisele olemasolevate koostööpartneritega, tehes samas aktiivset tööd ka uute perspektiivsete klientide ja projektide leidmiseks.

KINNISVARA JA MUUD TEGEVUSED

Kinnisvara segmendi (Emaettevõtte) ja muude segmenteerimata tegevuste (Emaettevõtte ja Harju Elekter AB) müügitulud andsid kokku 11,1% (2012: 9,6%) konsolideeritud müügitulust, millest 41,9% moodustas ostukaupade ja 11,8% Kontserni toodete (elektriseadmed) vahendusmüük, 40,9% renditulud ning 5,4% tulu teenuste vahendusest ja osutamisest.

Kinnisvara

Aruandeaastal oli segmendi müügitulu 2,4 miljonit eurot, kasvades aastaga 1,5%. Renditulu kasvas aruandeaastal 0,6% 2,2 miljoni euroni, moodustades 90,1% (2012: 91,0%) segmendi tulust. Seoses elektrituru avanemisega hakkas osa kliente elektrienergiat ostma vabaturult, mis oli peamine põhjus, et müügitulu teenuste müügist vähenes enam kui 100 tuhande euro võrra. Kommunaalteenuste vahendamine ja muude teenuste osutamine andis 9,9% (2012: 9,0%) segmendi müügitulust.

Muud tegevused

Muude segmenteerimata tegevuste müügimaht kasvas 12 kuuga 9,1% 2,92 miljoni euroni, moodustades 6,0% (2012: 5,1%) Kontserni müügitulust. Põhiline tulu saadi kaupade ja Kontserni toodete - elektriseadmete - vahendusest. Tulu muude teenuste müügist oli 49 (2012: 31) tuhat eurot.

AS Harju Elekter

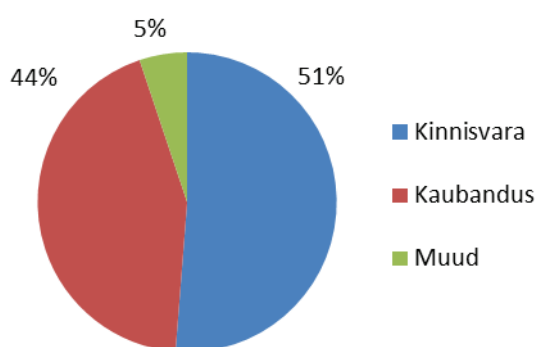
AS Harju Elekter on Kontserni emaettevõtte. Ettevõtte tegevus jaotub kahte ossa – *Kinnisvara* ja *Muud tegevused*. Peale kinnisvaraga seotud tegevuste tegeleb ettevõtte Kontserni ettevõtete vahelise koostöö koordineerimisega, nõukogu ja juhatuste kaudu tütar- ja sidusettevõtete juhtimise, Kontserni rahavoogude juhtimise, investeringute planeerimise ja juhtimise ning arendustegevusega, aga ka personali-, infotehnoloogia- ja kommunikatsioonialaste teenuste osutamisega. Siia kuulub ka kaubandusgrupi kaupluste majandustegevuse tagamine. Tallinnas, Tartus ja Keilas paiknevate kaupluste vahendusel toimub Kontserni ja temaga seotud ettevõtete toodete ja muude elektriinstallatsioonitöödeks vajalike kaupade müük jaeklientidele ning väiksema ja keskmise suurusega elektripaigaldusfirmadele.

Emaettevõtte äritegevus andis konsolideeritud müügitulust 9,6% (2012: 8,6%).

Harju Elekter AB

Harju Elekter AB on 2010. aastal asutatud Kontserni esindus- ja müügiorganisatsioon Rootsis. AS Harju Elekter omab tütarettevõttes 90%list osalust. Ettevõtte põhitegevusalaks on kaupade ja Kontserni toodete vahendusmüük. Harju Elekter AB on kolme aastaga saavutanud igati töötava kliendibaasi. Kuigi müügimahud aasta-aastalt kasvasid, ei võimaldanud suhteliselt kõrged kulud soovivat äritulemit saavutada.

Müügitulud tegevusalade viisi

Ettevõtte 2013. aasta müügitulu oli 703 (2012: 532) tuhat eurot, moodustades konsolideeritud müügitulust vastavalt 1,4% ja 1,0%. Majandusaasta tulemuseks oli kahjum 190 (2012: kahjum 140) tuhat eurot. 31.12.2013 seisuga moodustas Harju Elekter AB bilansimaht Kontserni varade maksumusest 0,25%, mis oli 184 (31.12.2012: 342) tuhat eurot.

ASi Harju Elekter nõukogu otsustas 27.veebbruaril 2014 peatada alates 1.4.2014 määramata ajaks Rootsi tütarettevõtte Harju Elekter AB tegevuse. Antud sammu tingis 2011.-2013.aastatel kasutatud ärimudeli ebaefektiivsus ja kulukus. Reorganiseerimise järel võtavad vastutuse Kontserni Rootsi-suunalise äritegevuse ja sealsete klientide eest üle AS Harju Elekter Elektrotehnika müügi- ja arendusmeeskonnad ning partner-agendid Rootsis.

SIDUSETTEVÕTE

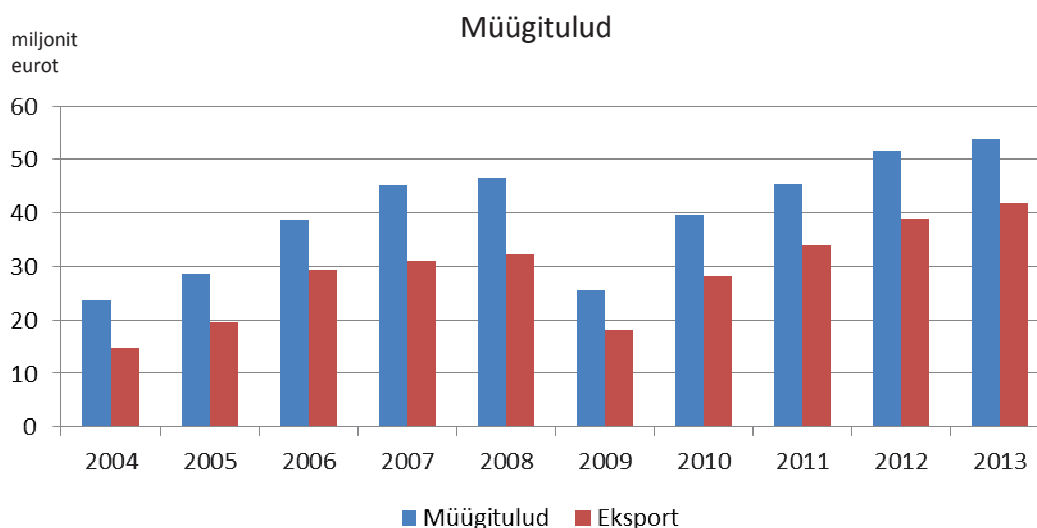
AS Draka Keila Cables

AS Draka Keila Cables on Baltimaade suurim kaablitootja, kelle aktsiakapital jaotub kaablikontserni Prysmian Group (66%) ja ASi Harju Elekter (34%) vahel. Keilas paiknev tehas on spetsialiseerunud peamiselt alumiiniumist jõukaablite tootmisele. Lisaks ettevõtte omatoodangule turustatakse laias sortimendis Prysmian Groupi tooteid, olles kontserni esindaja Baltikumis. Ettevõttes töötab 100 inimest.

Ettevõtte klientideks on elektrivõrgud ja elektri- ning televõrkude ehitajad, kellele müüakse oma toodangut peamiselt elektrikaupade hulgimüügi ettevõtete, aga ka ASi Harju Elekter kaubandusgrupi kaupluste kaudu.

2013. aasta oli AS Draka Keila Cables jaoks edukas. Ettevõtte tarnekindlus klientidele ületas 95%. Jätkuvalt vähenes materjali ülekulu tootmises. Käive suurenes nii Balti riikides kui ka kontsernisisesel müügi kaudu muudel turgudel. Müügitulud suurenesid 4% 53,8 miljoni euroni.

2013. aastal konsolideeris AS Harju Elekter sidusettevõttest kasumit 1,3 (2012: 1,1) miljonit eurot.

Tootmises suudeti vähendada materjali ülekulu, parandada toodete tarnekindlust ja tootlikkust töötaja kohta. 2013. aasta investeeringuid summas 100 000 eurot olid suunatud tehase efektiivsuse parandamisele: masinate töökindluse tõstmisele, materjali ülekulu vähendamisele. Kvaliteedisüsteemi arendamisel oli oluliseks edasiminekuks mittevastavuste, praagi ja reklamatsioonide vähendamine.

2014. aastal on põhitähelepanu tootmises jätkuvalt suunatud materjali ülekulu vähendamisele, tootmise efektiivsuse tõstmisele ja tootmisvõimsuse kasvatamisele läbi olemasoleva masinapargi parandamise.

MUUD FINANTSINVESTEERINGUD

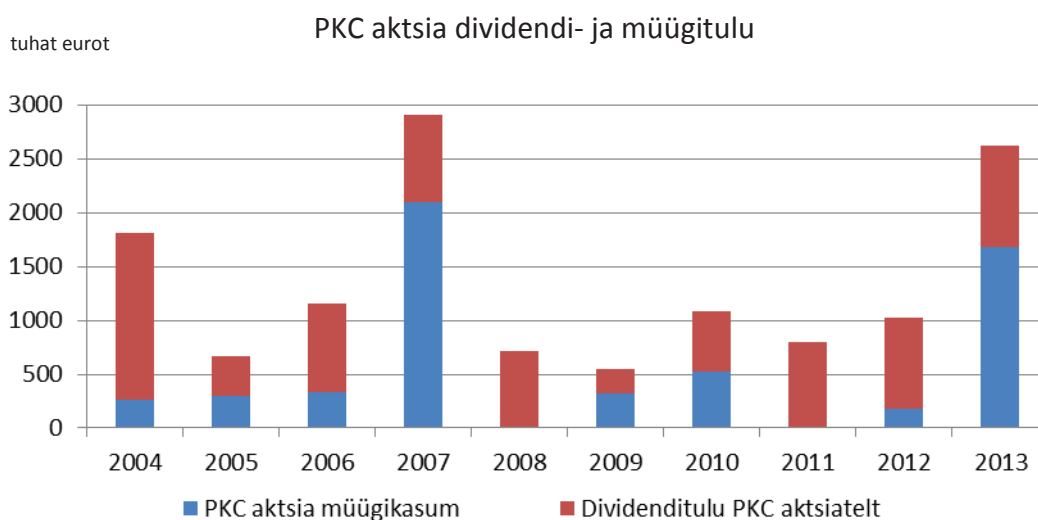
SIA Energokompleks

SIA Energokompleks on 2006. aastal asutatud müügiorganisatsioon Lätis. ASi Harju Elekter osalus firmas oli algselt 10%, mida suurendati 2009. aastal 14%ni. Osalus SIA Energokompleksis annab võimaluse ühiselt koostööpartneritega osa võtta suuremahulistest kesk- ja madalpingeseadmete hankekonkurssidest Lätis. 2012. aasta eest määrati ettevõtte dividendideks kokku 217 tuhat LAT (308 tuhat eurot), millest ASi Harju Elekter osa moodustas 43 tuhat eurot. Dividendid jäid 2013. aastal välja maksmata. 2012. aastal saadi dividenditulu 23,4 ja 2011. aastal 24,6 tuhat eurot.

PKC Group Oyj

PKC Group Oyj (edaspidi PKC) põhitegevus on juhtmekoidiste ja ühenduskaablite välja töötamine ja valmistamine auto-, telekommunikatsiooni- ja elektroonikatööstustele. Kontserni 2013. aasta müügitulu oli 884,0 miljonit eurot ja aruandeperioodi lõpus töötas ettevõttes ligi 19 tuhat töötajat.

PKC aktsiad on noteeritud Helsingi Börsil. Seisuga 31.12.2013 oli AS Harju Elekter ettevõtte üks suuremaid aktsionäre, kellele kuulus 5,4%line osalus. Aktsia turuhind tõusis aruandeaastal 8,76 euro võrra ning viimasel kauplempäeval maksis aktsia Helsingi Börsil 24,19 eurot (2012: 15,43 eurot). PKC aktsiad on kajastatud finantsseisundi aruandes õiglasel väärtuses (turuhind). Aktsia turuhinna muutusel on otsene mõju Kontserni varade väärtusele. 12 kuuga suurenes finantsinvesteeringu väärtus kokku kümne miljoni euro võrra 31,3 miljoni euroni.

PKC Group Oyj maksis ASile Harju Elekter 2012. aasta eest dividende 0,70 eurot aktsialt kokku 0,95 miljonit eurot, aasta tagasi 0,60 eurot aktsialt kokku 0,83 miljonit eurot. Kontsern müüs 2013. aastal 90 (2012: 15,4) tuhat PKC Group Oyj aktsiat. Ühekordne kasum aktsiate müügist oli 1,68 miljonit eurot, võrreldaval perioodil 0,18 miljonit eurot.

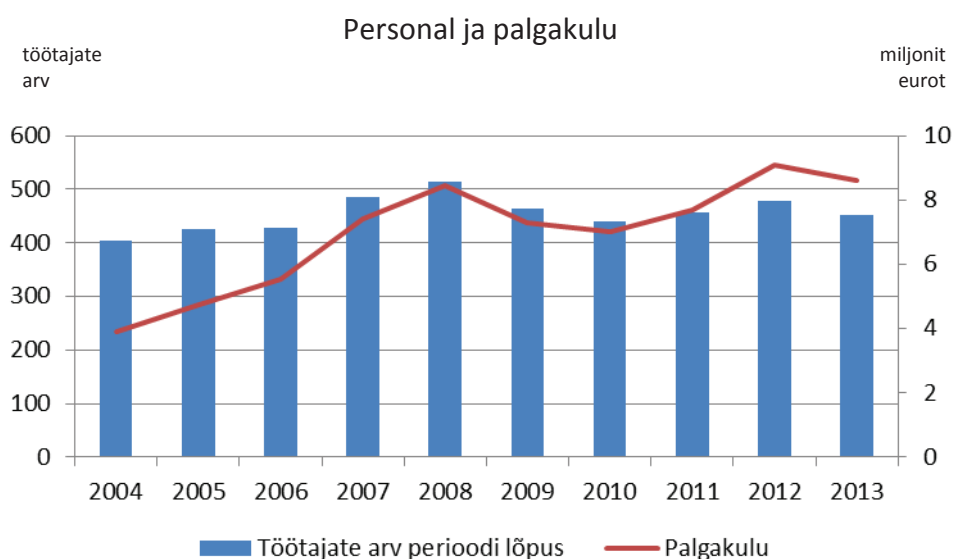
PKC Group Oyj aktsia 2011-2013

PERSONAL

Kontserni tegevuspiirkonna tööjõuturul toimusid 2013. aastal olulised muutused. Kuigi tööpuudus on juba mitmendat aastat järjest alanenud ja tööhõive suurenenud, on struktuurne tööpuudus püsinud suhteliselt kõrgel. Töandjatel on raskusi kvaliteetse tööjõu leidmisega, mida Kontserni puhul raskendab lisaks ka ärisektoris pakutava palgataseme vähene atraktiivsus ning kvalifitseeritud spetsialistide väljavool riigist (seda eelkõige Eesti ja Leedu puhul). Kvaliteetse tööjõu nappus on taas tekitanud surve töötasude tõstmiseks, mida aruandeaastal enamuses ettevõtetes suuremal või vähemal määral ka tehti.

Bilansipäeval 31.12.2013 oli Kontserni töötajate arv 451 (2012: 478) ning aasta keskmine töötajate arv oli 455 (2012: 452). Töötajatele maksti 12 kuuga töötasu, preemiate ja hüvitistena kokku 8,6 (2012: 9,1) miljonit eurot. Keskmine töötasu kuus töötaja kohta aruandeaastal oli 1 584 (2012: 1 684) eurot. Oluline on ära märkida, et Rootsi ja Soome keskmine palgatase ületab Eesti ja Leedu keskmisi töötasusid mitmekordselt.

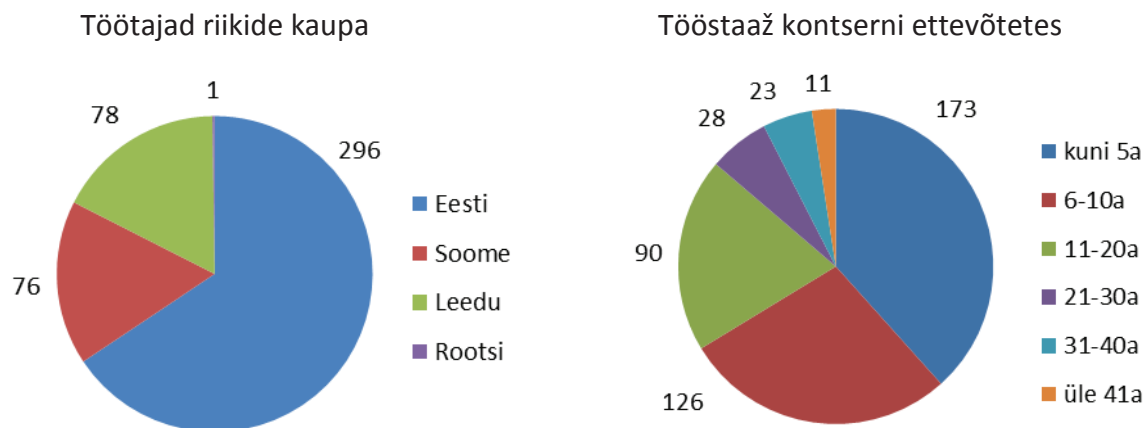
Kontserni töötajatest suurem osa – 296 inimest – töötab Eestis, sealhulgas ematöötajates 45 inimest. Soomes töötavate inimeste arv oli aasta lõpus 76, Leedus 78 ja Rootsis 1. Kontserni 451st töötajast 349 töötajat olid mees- ja 102 naissoost. Kõrghariduse oli omandanud 100, keskeri- või keskhariduse 285 ning põhihariduse 66 Kontserni töötajat. Töötajate kutseoskuste ja kvalifikatsiooni parandamiseks ja tõstmiseks on koostöös kõrg- ja ametikoolidega käivitatud mitmeid ühiseid tasemekoolitusi ning täiendõppeprogramme.

Kontserni Harju Elekter iseloomustab väljakujunenud tugev organisatsioonikultuur. Pikaajalises töösuhtes olevate töötajate suur osakaal soodustab traditsioonide järgimist ja jätkamist ka uute kolleegide poolt. 61,6% töötajast on Kontserni ettevõtetes töötanud enam kui 5 aastat.

Kontserni töötajate keskmine vanus on püsinud suhteliselt stabiilsena, olles aruandeaastal 43,8 aastat. Noorte võimekate töötajate leidmiseks teeb AS Harju Elekter tihedat koostööd ülikoolide ja kutseõppeasutustega, kes kasutavad Kontserni ettevõtteid vajadusel ka suvise praktikabaasina või täiend- ja ümberõppe programmide raames.

Juba üle 10 aasta on AS Harju Elekter olnud tihedas koostöös Tallinna Tehnikaülikooliga, alates 2010. aastast kannab ettevõtte TTÜ kuld sponsori aunimetust. Selle aja jooksul on stipendiumiprogrammis osalenud 46 bakalaureuse- ja magistriõppe tudengit, kellest täna töötab Kontsernis viis. 2013. aastal kaitses tütar ettevõtte ASi Harju Elekter Elektrotehnika elektriinsener Marek Mägi Tallinna Tehnikaülikoolis edukalt doktoritöö teemal "Elektriauto energiasalvesti ja elektrijaotusvõrgu energiasalvestusprotsesside uurimine ja juhtimine", mis loob soodsa platvormi ja uued väljakutsed tütarfirma tootearendusosakonnale koostöös TTÜga selle teemaga jätkamiseks.

Kontserni Eesti ettevõtetel on tihedad sidemed ka Tallinna Kutsehariduskeskuse, Tallinna Polütehnikumi, Tallinna Tehnikakõrgkooli jt (kutse-) õppeasutustega. Soome tütarettevõtte Satmatic Oy teeb jätkuvalt tihedat koostööd Satakunna Ametikõrgkooli ja Tampere Tehnikaülikooliga.

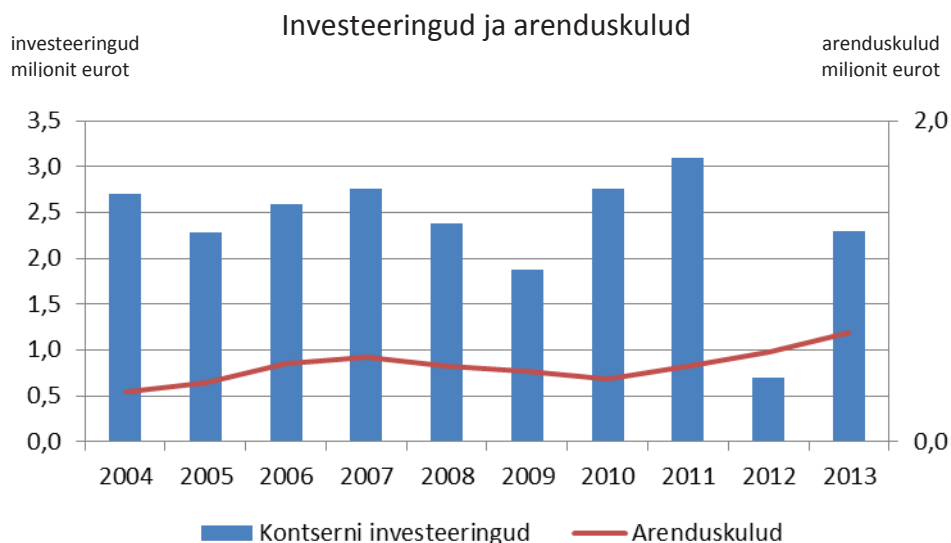
Kontserni ettevõtetes oli aruandeaastal jätkuvalt tähelepanu all kulude optimeerimine ja organisatsiooni efektiivne toimimine. Kontserni Eesti tütarettevõtetes töötati välja ja võeti kasutusele töötajate kvalifikatsioonisüsteem, mis aitab siduda töötajate oskusi ja tööpanust õiglase ja motiveeriva töötasuga, näitab ära võimalused arenguks ja tasu suurendamiseks. Uus kvalifikatsioonisüsteem loob head eeldused ka tootlikkuse tõusuks. Personali õppused ja koolitused Kontserni ettevõtetes olid suunatud erialaste oskuste ja kvalifikatsiooni tõstmisele ning tootlikkuse suurendamise ja kadude vähendamise 5S ja 6S-tootmismudeli juurutamisele. Lisaks korraldatakse regulaarselt esmaabi-, töö- ja elektriõhusalaseid koolitusi ning töökeskkonna volinikele koolitusi oluliste seadusmuudatustega kursis olemiseks. Kõiki töötajaid instrueeritakse pidevalt ka jäätmekäitluse ja jäätmete liigiti kogumise korraldamisest ettevõtetes.

Personali motiveerimiseks kasutab Kontsern mitmeid võimalusi:

- ärikasumist sõltuv premeerimissüsteem. Mudelisse on kaasatud kõik töötajad. Kasumist sõltuvad boonused motiveerivad töötajaid lähtuma tehtava töö tulemuslikkusest ettevõttele tervikuna;
- aktsia optiooniprogrammid, mille eesmärgiks on ASiga Harju Elekter samasse Kontserni kuuluvate äriühingute juhtorganite liikmete ja töötajate ning sidusäriühingute juhatuse liikmete kaasamine ettevõtte aktsionärideks motiveerimaks neid tegutsema Kontserni paremate majandustulemuste saamise nimel;
- firmadevahelist riikideülest vahetusprogrammi, soodustades sel viisil teadmiste ja kogemuste kiiret arengut Kontsernis ning pakkudes töötajatele rotatsioonivõimalusi.

Vastutustundliku hooliva tööandjana pakub AS Harju Elekter töötajatele kaasaegseid töö- ja olmetingimusi. Kontsernil on konstruktiivne koostöö Keila Tööstusküla Ametiühinguga, kelle vahendusel on sõlmitud töötajate esindajatega kollektiivleping. ASi Harju Elekter stabiilsus, sotsiaalsed garantiid ja motivatsioonipaketid sisendavad usaldust firma ja tema töötajate vahel ning säilitavad töörahu.

INVESTEERIMINE JA ARENDUSTEGEVUS

2013. aastal investeeris Kontsern põhivarasse kokku 2,3 (2012: 0,7) miljonit eurot.

Üldises plaanis võib investeeringud jagada kaheks, millest üks pool on suunatud Kontserni edasise arengu toetamiseks ja kindlustamiseks ning teine osa on taastuvinvesteeringud tootmisruumide ja -tehnoloogia kvaliteedi ja kaasaja nõuetele vastavuse tagamiseks.

Jätkus töö juhtimis- ja majandustarkvara MS Dynamics AX arendamine Kontserni Eesti ettevõttes. Kuigi suurimad investeerimismahud jäid aastatesse 2009-2011, jätkus töö majandustarkvara uute moodulite ja lisavõimaluste vajalikkuse välja selgitamise, kohandamise ja kasutuselevõttuga. 2013. aastal väärub enim äramärkimist ostuarvete elektroonilise käsitlemise keskkonna kasutuselevõtt Kontserni Eesti ettevõttes. Investeeringud majandustarkvara arendusse ulatusid aruandeaastal kokku 84,5 (2012: 74,0) tuhande ja infotehnoloogia seadmetesse 73,8 (2012: 18,0) tuhande euron.

2013. aasta alguses tutvustati klientidele ja koostööpartnerite Kontserni Eesti ettevõtete uut ühist veebilehekülge. Lisaks uuele disainile, muutus oluliselt ka veebilehekülje sisu, mis baseerub vabavaralisel tarkvaral ning vastab tänapäevastele disaini, otsingumootorites leitavuse ja monitooringu nõuetele.

Jätkus töö Euroopa Liidu struktuurifondide toetusrahade kaasamiseks Kontserni ettevõtete arendusprojektidesse. Projektid on suunatud peamiselt ettevõtete võtmevaldkondade arendamise, strateegiate välja töötamise ja personali arenguprogrammidesse (koolitused, meeskonnatreeningud). Sihtotstarbeliste tehnoloogiaotustuste kaasabil parandatakse läbi tehnoloogia täiustamise ettevõtete tootmisvõimekust, mis toob kaasa edukaks ekspordiks vajaliku toodete kvaliteedi, tarnekindluse tõusu ja lühema tootmistsükli. Aruandeaastal saadi sihtotstarbelist toetust turustustegevuse edendamiseks kokku 19 tuhat eurot. 2012. aastal saadi sihtotstarbelist toetust masinate ja seadmete soetamiseks 14 tuhat eurot, personali koolitamiseks 4 tuhat eurot ja arendustegevuseks 11 tuhat eurot, kokku 29 tuhat eurot.

Kontserni arenduspõhimõtete kohaselt on Kontserni tootearenduse eesmärk pidevalt moderniseerida ja töötada välja tellijate vajadustele vastavaid tooteid ning täiustada tehnoloogiat. Kontserni omahinna arvelt tehtud arenduskulud ulatusid 2013. aastal 0,68 (2012: 0,56) miljoni euron, moodustades 1,3% Kontserni müüginahust.

Energiasektorile suunatud toodete tootearendusressurs on Kontsernis koondunud peamiselt tütarettevõttesse AS Harju Elekter Elektrotehnika; Satmatic Oy ja Rifas UAB on spetsialiseerunud tööstusele suunatud toodete ja taastuvenegialahenduste arendamisele.

Aruandeaasta kujunes Eesti tootearendusmeeskonnale mitmekesiseks ja huvitavaks. 2013. aastal alustas Keila Tööstuskülas tööd Arenduskeskus, kuhu koondusid ASi Harju Elekter Elektrotehnika tehnika- ja tootearendusmeeskond ning müügiinsenerid. Uues kontoris on 19 töökohta. Arenduskeskuse eesmärgiks on varustada müügikanalit innovaatiliste toodete ja lahendustega, andes samal ajal tehnilist tuge tootmisele. Arenduskeskuses on ka labor uute prototüüpide välja töötamiseks, ehitamiseks ja katsetamiseks ning näidiste esitlemiseks.

Oluline osa Keila Arenduskeskuse 2012.-2013.a tootearendusressursist läks Eesti võrguettevõtja Elektrilevi riigihanke ettevalmistamise raames uute alajaama tüüpmodelite välja töötamiseks. Hankes osalemine oli edukas ning suvel allkirjastati kaks suuremahulist raamlepingut kehtivusega 3+1+1 aastat. Vastavalt sõlmitud lepingutele tarnib AS Harju Elekter Elektrotehnika OÜle Elektrilevi 3 aasta jooksul orienteeruvalt 2000 tehases valmistatud 1- ja 2-trafolist komplektalajaama. Lepingute hinnanguline maksumus kokku on 17 miljonit eurot. Tarnitavad automatiseeritud alajaamad on tänu tehnoloogia arengule muutumas „targa elektrivõrgu“ lahutamatuks osaks, võimaldades alajaamade kaughaldust ja elektri kvaliteedi seiret. Alajaamade iseparanev süsteem võimaldab vähendada rikest põhjustatud elektrikatkestuste ulatust ja kestust, kontrollides samas võrgu seisundit igal ajahetkel ning oskab ennetada ka tulevikus tekkida võivaid rikkeid. Alajaamade tarned on suunatud Eesti turule.

Kuigi baastoodete nomenklatuur firma tooteportfellis on piisav, töötati ASis Harju Elekter Elektrotehnika välja erilahendusi mitmele tüüptootele. Arenduskeskuse inseneride professionaalsed oskused on selliste erilahenduste jaoks piisavad ning paindlikkus ja kliendikesksus annavad kogu müügi protseduurile lisaväärtust. Koduturule suunatud tootelahenduste kõrval töötati erinevaid alajaamade mudelid välja ka välisriikidele. Jätkus töö konteinerkraanade toitealajaamade uute projektidega (Eesti, USA, Austraalia). Turunõudlusest tingituna rendati välja ka uue põlvkonna arvestus/jaotuskilbi mudel HEK4 ning valmisid mitmed madalpinge juhtimis- ja jaotuspaneelide Sivacon S8 projektid. Kontserni Eesti ettevõtete koostöös töötati rahvusvahelise kliendi jaoks välja mitmed AC ning DC elektrikilpide mudelid ning viidi läbi nõutavad katsed. Varem Soome tütarettevõttes toodetud autoküttekilpide tootmine toodi üle Keila tehasesse. Loetelu võiks siin pikalt jätkata, kuid kindlasti ei saa nimetamata jätta Formula Student Team - Tallinna laadimiskilbi projekteerimist ja valmistamist ning ASi Harju Elekter Elektrotehnika müügiinseneri Marek Mägi poolt Tallinna Tehnikaülikooli Elektrotehnika instituudis edukalt kaitsitud doktoritööd teemal "Elektriauto energiasalvesti ja elektri jaotusvõrgu energiavahetusprotsesside uurimine ja juhtimine", mis annab kindla aluse edasiseks tootearenduseks.

Tehnoloogilise poole pealt panustati aruandeaastal Kontserni Eesti ettevõtetes vasest voolujuhtide tootmise tehnoloogiasse, käiku võeti uus CNC-juhtimisega latiaugustuskeskus ning kaasajastati vaskdetailide projekteerimise tööloiku ja selle integreerimist tootmistarkvaraga. Testseadmete parki hangiti kaasaegne madal- ja kõrgepingeliste seadmete parameetrite mõõtmise- ja testimise seade. Ettevalmistusi tehti ka uue painutuskeskuse hankimiseks ning vaadati üle kogu vaskdetailide tootmiskorraldus.

Soome ja Leedu tütarettevõtted on võtnud oma fookusesse taastuvenergiaarendused ja –projektid ning neile sobivate lahenduste pakkumise. Satmatic Oy kasvatas päikeseenergiaseadmete ja –lahenduste müüki. Jätkusid arendustööd autoparklate mootorite soojendus- ja elektriautode laadimiskilpide tootesegmendis, kus töötati välja lahendus autoparklate soojenduskilpide kaugjuhtimiseks. Märkimisväärne areng saavutati ka sõidukite laadimispostide arendamisel, kus kliendi nõudmisel töötati välja nii aeglane kui kesk-kiire transpordivahendite laadimissüsteem. Ka 2013. aastal suurendati Kontserni ettevõtete tootmishoonete katustel paiknevate päikesepaneelide arvu ning aruandeaasta lõpuks oli päikeseenergiajaamade koguvõimsus kasvanud 110 kWni.

Harju Elekter kontserni ettevõtted osalesid erialamessidel, kus esitleti nii elektrienergia jaotusvõrkudele suunatud tootevalikut kui ka taastuvenergiatooteid. Jaanuaris osaleti Soome suurimal energia(jaotus)võrkude messil Sähköverkot Tampere, veebruaris elektrialamessil Sähkö, Tele, Valo ja AV Jyväskylä ning mais Põhjamaade suurimal energeetikamessil Elfack, kus esitleti firmas välja töötatud, sealse turu nõuetele vastavat komplektalajaama, 1kV ülekandevõrgule sobivaid alajaamalahendusi, andmesidekappe ning elektriautode laadimisseadmeid. Lisaks osaleti ka Eesti ühisstendi koosseisus elektroonikamessil Productronica Münchenis ja väiksematel piirkondlikel messidel.

KVALITEEDIJUHTIMINE JA KESKKONNAPOLIITIKA

Kvaliteetne äri- ja juhtimismudel on Kontserni üks väärtustest. Eesmärk on arendada äriprotsesse, toimimisviise ja süsteeme jätkuva parendamise põhimõttel, vastavuses klientide vajaduste ja ootustega. Kvaliteedi arendamine on pidev protsess, kus kõikidel töötajatel on keskne roll. Erilist tähelepanu pööratakse Kontsernis klientidelt saadava tagasiside käsitlemisele, et vajalik info jõuaks minimaalsete viivitustega vajalike töötajateni ning korrigeerivad ja vältivad tegevused saaksid mõjusalt ellu viidud.

Tootmine Kontserni ettevõtetes ei oma olulist keskkonnakahjulikku mõju. Siiski, keskkonnapoliitikast lähtuvalt jälgivad ja mõõdavad Kontserni ettevõtted pidevalt oma keskkonnamõjusid, korraldavad ohtlike jäätmete kogumist ja üleandmist jäätmekäitlusfirmadele. Keskkonnast hoolimine on igapäevaste rutiinide kindel osa, mis ulatub Kontserni kõigi ettevõtete igapäevategevustesse. Kontserni ettevõtetes on välja töötatud ja juurutatud süsteem pakendite kogumiseks ja taaskasutamiseks vastavalt pakendiseaduses esitatud nõuetele. Kontsern on MTÜ Eesti Pakendiringlus lepinguline partner. ASi Harju Elekter kaubandusgrupi kauplustes on vastavalt jäätmeseadusele tagatud elektroonikaromude (boilerid), päevavalguslampide ja patareide kogumine ja/või kõrvaldamise korraldamine.

Kvaliteedijuhtimise ja keskkonnapoliitika põhimõtetest lähtuvalt keskendusid Kontserni tütarettevõtted jätkuvalt oluliste protsesside optimeerimisele ja materjalide efektiivsele kasutamisele, minimeerimaks ressursside ebaotstarbekas kasutamine. Töötajatele korraldati tuleohutuse koolitusi koos praktilise väliõppusega, lisaks läbiti aruandeaastal erinevaid töö- ja elektriõhtuse koolitusi. Eesti ja Soome tütarettevõtetes jätkati tootlikkuse tõstmist 5S ja 6S tootmispõhimõtteid edasi arendades.

Aasta jooksul viidi tütarettevõtetes edukalt läbi mitmed võtmeklientide, toodete sertifitseerimise firmade või litsentsitoodete müüjate poolsed auditid. Eesti ettevõtetes jätkus ka majandustarkvara MS Dynamics AX täiendavate võimaluste kasutuselevõtt.

Vastavalt kvaliteedistandardite ISO 9001 ja ISO 14001 nõuetele, toimuvad ettevõtetes vähemalt kord aastas sisemised ja välimised auditid ning iga kolme aasta järel ka resertifitseerimine. Jaanuaris 2013 väljastati uus vastavussertifikaat järgmiseks 3-aastaseks perioodiks ASile Harju Elekter Elektrotehnika ja jaanuaris 2014 ASile Harju Elekter Teletehnika. Sellele eelnesid põhjalikud auditid, mis läbiti ettevõtete poolt vigadeta. Teistes tütarettevõtetes toimusid korralised aastaauditid. Järgmised resertifitseerimised toimuvad aastal 2015. Seega on Kontserni kõigi ettevõtete tootmiskorraldused tunnustatud vastavaks kvaliteedi- ja keskkonnajuhtimise rahvusvahelistele standarditele ISO 9001 ja ISO 14001.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
HE Elektrotehnika	ISO9001;ISO14001 (alates 2000)				⌚			⌚			kuni 1/2016
HE Teletehnika	ISO9001;ISO14001 (alates 2002)		⌚			⌚			kuni 1/2014		
Rifas	ISO9001			⌚			⌚	ISO14001 OHSAS 18001		kuni 12/2015	
Satmatic	ISO9001			⌚			⌚	ISO14001		kuni 10/2015	
Draka Keila Cables	ISO9001;ISO14001 (alates 2000)			⌚			⌚			kuni 3/2015	

⌚ - resertifitseerimine

KONTSERNI TEGEVUS AASTAL 2014

Kontserni tegevusplaanide koostamisel ning Kontserni ettevõtete äritegevuse korraldamisel juhindutakse Kontserni pikaajalisest arengustrateegiast, vastavalt millele lähtutakse nii lühema- kui ka pikemaajaliste otsuste tegemisel eesmärgist olla tunnustatud elektri- ja automaatikaseadmete tootja Balti mere regioonis, kes toodab ja tarnib professionaalset tootevalikut ning terviklahendusi kesk- ja madalpinge toodete osas, kasutades selleks kaasaegset tehnoloogiat ja rakendades parimat oskusteavet. Tänapäevaste klientide ja nende laitmatu teenindamise kõrval on Kontserni edasise arengu võtmeteguriks jätkuvalt uute klientide leidmine ning müügi suurendamine Eestist väljaspool naaberriikides, mujal Euroopa Liidus ja kaugemal.

2014. aasta fookuses on:

- uute projektide, klientide ja koostööpartnerite leidmine Skandinaaviamaaades
- lõpptarbijale orienteeritud omatoodangu eelisarendamine
- toote- ja teenustevaliku välja arendamine täisteenuseks, mis algab toote välja töötamisest, tootmisest ja lõpetades sellele garantiiteenuse ja hoolduse tagamisega
- jätkuv laienemine tootekeskset müügilt tehnoloogiliste protsesside juhtimise ja energiavarustuse tarkvara programmide arendamise valdkonda eesmärgiga pakkuda klientidele täislahendusi elektriseadmetest nende juhtimiseks vajalike programmideni välja
- energiatõhusate, individuaalsete mõõtmis- ja monitooringuvõimalustega taastuvenergiat pakkuvate lahenduste välja töötamine
- uute päikeseenergiajaamade ehitamine ja kasutusevõtt ning seeläbi tuntava kulude kokkuhoiu saavutamine Kontserni ettevõtetes
- ressursside ja paindlikkuse lisamine läbi Kontserni ettevõtete vahelise koostöö tõhustamise
- kulude optimeerimine ja organisatsiooni efektiivne toimimine
- oskusteabe pidev kasvatamine Kontsernis
- tootlikkuse suurendamine tütarettevõtete tehastes Lean kuluefektiivse tootmise põhimõtteid järgides
- aktiivsus tööstusliku kinnisvara projektide sh Allika Tööstuspargi arendamisel

AKTSIA JA AKTSIONÄRID

ASi Harju Elekter aktsiad noteeriti Tallinna Väärtpaberibörsil 30. septembril 1997. aastal. Tallinna Börs kuulub maailma suurimasse börsikontserni NASDAQ OMX Group, mis loodi Balti- ja Põhjamaade börsigrupi OMX liitmisel NASDAQ OMX Groupiga 2008. aastal. Täna võimaldab börsikontsern kauplemist, börsitehnoloogiate ja noteeritud ettevõtetega seotud teenuseid kuuel mandril ning on üle 3900 noteeritud ettevõttega maailma väärtpaberiturgude hulgas esikohal.

ASi Harju Elekter aktsiakapital on 12,18 miljonit eurot, mis on jaotatud üheliigilisteks 17,4 miljoniks nimeliseks lihtaktsiaks. Aktsia nominaalväärtus on 0,7 eurot. ASi Harju Elekter aktsia sümbol NASDAQ OMX Tallinna Börsil on HAE1T. ISIN: EE3100004250. Ettevõtte kõik aktsiad on börsil vabalt kaubeldavad ning iga aktsia annab võrdse hääle- ja dividendiõiguse. Ka ettevõtte kõik aktsionärid on võrdsed ning eraldi hääleõigust käsitlevad piirangud või kokkulepped puuduvad. ASi Harju Elekter teada olevalt ei ole aktsionäride omavahelistes lepingutes mingeid piiranguid seoses väärtpaberite võõrandamisega, nagu ka spetsiifilisi kontrolliõigusi.

2013. aasta maailma börsidel oli rekordite aasta. Uuel tiptasemel käisid USA ja Saksa aktsiad, napilt jäi tiptasemest kevadel puudu Londoni börsil. Rahatrükist ja odavatest intressimääradest tingitud aktsiaeufooria tänavu Tallinna börsile küll ei jõudnud, kuid kokkuvõttes oli ka väikesel koduturul mõõdukalt hea aasta. 31.detsembriks oli kohalikku börsi jälgiv OMXT indeks jõudnud 817,72 punktini tõustes aastaga 11,4%, kusjuures novembri keskpaigas käis indeks ära ka 855 punktil, viimase 6 aasta kõrgeimal tasemel. Börsi käive 2013. aastal oli 187,6 miljonit eurot ehk kolmandiku võrra suurem 2012. aastast ja võrdne 2011. aasta käibega, samas jäi börsitehingute arv 50 484 aasta varasemale alla.

Uudisteagentuuri Bloomberg andmeil oli Tallinna börs 2013. aastal 94 jälgitava maailma börsi hulgas 44. kohal ehk nimekirja esimeses pooles. Kuigi vaid aasta varem olime 38,2% tõusuga üks maailma tugevamaid börse, võib tulemust pidada siiski heaks. Ehkki börsiindeks OMXT kerkis 2013. aastal pisut vähem kui oodati, on spetsialistid enam kui 10%lise tõusu ja kauplemisaktiivsuse elavnemisega rahul. Täpselt sama palju ehk 11,4% kerkis aastaga ka Euroopa börside üldindeks, vaid 0,5% enam tõusis meie naaber Läti, samas kui majanduslanguses olnud Soome börs kerkis 33%.

Aktsia hind ja kauplemine

Aktsia näitajad

EUR	2013	2012	2011	2010	2009
Keskmine aktsiate arv	17 400 000	17 093 443	16 800 000	16 800 000	16 800 000
Nominaalhind	0,70	0,70	0,70	0,64	0,64
Aktsia sulgemishind	2,70	2,64	2,28	3,02	2,07
Ettevõtte turuväärtus (miljonit)	46,98	45,94	38,30	50,74	34,78
Kasum aktsia kohta	0,30	0,21	0,17	0,13	0,07
P/E suhe	9,50	12,57	13,41	23,39	28,14
Dividendi aktsia kohta	*0,10	0,09	0,07	0,06	0,05
Dividendimäär %	3,7	3,4	3,1	2,0	2,5
Dividend/puhaskasum %	33,7	44,5	42,4	46,5	69,9

*juhatuse ettepanek

ASi Harju Elekter aktsia hind tõusis aruandeaasta jooksul 2,3% 2,70 euronini ning ettevõtte turuväärtuseks kujunes 31.detsembri seisuga 47,0 miljonit eurot. Tehingumaht oli tagasihoidlik, kuid kaubeldud aktsiate arv siiski suurenes - tehingutes osales 936 tuhat aktsiat. Ettevõtte aktsionäride arv aastaga ei muutunud ning seisuga 31.12.2013 oli ettevõttel 1 500 aktsionäri.

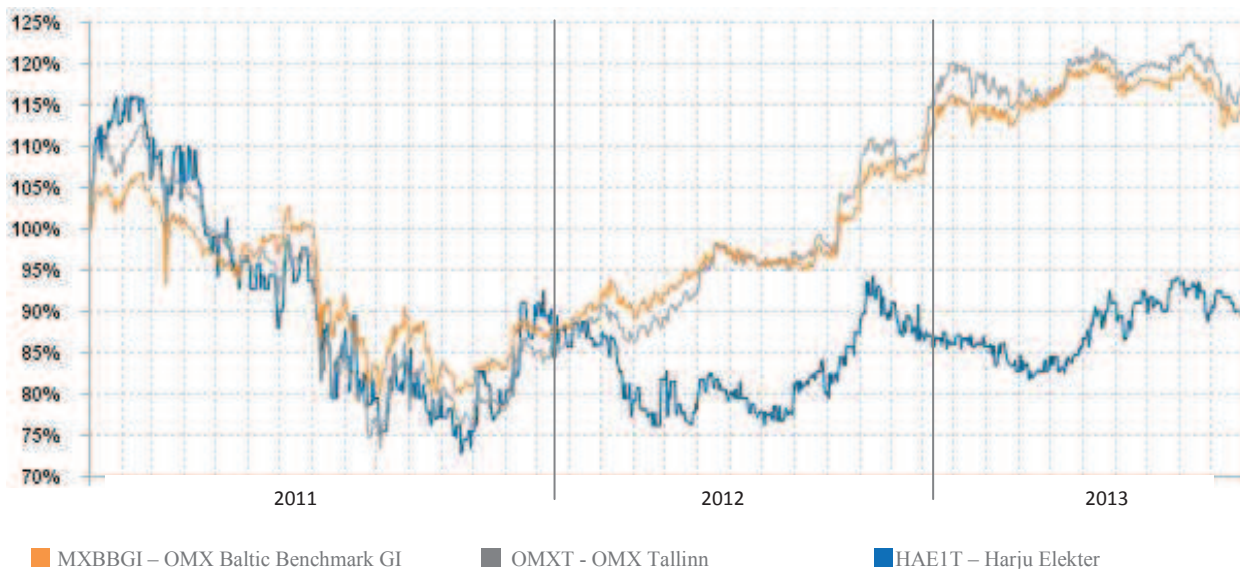
EUR	2013	2012	2011	2010	2009
Kõrgeim hind	2,92	2,80	3,54	3,14	2,99
Madalaim hind	2,46	2,30	2,19	2,02	0,67
Sulgemishind	2,70	2,64	2,28	3,02	2,07
Muutus (%)	2,3	15,8	-23,8	45,9	107,0
Kaubeldud aktsiaid (tk)	936 162	759 869	663 917	2 039 910	1 559 830
Käive (miljonit)	2,48	1,88	1,88	5,40	2,14

ASi Harju Elekter aktsia Tallinna Börsil 2011-2013

ASi Harju Elekter aktsia indeksite võrdluses 2011-2013

lisainfo: <http://www.nasdaqomxbaltic.com/market/>

■ MXBBGI – OMX Baltic Benchmark GI

■ OMXT - OMX Tallinn

■ HAE1T – Harju Elekter

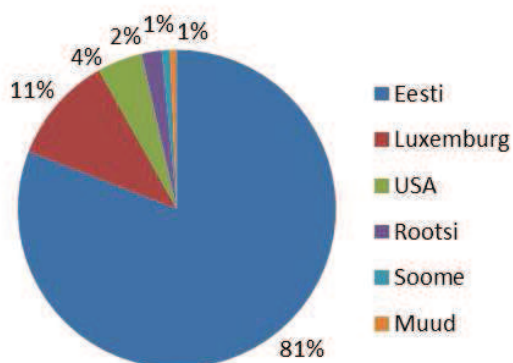
Aktsionäride struktuur, 31.12.2013

Seisuga 31.12.2013 oli ASil Harju Elekter 1 500 eraisikust ja institutsionaalset aktsionäri. Aruandeaastal on aktsionäride arv vähenenud 7 inimese võrra. ASi Harju Elekter suurim aktsionär on kohalikul kapitalil baseeruv AS Harju KEK, kellele kuulub 32% firma aktsiakapitalist. Nõukogu ja juhatuse liikmetele ning nendega seotud isikutele või firmadele kuulub 8,46% ettevõtte aktsiatest. ASi Harju Elekter aktsionäride täielik nimekiri on Eesti väärtpaperite keskregistri kodulehel (www.e-register.ee).

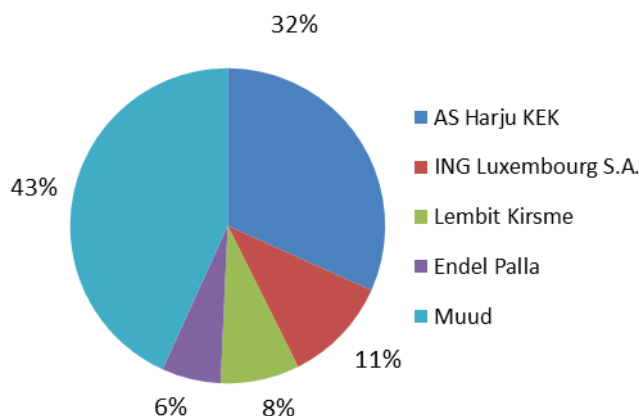
Aktsionäride jagunemine osaluse suuruse järgi

Osaluse suurus	Aktsionäride arv	Osa üldarvust	Hääleõiguse %
Üle 10%	2	0,13%	42,92%
1,0 - 10,0%	8	0,53%	27,18%
0,1 - 1,0 %	57	3,80%	15,56%
alla 0,1%	1 433	95,54%	14,34%
Kokku	1 500	100,0%	100,0%

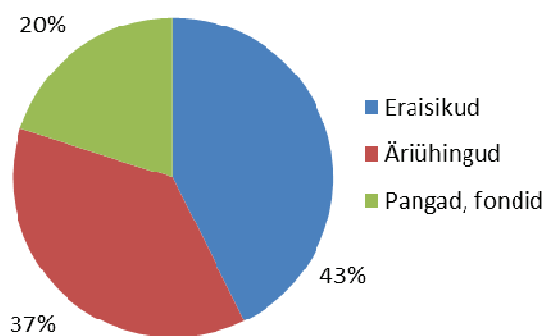
Aktsionäride jagunemine riikide kaupa

Üle 5% aktsionärid

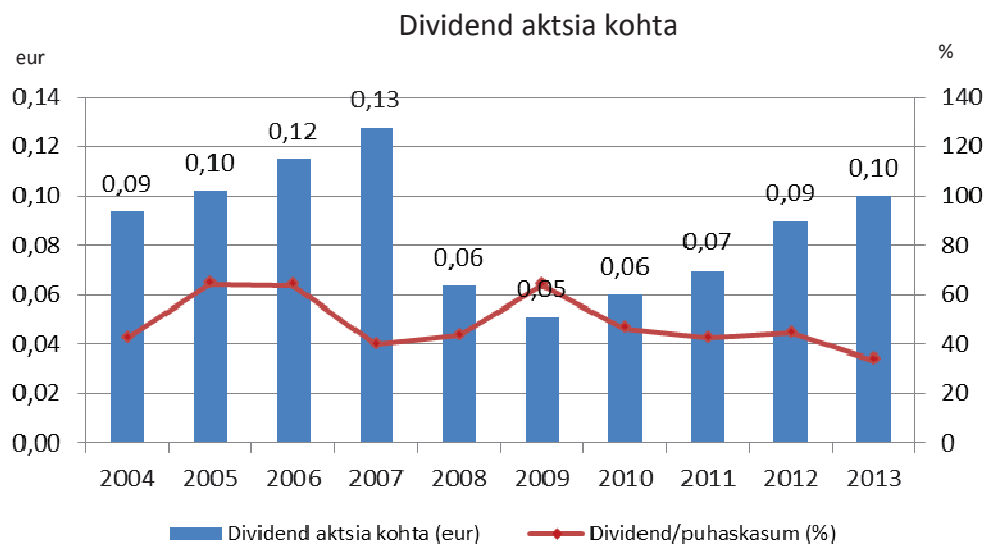
Aktsionäride jagunemine kategooriate lõikes

Dividendid

Kontserni dividendipoliitika järgi makstakse dividendideks kolmandik majandusaasta puhaskasumist. Kontsernis on kujunenud heaks tavaks maksta edasi muudelt finantsinvesteeringutelt saadud dividendid. Tegelik dividendimäär sõltub aga Kontserni rahavoogudest ning arenguperspektiividest ja nende finantseerimise vajadusest.

Tugevast kapitaliseeritusest tulenevalt teeb juhatus ettepaneku maksta 2013. aasta eest dividendideks 0,1 eurot aktsia kohta, kokku 1,74 (2012: 1,57) miljonit eurot, mis moodustab 33,7% (2012: 44,5%) puhaskasumist.

Dividendide ajaloo ja suhtarvude kohta on esitatud info tabelis Aktsia näitajad.

HEA ÜHINGUJUHTIMISE TAVA

Hea Ühingujuhtimise Tava aruanne 2013

AS Harju Elekter lähtub oma äritegevuse korraldamisel ettevõtte põhikirjast ja riiklikest õigusnormidest ning avaliku ettevõtte Tallinna Börsi nõuetest, Hea Ühingujuhtimise Tava (HÜT) juhustest ning aktsionäride ja investorite võrdse kohtlemise printsiibist. AS Harju Elekter järgib suures osas HÜT juhiseid, kuigi põhimõtted on vaid soovituslikud. Samas ei järgi AS Harju Elekter mõningaid HÜT nõudeid, mille põhjuseks on peamiselt ettevõtte ärivaldkonna iseärasused. Allpool on ära toodud ja selgitatud nende HÜTi nõuete, mis ei ole hetkel täidetud, mittejärgimise põhjuseid. Lisaks on antud täiendavat informatsiooni 2013. aasta üldkoosoleku, ettevõtte nõukogu ja juhatuse ning ASi Harju Elekter juhtimis põhimõtete kohta.

HÜT punkt 1.3.3.

Emitent teeb vastavate tehniliste vahendite olemasolul ning juhul, kui see ei ole talle liiga kulukas, üldkoosoleku jälgimise ja sellest osavõtu võimalikuks sidevahendite kaudu (nt Internet).

Kuna ASil Harju Elekter puuduvad vastavad tehnilised vahendid ning nende soetamine läheks ettevõttele liialt kulukaks, siis hetkel puudub üldkoosoleku jälgimise ja sellest sidevahendite kaudu osavõtu võimalus.

HÜT punkt 2.2.1

Nõukogu esimees sõlmib juhatuse liikmega tema ülesannete täitmiseks ametilepingu.

Ettevõtte juhatuse on üheliikmeline ning juhataja täidab ühtlasi ka tegevdirektori töökohustusi ja vastutab ettevõtte strateegiliste valdkondade toimivuse eest. Juhatajaga on sõlmitud juhatuse liikme leping.

HÜT punkt 2.2.7

Iga juhatuse liikme põhipalk, tulemustasu, lahkumishüvitis, talle makstavad muud hüved ning preemiasüsteemid, samuti nende olulised tunnused avaldatakse selges ja üheselt arusaadavas vormis emitendi veebilehel ning HÜT aruandes. Avaldatavad andmed on selged ja üheselt arusaadavad, kui need väljendavad otseselt kulutuse suurust emitendile või tõenäolise kulutuse suurust avalikustamise päeva seisuga.

Juhatajale makstakse tasu vastavalt juhatuse liikme lepingule. Juhataja tasu suurus on määratud juhatuse liikme lepinguga ja ei kuulu poolte kokkuleppel avalikustamisele. Juhatajal on õigus saada lahkumishüvitist kuni 10 kuu juhatuse liikme tasu ulatuses.

Tulemuspalka makstakse juhatajale ühistel alustel ematavõtte halduspersonaliga. Tulemuspalk jaotatakse vastavalt põhipalgale ja tööpanusele, kusjuures juhataja tulemuspalk kooskõlastatakse nõukogu esimehega. Tulemuspalk makstakse välja kvartali kaupa 80% ulatuses, ülejäänud 20% makstakse pärast majandusaasta tulemuste kinnitamist.

Tippjuhtkonnale, sh. juhatajale makstakse ka aastapreemiat, mis on summaarselt 0,3% ematavõtte omanikele kuuluvast osast konsolideeritud puhaskasumis. Aastapreemia kinnitab nõukogu esimees ning see makstakse välja pärast Kontserni aastaaruande auditeerimist.

Lisatasu tööstaazi eest makstakse kõigile alalistele töötajatele (sh juhatajale) tööstaazi alusel, mille hulka kuulub pideva töötamise aeg Kontsernis. Staažitasu määr on kuni 10% põhipalgast.

HÜT punkt 2.3.2

Nõukogu otsustab emitendi ja tema juhatuse liikme või tema lähedase või temaga seotud isikuga tehtavate emitendi jaoks oluliste tehingute tegemise ja määrab selliste tehingute tingimused. Nõukogu poolt heakskiidetud tehingud juhatuse liikme, tema lähedase või temaga seotud isiku ja emitendi vahel avaldatakse Hea Ühingujuhtimise Tava aruandes.

Vastavaid tehinguid 2013. aastal ei toimunud.

HÜT punkt 3.1.3 *Nõukogu hindab korrapäraselt juhatuse tegevust emitendi strateegia elluviimisel, samuti hindab nõukogu emitendi finantsseisundit, riskijuhtimise süsteemi, juhatuse tegevuse õiguspärasust ning seda, kas emitendi puudutav oluline teave on nõukogule ja avalikkusele nõuetekohaselt teatavaks tehtud. Nõukogu poolt komiteede asutamisel avaldab emitent oma veebilehel nende olemasolu, ülesanded, koosseisu ja koha organisatsioonis. Komiteedega seotud asjaolude muutmisel avaldab emitent samas korras ka muudatuse sisu ning teostamise aja.*

2010. aasta juunis moodustas ASi Harju Elekter nõukogu seoses audiitortegevuse seadusest tuleneva kohustusega ettevõtte auditikomitee, kinnitas selle põhimääruse. 2013. aastal täitsid komitee liikme kohustusi Triinu Tombak ja Andres Toome. Auditikomitee ülesandeks on jälgida ja analüüsida rahandusinformatsiooni töötlemist, riskijuhtimise ja sisekontrolli tõhusust, raamatupidamise aastaaruande ja konsolideeritud aruande audiitorkontrolli protsessi ja audiitorettevõtja ja seaduse alusel audiitorühingut esindava audiitori sõltumatust ning esitada nõukogule ettepanekuid ja soovitusi seaduses sätestatud küsimustes. Info auditikomitee kohta on kuvatud ettevõtte veebilehel.

HÜT punkt 3.2.5

Üldkoosoleku määratud nõukogu liikme tasu suurus ja maksmise kord avaldatakse emitendi HÜT aruandes, tuues eraldi välja põhi- ja lisatasu (sh lahkumishüvitis ja muud makstavad hüved).

ASi Harju Elekter aktsionäride üldkoosoleku pädevuses on valida ja kinnitada nõukogu koosseis ja volituste aeg. 3.05.2012 toimunud ettevõtte aktsionäride üldkoosolek kinnitas nõukogu koosseisu ja liikmed järgnevas 5 aastaks, määrates samas nõukogu liikme tasuks 750 eurot kuus ja nõukogu esimehe tasuks 1 600 eurot kuus. Tegevjuhtkonnas töötavale nõukogu liikmele rakendada ettevõttes kehtivat preemiasüsteemi (vt selgitust HÜT 2.2.7). Nõukogu liikmele lahkumishüvitust ette nähtud ei ole.

HÜT punkt 3.2.6

Kui nõukogu liige on majandusaasta jooksul osalenud vähem kui pooltel nõukogu koosolekutel, siis märgitakse see Hea Ühingujuhtimise Tavas eraldi ära.

2013. aastal on nõukogu liikmed osalenud kas kõikidel või enamikel nõukogu koosolekutest.

HÜT punkt 3.3.2

Ärilisest pakkumisest, mis tehakse nõukogu liikmele, tema lähedasele või temaga seotud isikule ning on seotud emitendi majandustegevusega, teatab nõukogu liige viivitamatult nõukogu esimehele ja juhatusesele. Hea Ühingujuhtimise Tava aruandes näidatakse ära majandusaasta jooksul tekkinud huvide konfliktid koos igakordsete lahendustega.

Nõukogu liikmed hoiduvad huvide konfliktist ning järgivad konkurentsikeelu nõudeid. Nõukogu ja juhatus teevad tihedat koostööd tegutsedes vastavalt põhikirjale ning äriühingu ja selle aktsionäride huvides. Vastavaid huvide konflikte 2013. aastal ei esinenud.

HÜT punkt 5.3

Emitendi veebilehel on aktsionäridele kättesaadavad muuhulgas ka nõukogu poolt kinnitatud emitendi üldised strateegiasuunad.

Ettevõtte juhatus on seisukohal, et strateegia kuulub ettevõtte ärisaladuste hulka ning ei kuulu avalikustamisele. Üldised suunad ja olulised teemad on siiski ära toodud aastaaruande kohustusliku lisana avaldatavas juhatuse tegevusaruandes.

HÜT punkt 5.6

Emitent avalikustab analüütikutega kohtumiste, analüütikutele või investoritele või institutsionaalsetele investoritele tehtavate esitluste ja pressikonverentside toimumise ajad ja asukohad emitendi veebilehel. Emitent võimaldab aktsionäridel osaleda nimetatud üritustel ning teeb ettekanded kättesaadavaks oma veebilehel. Emitent ei korralda kohtumisi analüütikutega ega investoritele tehtavaid esitlusi vahetult enne finantsaruandluse avalikustamise kuupäevi.

Ettevõtte lähtub alati oma tegevuses aktsionäride võrdse kohtlemise printsiibist. Kohustuslik, oluline ja hinnatundlik info avalikustatakse esmalt Tallinna Börsi süsteemis, seejärel Finantsinspektsiooni ja firma kodulehekülgedel. Lisaks on igal aktsionäril õigus küsida ettevõttelt vajadusel lisainfot ja kokku leppida kohtumisi. Ettevõtte juhatus ei pea oluliseks erinevate aktsionäride kohtumiste aja- ja päevakorragaafiku pidamist, sest kohtumistel piirduakse juba avalikustatud teabega. See reegel kehtib kõigi kohtumiste korral, ka vahetult enne finantsaruandluse avalikustamist.

HÜT punkt 6.2

Audiitori valimine ja raamatupidamise aastaaruande auditeerimine. ASi Harju Elekter aktsionäride 3.05.2012 üldkoosolek valis ettevõttele aastateks 2012-2014 audiitoriks audiitorfirma KPMG Baltics OÜ. Informatsioon audiitori kohta on kättesaadav ettevõtte koduleheküljel internetis. Audiitori tasustamine toimub vastavalt lepingule ning tasu suurust poolte kokkuleppel ei avalikustata. Vastavalt

Finantsinspektsiooni 24.9.2003 juhendile „Riikliku finantsjärelevalve teatud subjektide audiitorite rotatsioonist“ korraldab ettevõtte audiitori rotatsiooni, tagades audiitori sõltumatuse, vahetades täitevaudiitorit vähemalt iga viie aasta järel.

Juhtimispõhimõtted ja täiendav informatsioon

Harju Elekter on aktsiaselts, mille juhtimisorganiteks on aktsionäride üldkoosolek, nõukogu ja juhatus.

Üldkoosolek

Aktsionäride üldkoosolek on ettevõtte kõrgeim juhtimisorgan, kelle pädevuses on põhikirja muutmise ja uue kinnitamise, aktsiakapitali suuruse muutmise, nõukogu liikme tagasikutsumise ja ettevõtte tegevuse lõpetamise, jagunemise, ühinemise ja ümberkujundamise otsustamine, eeldades vähemalt 2/3 üldkoosolekul esindatud aktsionäride häälte heakskiitu. Üldkoosolekud on korralised ja erakorralised. Korraline üldkoosolek toimub üks kord aastas kuue kuu jooksul pärast ettevõtte majandusaasta lõppemist. Erakorralise üldkoosoleku kutsub juhatus kokku, kui ettevõttel on netovara alla seaduses lubatud piiri või kui üldkoosoleku kokkukutsumist nõuab nõukogu, audiitor või aktsionärid, kelle aktsiatega on esindatud vähemalt 1/10 aktsiakapitalist. Üldkoosolek on pädev otsuseid vastu võtma, kui kohal on üle poole aktsiatega esindatud häältest. Üldkoosolekul osalemiseks õigustatud isikute ring määratakse seisuga 7 päeva enne üldkoosoleku toimumist.

ASi Harju Elekter 2013. aasta aktsionäride korraline üldkoosolek toimus 9. mail Keila Kultuurikeskuses (Keskväljak 12). Koosolekul osales 89 aktsionäri või nende volitatud esindajat, kes esindasid 71,94% häälte üldarvust. Üldkoosolek kinnitas 2012. a majandusaasta aruande ning kasumijaotuse. Koosolekul esinesid ettekannetega ASi Harju Elekter juhataja, nõukogu esimees ja ettevõtte audiitor.

Nõukogu

Nõukogu planeerib ettevõtte tegevust, korraldab selle juhtimist ning teostab järelevalvet juhatuse tegevuse üle. Nõukogu koosolekud toimuvad vastavalt vajadusele, kuid mitte harvem kui üks kord kvartalis. Nõukogu koosolek on otsustusvõimeline, kui sellest võtab osa üle poole nõukogu liikmetest. 2013. aastal toimus kuus nõukogu koosolekut. Nõukogu kõik liikmeid osalesid kas kõikidel või enamikel nõukogu koosolekuteist. ASi Harju Elekter nõukogul on põhikirja järgselt 3-5 liiget. Nõukogu liikmed valitakse üldkoosoleku poolt viieks aastaks.

Seoses nõukogu volituste tähtaja täitumisega valis aktsionäride korraline üldkoosolek 3. mail 2012 aktsiaseltsile järgmiseks viieks aastaks uue 5-liikmelise nõukogu koosseisus: Endel Palla (nõukogu esimees) ja liikmed Ain Kabal, Madis Talgre, Triinu Tombak ja Andres Toome. Nõukogu esimees Endel Palla on töötanud ASis Harju Elekter 1969. aastast alates, sh 1985-1999 peadirektorina/juhatuses esimehena; alates 1999. aastast täidab ta ühtlasi Kontserni arendusdirektori ülesandeid. Ain Kabal on Viru Keemia Grupp AS õigusosakonna juhataja, kogenud jurist, kes on nõustanud Kontserni ettevõtteid juriidilistes küsimustes üle 10 aasta. Madis Talgre on ASi Harju KEK juhataja, kes esindab ettevõtte suurima aktsionäri huve (seisuga 31.12.2013 omas AS Harju KEK 32% ettevõtte aktsiakapitalist). Alates 2007. aastast on nõukogu liige Andres Toome (OÜ Tradematic juhataja), kes täiendab nõukogu oma pikaajalise investeerimisalase kogemusega. 2012. aastal valiti nõukogu liikmeks Triinu Tombak, et kaasata nõukogusse veelgi finantsalaste teadmiste ja kogemustega inimesi. Nõukogu viiest liikmest kaks - Triinu Tombak ja Andres Toome - on sõltumatud liikmed.

Nõukogu liikmete teenistuslepingu lõppemisel või ennetähtaegsel lõpetamisel ei teki Kontsernil suuremat hüvitise maksmise kohustust, kui seadusega ette nähtud. 2013. aasta lõpu seisuga kuulus ettevõtte nõukogu liikmetele otse ja läbi kaudsete osaluste kokku 7,3% (2012:6,8%) ettevõtte aktsiatest (lisa 23).

Juhatus

Juhatus on juhtimisorgan, mis esindab ja juhib ettevõtte igapäevast tegevust kooskõlas seaduse ja põhikirja nõuetega. Juhatus on kohustatud tegutsema majanduslikult kõige otstarbekamal viisil. Põhikirja järgselt võib ASi Harju Elekter juhatuses olla 1-5 liiget, kes valitakse nõukogu poolt kolmeks aastaks. Nõukogu pädevuses on ka juhatuse esimehe valimine, tema ettepanekul juhatuse liikmete ametisse nimetamine ning tagasi kutsumine. Juhatuse liige võib ettevõtet esindada kõigis õigustoimingutes.

Alates 5. maist 2011 on aktsiaseltsil üheliikmeline juhatus, kes on nõukogu poolt ametisse määratud 3-aastaseks perioodiks. ASi Harju Elekter juhataja on Andres Allikmäe. Juhatuse pädevus ja volitused on reguleeritud äriseadustikuga ja ära toodud ettevõtte põhikirjas, muid erisusi või kokkuleppeid ei esine. Juhataja saab tasu vastavalt ametilepingule, lisaks on tal õigus saada ka lahkumishüvitist kuni 10 kuu juhatuselise liikme tasu ulatuses. Pensioniga seotud õigusi juhatuselise liikmel/juhatajal ei ole.

Juhataja vastutab äritegevuse korraldamise eest Kontserni tasemel ja täidab ühtlasi ka tegevdirektori tööülesandeid. Juhataja saab tasu vastavalt ametilepingule. Väljaspool Eestit tagab äritavade järgimise kohalik juhtkond.

2013. aasta lõpu seisuga kuulus ettevõtte juhatuselise liikmele otse ja läbi kaudsete osaluste kokku 1,2% ettevõtte aktsiatest (lisa 23).

Detailsem informatsioon nõukogu ja juhatuselise liikmete hariduse, karjääri, äriühingute juhtorganites osalemise nagu ka aktsiaosaluste kohta ASis Harju Elekter on ära toodud ettevõtte koduleheküljel internetis: <http://www.harjuelekter.ee>.

Täiendavad juhtimisorganid ja komiteed

Ettevõttes on vajalikud protseduurid reguleeritud eeskirjadega ning praktilist vajadust täiendavate juhtimisorganite loomiseks ei ole olnud. Kontserni riskide paremaks hindamiseks ja juhtimiseks on ametis siseaudiitor, kes koostab regulaarselt raporteid juhtkonnale. 2010. aastal moodustas aktsiaseltsi nõukogu seoses audiitortevõtte seadusest tuleneva kohustusega ettevõttes auditikomitee, kelle ülesandeks on jälgida ja analüüsida rahandusinformatsiooni töötlemist, riskijuhtimise ja sisekontrolli tõhusust, raamatupidamise aastaaruande ja konsolideeritud aruande audiitorkontrolli protsessi ja audiitortevõtte ja seaduse alusel audiitorühingut esindava audiitori sõltumatust ning esitada nõukogule ettepanekuid ja soovitusi seaduses sätestatud küsimustes. 2012. aastast on komitee liikmeteks nõukogu liikmed Triinu Tombak ja Andres Toome (esimees).

Informatsiooni haldamine

Börsiettevõtteks lähtub AS Harju Elekter avatuse ja investorite võrdse kohtlemise põhimõttest. Börsireguleerimise nõutav info avaldatakse regulaarselt kooskõlas tähtaegadega, seejuures lähtub ettevõtte põhimõttest mitte avaldada ettevaatavaid prognoose – kajastatakse ja kommenteeritakse toimunud faktilist informatsiooni.

Investorite ja avalikkuse operatiivseks teavitamiseks peab ettevõtte kodulehekülge, mis sisaldab kõiki börsiteateid, majandusaruandeid, samuti ülevaadet Kontserni ajaloost, toodetest ja muust olulisest. Kõigil Kontserni tütar- ja sidusettevõtetel on oma kodulehed.

Audiitorid

Vastavalt aktsionäride üldkoosoleku otsusele 3. maist 2012 viib ASi Harju Elekter 2012.-2014. aasta auditid läbi KPMG Baltics OÜ. Leedu tütarettevõttes teostas 2013. aasta auditi audiitorfirma Baltijos Auditas UAB, Soome tütarettevõttes KPMG Oy ja Rootsi tütarettevõttes Allians Revision & Redovisning AB.

SOTSIAALNE VASTUTUS JA HEATEGEVUS

Sotsiaalse vastutuse raport 2013

Keskkond meie ümber loob või piirab tegutsemisvõimalusi. Ligi poole sajandi vanuse ajalooga AS Harju Elekter on Keila ja selle lähipiirkonna üks suuremaid ja edukamaid ettevõtteid, mistõttu tunnetab ettevõtte moraalsel kohustust võtta vastutus nii ühiskonna üldise arengu kui ka ühiskonnaliikmete heaolu suurendamise eest. Meie jaoks tähendab sotsiaalne vastutustunne, et mõtleme igapäevaselt, kuidas meie saame omalt poolt kaasa aidata Eesti elu paremaks muutmisel.

Oleme aastate jooksul toetanud nii rahaliselt kui ka muul moel algatusi, millesse ise kõige enam usume. Meie jaoks on oluline pikaajaline koostöö ning seeläbi tulemusrikkam valdkonna toetus. Toetame väärt ideid ka tulevikus. Kontsernis on välja kujunenud neli peamist toetusvaldkonda.

Sotsiaalse vastutuse kandmine

AS Harju Elekter tunneb vastutust ettevõtte tegevuspiirkonna arengu ja siinse kogukonna heaolu suurendamise eest fookusega laste ja noorte õpingute toetamisele ning vaba aja sisustamisele. Ettevõttel on pikaajaline koostöö Keila Kooli ning Keila lasteaedade, huvi- ja spordiklubidega.

Insenerihariduse toetamine

Ettevõtte teeb tihedat koostööd haridusasutustega insenerihariduse kaasajastamiseks, edasiarendamiseks ja populariseerimiseks. AS Harju Elekter on Tallinna Tehnikaülikooli kuldsponsor, andes igal aastal välja kuni neli bakalaureuse- või magistriõppe stipendiumi elektri või mehhaanika eriala üliõpilastele. Lisaks arendatakse erinevaid koostööprogramme Tallinna Kutsehariduskeskuse, Tallinna Tehnikakõrgkooli, Tallinna Polütehnikumi ning Tallinna Ehituskooliga. Tütarettevõttel Satmatic Oy on tihedad sidemed piirkonnas tegutsevate tehnika- ja ametikõrgkoolidega (Satakunna Ametikõrgkool, Tampere Tehniline Ülikool).

Noorsportlaste innustamine ja toetamine

AS Harju Elekter on spordile suunatud toetustes panustanud enim noorte spordile, võttes läbi järjepideva toetuse suuna spordiala kandepinna laiendamisele. Ettevõtte on Eesti Suusaliidu ja kahevõistlejate järelkasvukoondise pikaajaline toetaja. 2008/2009. aasta hooajast alates toetatakse lisaks noorsportlasi Algo Kärpi ja Kein Einastet. Suusaliidu noorteprojektide näol on tegemist tulevikku suunatud toetustega, mille eesmärgiks on Eesti riigi edukas esindamine 2014. aasta Sotši olümpiamängudel.

Töötajate tervisespordi edendamine

Koostöös MTÜga Harju KEK Rahvaspordiklubi soodustatakse töötajate aktiivset sportlikku eluviisi. Terved energilised töötajad on ettevõtte jaoks hindamatu väärtusega ressurss.

Kokku ulatus erinevate toetusprogrammide maht 2013. aastal 13,7 (2012: 19,8) tuhande euroni.

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

KONSOLIDEERITUD FINANTSSEISUNDI ARUANNE

EUR'000	Lisa	31. detsembri seisuga	
		2013	2012
Käibevara			
Raha- ja pangakontod	7	4 102	3 352
Äritegevuse ja muud nõuded	8	5 699	6 493
Ettemaksed		256	232
Ettevõtte tulumaks	20	41	0
Varud	10	5 801	6 395
Käibevara kokku		15 899	16 472
Põhivara			
Edasilükkunud tulumaksu vara	26	7	5
Investeeringud sidusettevõttesse	11	3 598	2 295
Muud pikaajalised finantsinvesteeringud	12	31 339	21 386
Kinnisvarainvesteeringud	13	11 663	10 454
Materiaalne põhivara	14	8 129	8 546
Immateriaalne põhivara	16	436	451
Põhivara kokku		55 172	43 137
VARAD KOKKU		71 071	59 609
Kohustused			
Võlakohustused	17	654	1 075
Võlad tarnijatele ja muud võlad	19	4 437	5 902
Maksuvõlad	20	969	1 049
Ettevõtte tulumaks	20	15	75
Lühiajalised eraldised	21	36	23
Lühiajalised kohustused kokku		6 111	8 124
Võlakohustused	17	1 098	1 306
Muud pikaajalised kohustused		43	43
Pikaajalised kohustused kokku		1 141	1 349
Kohustused kokku		7 252	9 473
Omakapital			
Aktiivkapital	23	12 180	12 180
Ülekurs	23	240	240
Reservid		31 424	21 354
Jaotamata kasum		18 635	15 008
Emaettevõtte omanikele kuuluv omakapital kokku		62 479	48 782
Mitte-kontrolliv osalus		1 340	1 354
Omakapital kokku		63 819	50 136
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU		71 071	59 609

Aastaaruande lisad lehekülgedel 43-87 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad

KONSOLIDEERITUD KASUMIARUANNE

EUR'000	Lisa	1. jaanuar kuni 31. detsember	
		2013	2012
Müügitulud	24, 25	48 288	52 801
Müüdnud toodete kulud	25	-39 830	-44 148
Brutokasum		8 458	8 653
Turustuskulud	25	-2 627	-2 801
Üldhalduskulud	25	-4 067	-3 876
Muud äritulud	25	38	49
Muud ärikulud	25	-59	-55
Ärikasum		1 743	1 970
Finantstulud	25	2 648	1 042
Finantskulud	25	-46	-45
Kasum sidusettevõttest kapitaliosaluse meetodil	11	1 303	1 118
Kasum enne maksustamist		5 648	4 085
Tulumaks	26	-475	-482
Aruandeaasta puhaskasum		5 173	3 603
Aruandeaasta puhaskasumi jaotus:			
Emaettevõtte omanike osa puhaskasumist		5 162	3 517
Mitte- kontrolliva osaluse osa puhaskasumist		11	86
Puhaskasum aktsia kohta			
Tavapuhaskasum aktsia kohta (EUR)	27	0,30	0,21
Lahustatud puhaskasum aktsia kohta (EUR)	27	0,30	0,21

Aastaaruande lisad lehekülgedel 43-87 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad

Initialled for identification purposes only

Allkirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev..... 14.04.2014

Signature/allkiri.....

KPMG, Tallinn

KONSOLIDEERITUD KOONDKASUMIARUANNE

EUR'000	Lisa	1. jaanuar kuni 31. detsember	
		2013	2012
Aruandeaasta puhaskasum		5 173	3 603
Muu koondkasum/kahjum			
Kirjed, mis hiljem võib klassifitseerida kasumiaruandesse:			
Finantsvara ümberhindluse kasum/kahjum	12	11 690	5 538
Finantsvara müügiga realiseerunud kasum/kahjum		-1 660	-162
Valuutakursi vahed välisettevõtte ümberarvestusel		-1	-6
Aruandeaasta muu koondkasum kokku		10 029	5 370
Aruandeaasta koondkasum kokku		15 202	8 973
Aruandeaasta koondkasum jaotus:			
Emaettevõtte omanike osa koondkasumist		15 190	8 887
Mitte-kontrolliva osaluse osa koondkasumist		12	86

Aastaaruande lisad lehekülgedel 43-87 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev..... 14.04.2014 .....
 Signature/allkiri..... .....
 KPMG, Tallinn

KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE

EUR'000	Lisa	1. jaanuar kuni 31. detsember	
		2013	2012
Rahavood äritegevusest			
Ärikasum		1 743	1 970
<u>Korrigeerimised</u>			
Põhivara kulum ja väärtuse langus	13,14,16,24,25	1 526	1 469
Kasum põhivara müügist	25	-12	-6
Aktsiapõhine hüvitis	25,30	73	85
Äritegevusega seotud nõuete muutus		772	1 226
Varude muutus		594	263
Äritegevusega seotud kohustuste muutus		-1 537	1
Makstud ettevõtte tulumaks	29	-579	-388
Makstud intressid	29	-33	-46
Kokku rahavood äritegevusest		2 547	4 574
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud kinnisvarainvesteeringute eest	29	-1 650	-100
Tasutud materiaalse põhivara eest	29	-423	-463
Tasutud immateriaalne põhivara eest	29	-138	-168
Tütarettevõtte ost		0	-391
Laekunud põhivara müügist	29	16	12
Laekunud immateriaalse põhivara müügist	29	11	0
Laekunud finantsinvesteeringute müügist	12	1 753	189
Laekunud intressid	29	22	9
Saadud dividendid	25	948	854
Kokku rahavood investeerimistegevusest		539	-58
Rahavood finantseerimistegevusest			
Aktsiate emiteerimine		0	660
Muud pikaajalised kohustused		0	43
Arvelduskrediidi jääkide muutus	17	-438	-1 179
Kapitalirendi põhiosa maksed	17	-294	-282
Makstud dividendid		-1 592	-1 225
Kokku rahavood finantseerimistegevusest		-2 324	-1 983
Kokku rahavood		762	2 533
Raha jääk perioodi algul		3 352	815
Rahajääkide muutus		762	2 533
Valuutakursside muutuste mõju		-12	4
Raha jääk perioodi lõpus	7	4 102	3 352

Aastaaruande lisad lehekülgedel 43-87 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad

Initialled for identification purposes only

Allkirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev.....14.04.2014..... 40

Signature/allkiri..........

KPMG, Tallinn

KONSOLIDEERITUD OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE

Aasta 2012	Emaettevõtte omanikele kuuluv omakapital							Mitte-kontrolliv osalus	OMA-KAPITAL KOKKU
	Aktia-kapital	Üle-kurss	Reserv-kapital	Ümberhind-luse reserv	Valuuta-kursi muutuste reserv	Jaotama-ta kasum	Kokku		
EUR'000									
Saldo 31.12.2011	11 760	0	1 073	14 800	8	12 672	40 313	1 721	42 034
Koondkasum 2012									
Puhaskasum 2012	0	0	0	0	0	3 517	3 517	86	3 603
Muu koondkasum 2012	0	0	0	5 376	-6	0	5 370	0	5 370
Aruandeaasta koondkasum kokku	0	0	0	5 376	-6	3 517	8 887	86	8 973
Otse omakapitalis kajastatavad tehingud									
Emaettevõtte omanikega									
Sissemaks aktsiakapitali	420	240	0	0	0	0	660	0	660
Reservkapitali suurendamine	0	0	103	0	0	-103	0	0	0
Aktsiapõhine hüvitis	0	0	0	0	0	85	85	0	85
Dividendid	0	0	0	0	0	-1 176	-1 176	-49	-1 225
Tehingud Emaettevõtte omanikega kokku	420	240	103	0	0	-1 194	-431	-49	-560
Mitte-kontrolliva osa ost	0	0	0	0	0	13	13	-404	-391
Saldo 31.12.2012	12 180	240	1 176	20 176	2	15 008	48 782	1 354	50 136

Informatsioon aktsiakapitali kohta on esitatud lisas 23.

Aastaaruande lisad lehekülgedel 43-87 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad

Initialed for identification purposes only

Allkirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev..... 14.04.2014

Signature/allkiri.....

KPMG, Tallinn

KONSOLIDEERITUD OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE

Aasta 2013	Emaettevõtte omanikele kuuluv omakapital							Mitte- kont- rolliv osalus	OMA- KAPI- TAL KOKKU
	Aktσια- kapital	Üle- kurs	Reserv- kapital	Ümberhind- luse reserv	Valuuta- kursi muutuste reserv	Jaotama- ta kasum	Kokku		
EUR'000									
Saldo 31.12.2012	12 180	240	1 176	20 176	2	15 008	48 782	1 354	50 136
Koondkasum 2013									
Puhaskasum 2013	0	0	0	0	0	5 162	5 162	11	5 173
Muu koondkasum 2013	0	0	0	10 030	-2	0	10 028	1	10 029
Aruandeaasta koondkasum kokku	0	0	0	10 030	-2	5 162	15 190	12	15 202
Otse omakapitalis kajastatavad tehingud Emaettevõtte omanikega									
Aktsiapõhine hüvitis	0	0	0	0	0	73	73	0	73
Reservkapitali suurendamine	0	0	42	0	0	-42	0	0	0
Dividendid	0	0	0	0	0	-1 566	-1 566	-26	-1 592
Tehingud Emaettevõtte omanikega kokku	0	00	42	0	0	-1 535	-1 493	-26	-1 519
Saldo 31.12.2013	12 180	240	1 218	30 206	0	18 635	62 479	1 340	63 819

Informatsioon aktsiakapitali kohta on esitatud lisas 23.

Aastaaruande lisad lehekülgedel 43-87 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev.....14.04.2014.....
 Signature/allkiri.....
 KPMG, Tallinn

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD**1 Üldine informatsioon**

AS Harju Elekter (aadress: Paldiski mnt 31, Keila, Eesti Vabariik) on Eestis registreeritud äriühing (äriregistri number: 10029524). Seisuga 31.12.2013 koostatud raamatupidamise aastaaruanne hõlmab AS-i Harju Elekter (edaspidi Emaettevõtte) ning tema tütaretevõttes (koos kasutatuna Kontsern), Kontserni osaluse sidusettevõttes AS Draka Keila Cables (Eesti, 34%).

ASi Harju Elekter tütaretevõtted	Asukoht	Tegevusala	Osalus ja hääleõigus %	
			31.12.2013	31.12.2012
AS Harju Elekter Teletehnika	Eesti	Tootmine	100	100
AS Harju Elekter Elektrotehnika	Eesti	Tootmine	100	100
Satmatic OY	Soome	Tootmine	100	100
Harju Elekter AB	Rootsi	Kaupade vahendusmüük	90	90
Rifas UAB	Leedu	Tootmine	62,7	62,7
Rifas UAB tütaretevõtte				
Automatikos Iranga UAB	Leedu	Projekteerimine	51	51

AS Harju Elekter on noteeritud Tallinna Väärtpaberibörsil alates 30. septembrist 1997; 32,0% Ettevõtete aktsiatest on ASi Harju KEK (Eesti) omandis.

Juhatus allkirjastas 31. detsembril 2013 lõppenud majandusaasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande 14. aprillil 2014. Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule kinnitatakse juhatuse poolt koostatud ja nõukogu poolt heakskiidetud majandusaasta aruanne, mis sisaldab ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, aktsionäride üldkoosolekul.

Kontserni põhitegevusalaks on elektrienergia jaotus- ja juhtimisseadmete tootmine ja müük energia-, ehitus- ja tööstussektorisse. Täpsemalt kirjeldatakse Kontserni tegevust lisas 24 „Segmendiaruanne“.

2 Aruande koostamise alused

Vastavalt Eesti raamatupidamise seadusele esitatakse Emaettevõtte konsolideerimata põhjaruanded (koondkasumiaruanne, finantsseisundi aruanne, rahavoogude aruanne ja omakapitali muutuste aruanne) konsolideeritud aruande lisades. ASi Harju Elekter konsolideerimata põhjaruanded on esitatud lisas 32 „Emaettevõtte põhjaruanded“. Need aruanded on koostatud konsolideeritud aruandega samu arvestuspõhimõtteid ja hindamisaluseid kasutades, välja arvatud tütar- ja sidusettevõtetesse tehtud investeringute puhul, mis on Emaettevõtte konsolideerimata aruannetes kajastatud soetusmaksumuses.

2.1. Vastavuse kinnitus

ASi Harju Elekter ja tema tütaretevõtete konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt (IFRS EL).

2.2. Hindamisalused

Konsolideeritud raamatupidamisaruannete koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud müügikõlblikud finantsvarad, mida hinnatakse õiglases väärtuses.

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev... 14.04.2014
 Signature/allkiri...
 KPMG, Tallinn

2.3. Arvestusvaluuta ja esitusvaluuta

Kontserni esitusvaluutaks on alates 1. jaanuarist 2011 euro. 2013. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on esitatud eurodes.

Kontserni ettevõtted kasutavad arvestuses oma majanduskeskkonna valuutat. Kontserni Eesti ettevõtted ja Soome ettevõtte kasutavad arvestuses eurot (EUR), Rootsi ettevõtte Rootsi krooni (SEK) ja Leedu ettevõtted Leedu litti (LTL). Leedu litt on fikseeritud euro suhtes kursiga 3,4528 litti 1 euro kohta.

Konsolideeritud finantsaruanded on esitatud eurodes, mis on Emaettevõtte arvestus- ja esitusvaluuta. Kõik arvnäitajad on esitatud tuhandetes, ümardatuna lähima tuhandeni, kui pole osutatud teisiti. Tuhande euro tähisena on aruandes kasutatud lühendit EUR'000.

2.4. Hinnangute ja otsuste kasutamine

IFRS EL-ga kooskõlas oleva raamatupidamise aastaaruande koostamine nõuab juhtkonnapoolset eelduste kujundamist, hinnangute langetamist ja otsuste tegemist, mis mõjutavad rakendatavaid arvestuspõhimõtteid ja kajastatud varasid ja kohustusi ning tulusid ja kulusid. Hinnangud ja nendega seotud eeldused tuginevad ajaloolisele kogemusele ning mitmetele muudele faktidele, mis on eeldatavasti asjakohased ning lähtuvad asjaoludest, mis kujundavad põhimõtted varade ja kohustuste väärtuste hindamiseks, mis ei tulene otseselt muudest allikatest. Tegelikud tulemused võivad olla hinnangutest erinevad.

Hinnangud ja nende aluseks olevad eeldused vaadatakse perioodiliselt üle. Raamatupidamislike hinnangute ülevaatamisest tulenev mõju kajastatakse hinnangute muutmise perioodil ja tulevastel perioodidel, mida muutus mõjutab. Valdkonnad, milles hinnangute osakaal või keerukuse tase on suurem, või valdkondades, kus eeldused ja hinnangud on konsolideeritud raamatupidamisaruannete suhtes olulised, on esitatud lisas 4.

Käesolevate konsolideeritud raamatupidamisaruannete koostamisel kasutatud peamised arvestuspõhimõtted on esitatud allpool. Neid põhimõtteid on rakendatud lähtudes järjepidevuse ja võrreldavuse printsiibist, hindamiste muutuste sisu ja nende mõju on selgitatud vastavates lisades. Kui finantsaruannete kirjete esitust või klassifitseerimise meetodit on muudetud, siis on vastavalt ümber klassifitseeritud ka eelmise perioodi võrreldavad näitajad.

2.5. Arvestuspõhimõtete muutused

Käesoleva aruande koostamisel on Kontsern rakendanud mõningaid rahvusvaheliste finantsaruandluse standardite muudatusi nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt ja mille rakendamine muutus kohustuslikuks 1. jaanuaril 2013 või hiljem algavatele aruandeperioodidele. Need muudatused ei avaldanud Kontserni finantsaruannetele olulist mõju.

Seni veel jõustumata standardid, tõlgendused ja olemasolevate standardite muudatused

Järgmised uued standardid ja tõlgendused ei kehti 31. detsembril 2013 lõppenud aastaaruande perioodi kohta ja seetõttu pole neid käesoleva aruande koostamisel rakendatud:

Standard IFRS 10 „Konsolideeritud finantsaruanded” ja standard IAS 27 (2011) „Konsolideerimata finantsaruanded“

Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2014 või hiljem.

Standard IFRS 10 sätestab ühtse kontrollimudeli, mida rakendatakse kontrolli olemasolu analüüsimiseks ettevõtte kõigi investeerimisobjektide puhul, sealhulgas majandusüksuste puhul, mida praegu käsitletakse tõlgenduse SIC 12 rakendusala järele jäävate eriotstarbeliste majandusüksustena (special purpose entity, SPE). IFRS 10 kehtestab kontrolli olemasolu hindamiseks uued nõuded, mis erinevad standardis IAS 27 (2008) sätestatud nõuetest. Uue ühtse kontrollimudeli kohaselt on investoril investeerimisobjekti üle kontroll, kui

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
Date/kuupäev..... 14.04.2014 .....
Signature/allkiri.....
KPMG, Tallinn

- ta on avatud või tal on õigused investeerimisobjektis osalemisest tulenevale muutuvale kasumile;
- ta saab kasutada oma mõjuvõimu investeerimisobjekti üle mõjutada selle kasumi suurust ning
- mõjuvõimu ja kasumi vahel on seos.

Uues standardis on sätestatud ka avalikustamismõõded ja konsolideeritud finantsaruannete koostamist käsitlevad nõuded. Nimetatud nõuded on üle kantud standardist IAS 27 (2008).

Kontserni hinnangul ei mõjuta uus standard Kontserni finantsaruandeid, kuna praeguste investeerimisobjektide üle oleva kontrolli hindamine vastavalt uuele standardile ei muuda Kontserni hinnangul varasemaid järeldusi, mis puudutavad kontserni kontrolli oma investeerimisobjektide üle.

Standard IFRS 11 „Ühised ettevõtmised”

Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2014 või hiljem.

Standard IFRS 11 „Ühised ettevõtmised” asendab standardi IAS 31 „Osalemised ühissetevõtetes”. IFRS 11 ei too olulisi muutusi ühise kontrolli all oleva ettevõtmise üldisesse määratlusse, kuigi kontrolli ja seega ka ühise kontrolli määratlus on standardi IFRS 10 tõttu muutunud.

Uue standardi kohaselt on kaht liiki ühiseid ettevõtmisi (joint arrangement), neist kummalgi on oma arvestusmudel, mis on määratletud järgnevalt:

- Ühine majandustegevus (joint operation) on ühine ettevõtmine, mille puhul ühist kontrolli omavatel osapooltel, keda nimetatakse ühisoperaatoriteks, on õigused ettevõtmisega seotud varade suhtes ja kohustused ettevõtmisega seotud kohustuste suhtes.
- Ühissetevõtte (joint venture) on ühine ettevõtmine, mille puhul ettevõtmise üle ühist kontrolli omavatel osapooltel, keda nimetatakse ühissetevõtjateks, on õigused ettevõtmise netovara suhtes.

IFRS 11 arvab standardis IAS 31 ühiselt kontrollitavatena määratletud majandusüksuste seast selgelt välja need juhtumid, kus eraldamine on mitmel põhjusel ebatõhus, kuigi ühise ettevõtmise jaoks on olemas eraldi vahend. Neid ettevõtmisi käsitletakse sarnaselt standardis IAS 31 kirjeldatud ühiselt kontrollitavate varade või tegevustega ning nüüd nimetatakse neid ühisteks majandustegevusteks. Ülejäänud standardis IAS 31 käsitletud ühiselt kontrollitavatel majandusüksustel, mida nüüd nimetatakse ühissetevõteteks, puudub vabadus valida kapitaliosaluse meetodil arvepidamise ja proportsionaalse konsolideerimise vahel ning nüüd peavad need ettevõtted oma konsolideeritud finantsaruannetes kasutama alati kapitaliosaluse meetodit.

Kontserni hinnangul ei mõjuta standard IFRS 11 oluliselt Kontserni finantsaruandeid, kuna Kontsern ei ole ühegi ühise ettevõtmise osapool.

Standard IFRS 12 „Muudes (majandus-) üksustes olevate osaluste avalikustamine”

Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2014 või hiljem.

Standard IFRS 12 nõuab lisateabe avalikustamist seoses oluliste hinnangute ja eeldustega, mida ettevõtte teeb talle muus majandusüksuses või ettevõtmises, tütarettevõtetes, ühistes ettevõtmistes ja sidusettevõtetes ning konsolideerimata struktureeritud üksustes (unconsolidated structured entities) kuuluva osaluse olemuse kindlaks määramisel.

Kontserni hinnangul ei mõjuta uus standard oluliselt ettevõtte finantsaruandeid.

Standard IAS 28 (2011) „Investeeringud sidusettevõtetesse ja ühissetevõtetesse

Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2014 või hiljem.

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
Date/kuupäev..... 14.04.2014
Signature/allkiri.....
KPMG, Tallinn

Standardisse IAS 28 (2008) on tehtud vaid mõned muudatused.

- *Müügiks hoitavad sidus- ja ühisettevõtted.* Standard IFRS 5 „Müügiks hoitavad põhivarad ja lõpetatud tegevusvaldkonnad” käsitleb investeringuid või investeeringuosasid sidusettevõttes või ühisettevõttes, mis vastavad müügiks hoitavaks liigitamise kriteeriumitele. Investeeringu allesjäänud osa, mis ei ole liigitatud müügiks hoitavaks, kajastatakse kapitaliosaluse meetodil, kuni müügiks hoitavaks liigitatud osa võõrandatakse. Kui pärast võõrandamist allesjäänud osalus on endiselt sidusettevõtte või ühisettevõtte, kajastatakse allesjäänud osalus kapitaliosaluse meetodil.
- *Osaluste muutus sidus- ja ühisettevõtetes.* Varem nägid standardid IAS 28 (2008) ja IAS 31 ette, et olulise mõju või ühise kontrolli lakkamine tõi igal juhul kaasa iga allesjäänud osaluse ümberhindamise, isegi juhul kui olulisele mõjule järgnes ühine kontroll. Standardi IAS 28 (2011) kohaselt viimatinimetatud juhul investeeringus allesjäänud osalust enam ümber ei hinnata.

Kontserni hinnangul ei mõjuta standardi muudatused oluliselt ettevõtte finantsaruandeid. Kontsernil ei ole investeringuid ühisettevõtetes, mida muudatused mõjutavad.

Standardi IAS 32 muudatused „Finantsvarade ja finantskohustuste tasaarvestamine”

Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2014 või hiljem. Rakendatakse tagasiulatuvalt. Varasem rakendamine on lubatud, kuid avalikustada tuleb ka standardi IFRS 7 „Finantsinstrumendid: avalikustatav teave” muudatustes „Finantsvarade ja finantskohustuste tasaarvestamine” nõutav lisateave.

Muudatused ei too endaga kaasa uusi reegleid finantsvarade ja -kohustuste tasaarvestamiseks, pigem täpsustatakse tasaarvestamise kriteeriumeid, et vähendada ebatühtlust kriteeriumite rakendamisel.

Muudatused täpsustavad, et ettevõtetel on praegu juriidiliselt rakendatav õigus tasaarvestada, kui see õigus

- ei sõltu mingist sündmusest tulevikus, ja
- on rakendatav nii tavapärase äritegevuse käigus kui ka juhul, kui ettevõtte ja kõik tehingu vastaspoolad ei täida oma kohustusi või muutuvad maksejõuetuks või pankrotistuvad.

Kontserni hinnangul ei mõjuta muudatused ettevõtte finantsaruandeid, kuna ettevõtte ei tasaarvesta oma finantsvarasid ja -kohustusi ega ole sõlminud põhitasaarvelduskokkuleppeid.

Standardite IFRS 10, IFRS 12 and IAS 27 muudatused „Investeeringusettevõtted”

Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2014 või hiljem. Varasem rakendamine on lubatud. Rakendatakse tagasiulatuvalt vastavalt üleminekusätetele.

Muudatused näevad ette erandi standardis IFRS 10 sätestatud konsolideerimisnõuetele. Vastavalt muudatustele peavad investeeringusettevõteteks liigitatavad ettevõtted mõõtma oma investeringuid kontrollitavates majandusüksustes (samuti ka sidusettevõtetes ja ühisettevõtetes) õiglases väärtuses läbi kasumi ja kahjumi, selle asemel et neid konsolideerida.

Vabastus konsolideerimisnõude täitmisest on kohustuslik (st seda ei saa rakendada valikuliselt). Ainsa erandina tuleb tütarettevõtteid, mida käsitletakse kui investeeringusettevõtte investeeringusettevõtte laiendust, siiski konsolideerida.

Majandusüksus liigitub investeeringusettevõtteks, kui ta vastab kõigile investeeringusettevõtte määratluse olulistele punktidele. Nimetatud oluliste punktide kohaselt investeeringusettevõtte

- (1) saab investoritelt rahalised vahendid eesmärgiga osutada nendele investoritele investeringute valitsemise teenuseid;
- (2) kinnitab oma investoritele, et tema ärieesmärk on investeerida rahalised vahendid üksnes selleks, et saada kapitali väärtuse kasvust tulenevat tulu ja/või investeerimistulu, ja
- (3) mõõdab ja hindab sisuliselt kõigi oma investeringute tulusust õiglase väärtuse alusel.

Muudatused sätestavad ka avalikustamisnõuded investeerimisettevõtete jaoks.

Kontserni hinnangul ei mõjuta uus standard Kontserni finantsaruandeid, kuna Emaettevõtte ei liigitu investeerimisettevõtteks.

Standardi IAS 36 muudatused „Mittefinantsvara kaetava väärtuse avalikustamine”

Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2014 või hiljem. Rakendatakse tagasiulatuvalt. Varasem rakendamine on lubatud. Ettevõtte ei rakenda neid muudatusi perioodidel (sealhulgas võrdlusperioodidel), mil ta ei rakenda ka standardit IFRS 13.

Muudatused selgitavad, et kaetav väärtus tuleb avalikustada vaid üksiku vara (sealhulgas firmaväärtuse) või raha teeniva üksuse kohta, mille puhul on perioodi vältel kajastatud või tühistatud väärtuse langusest tulenev kahjum.

Samuti nõuavad parandused, et kui üksiku vara (sealhulgas firmaväärtuse) või raha teeniva üksuse puhul on perioodi vältel kajastatud või tühistatud väärtuse langusest tulenev kahjum ja kaetav väärtus tugineb vara õiglasel väärtusel, millest on maha arvatud võõrandamiskulud, tuleb avalikustada järgmine lisateave:

- õiglase väärtuse hierarhia tase (standard IFRS 13 kohaselt), kuhu vara või raha teeniva üksuse õiglase väärtuse mõõtmine liigitatakse;
- õiglase väärtuse hierarhia 2. ja 3. tasemele liigitatud õiglase väärtuse mõõtmiste puhul kasutatud hindamistehnikate kirjeldus ning kõik muudatused hindamistehnikas ja muudatuse tegemise põhjus;
- õiglase väärtuse hierarhia 2. ja 3. tasemele liigitatud õiglase väärtuse mõõtmiste puhul iga oluline eeldus (st eeldused, mille suhtes kaetav väärtus on kõige tundlikum), mille põhjal määrati kindlaks õiglane väärtus, millest on maha arvatud võõrandamiskulud. Kui õiglast väärtust, millest on maha arvatud võõrandamiskulud, mõõdetakse nüüdisväärtusel põhinevat hindamistehnikat kasutades, tuleb avalikustada ka diskontomäär (-ad), mida on kasutatud praeguse ja eelneva mõõtmise korral.

Kontserni hinnangul ei mõjuta uus standard oluliselt Kontserni finantsaruandeid.

Standardi IAS 39 muudatused „Tuletisinstrumentide uuendamine ja riskimaandamisarvestuse jätkamine”

Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2014 või hiljem. Rakendatakse tagasiulatuvalt. Varasem rakendamine on lubatud. Ettevõtte ei rakenda neid muudatusi perioodidel (sealhulgas võrdlusperioodidel), mil ta ei rakenda ka standardit IFRS 13.

Muudatuste kohaselt võib riskimaandamisarvestust jätkata olukorras, kus riskimaandamisinstrumendi määratletud tuletisinstrument uuendatakse selleks, et õigusnormide tulemusena viia ellu kliirimine keske vastaspoolega, kui täidetud on järgmised kriteeriumid:

- uuendamine toimub õigusnormide tulemusena;

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
Date/kuupäev..... 14.04.2014
Signature/allkiri.....
KPMG, Tallinn

- kliirivast vastaspoollest saab tuletisinstrumenti iga esialgse osapoole uus vastaspool;
- tuletisinstrumenti tingimuste muudatused piirduvad nendega, mis on vajalikud vastaspoole asendamiseks.

Ettevõtte hinnangul ei mõjuta uus standard ettevõtte finantsaruandeid, kuna ettevõtte ei rakenda riskimaandamisarvestust.

3 Olulisemad arvestuspõhimõtted

Kõik Kontserni ettevõtted kohaldasid alljärgnevat arvestuspõhimõtteid ühetaoliselt kõigi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes esitatud perioodide kohta.

3.1. Konsolideerimise alused

(a) Äriühendused

Äriühenduste arvestamisel rakendatakse ostumeetodit ja äriühendusi kajastatakse omandamise kuupäeva seisuga. Omandamise kuupäev on kuupäev, mil Kontsern omandab kontrolli omandatava üle. Kontroll on võime valitseda (majandus)üksuse finants- ja tegevuspoliitikat eesmärgiga saada selle tegevusest majanduslikku kasu. Kontrolli hindamisel võtab Kontsern arvesse hetkel kasutatavaid potentsiaalseid hääleõigusi.

Omandamiste puhul mõõdab Kontsern firmaväärtust omandamise kuupäeval järgmiselt:

- üleantud tasu õiglases väärtuses, pluss
- mitte-kontrollivate osaluste summa omandatavas, pluss etappidena toimuva äriühenduse puhul, omandajale eelnevalt omandatavas kuulunud omakapitali osaluse õiglase väärtus; miinus
- omandatud eristatavate varade ja ülevõetud kohustuste netosumma (üldjuhul õiglases väärtuses).

Kui vahe on negatiivne, kajastatakse soodusostutulu koheselt kasumiaruandes.

Kontsern kajastab äriühenduse omandamisega seotud kulud, välja arvatud võla- või omakapitaliväärt-paberite emiteerimise kulutused, nende tekkimisel kuludena.

Tasumisele kuuluv tinglik tasu kajastatakse omandamise kuupäeva seisuga õiglases väärtuses. Omakapitaliks liigitatud tingimuslikku tasu ei mõõdetata ümber ja selle arveldamist arvestatakse omakapitalis. Hilisemad muutused tingimusliku tasu õiglases väärtuses kajastatakse kasumiaruandes.

(b) Tütarettevõtted

Tütarettevõtted on kõik ettevõtted, milles Kontsern omab kontrolli finants- ja tegevuspoliitika üle eesmärgiga saada selle tegevusest majanduslikku kasu. Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne hõlmab ASi Harju Elekter ja tema tütarettevõtete raamatupidamisaruandeid. Tütarettevõtete finantsaruanded on koostatud sama perioodi kohta, nagu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne. Kui tütarettevõtte kasutab samades tingimustes toimunud samalaadsete tehingute puhul konsolideeritud aruandega võrreldes teistsuguseid arvestuspõhimõtteid, tehakse konsolideeritud aruande koostamisel tütarettevõtte finantsaruannetes kohased korrigeerimised. Tütarettevõtted konsolideeritakse täielikult alates kuupäevast, mil kontroll läheb üle Kontsernile. Nende konsolideerimine lõpetatakse alates kuupäevast, mil kontroll lakkab.

Mitte-kontrolliv osalus on osa selliste tütarettevõtete kasumist või kahjumist ning netovarast, mis ei kuulu täielikult Kontsernile. Konsolideeritud kasumi- ja muu koondkasumiaruandes jaotatakse kasum või kahjum ja iga muu koondkasumi komponent Emaettevõtte omanikele ja mitte-kontrollivale osalusele kuuluvaks osaks. Mitte-kontrollivad osalused kajastatakse konsolideeritud finantsseisundi aruandes omakapitali koosseisus eraldi Emaettevõtte aktsionäridele kuuluvast omakapitalist.

Initialed for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
Date/kuupäev..... 14.04.2014 .....
Signature/allkiri.....
KPMG, Tallinn

(c) Sidusettevõtted

Sidusettevõtted on ettevõtted, milles Kontsern omab olulist mõju, aga mitte kontrolli, mis üldiselt kaasneb vahemikus 20% kuni 50%-lise hääleõiguslike aktsiate omamisega. Investeeringuid sidusettevõtetesse kajastatakse kapitaliosaluse meetodil ja võetakse algselt arvele soetusmaksumuses. Kontserni investeeringud sidusettevõtetesse hõlmavad omandamisel tuvastatud firmaväärtust, millest on maha arvatud väärtuse langusest tulenevad kumuleerunud kahjumid.

Kontserni osa sidusettevõtete omandamisjärgsetes kasumites või kahjumites kajastatakse aruandeaasta kasumi või kahjumina ning Kontserni osa omandamisjärgsetes reservide liikumistes kajastatakse reservides. Kumulatiivseid omandamisjärgseid muutusi kajastatakse investeeringu bilansilise väärtuse korrigeerimistena. Kui Kontserni osa sidusettevõtte kahjumis võrdub investeeringuga sidusettevõttes või ületab selle, siis lõpetab Kontsern edasiste kahjumiosade kajastamise, välja arvatud siis, kui Kontsern on võtnud sidusettevõtte nimel kohustusi või teinud tema eest makseid.

(d) Konsolideerimisel elimineeritavad tehingud

Konsolideeritud aruandes on elimineeritud kõik Kontsernisisesed saldod, tehingud ning realiseerimata kasumid. Realiseerumata kahjumid on samuti elimineeritud, arvestades indikatsioone vara väärtuse languse kohta.

Realiseerimata kasumid Kontserni ja sidusettevõtte vahelistelt tehingutelt elimineeritakse ulatuses, mis vastab Kontserni osalusele sidusettevõttes. Ka realiseerimata kahjumid elimineeritakse, välja arvatud siis, kui tehing sisaldab tõendeid üleantava vara väärtuse languse kohta. Juhul, kui sidusettevõtte arvestuspõhimõtted erinevad Kontserni omadest, korrigeeritakse sidusettevõtte aruandeid ühtlustamiseks arvestuspõhimõtteid Kontserni poolt kasutatavate põhimõtetega.

3.2. Välisvaluuta ümberarvutus

(a) Välisvaluutapõhised tehingud ja saldod

Välisvaluutas kajastatud tehingud arvestatakse ümber esitusvaluutasse, kasutades tehingute kuupäeval kehtinud vahetuskursse. Selliste tehingute arveldamisest ja välisvaluutas fikseeritud finantsvarade ja -kohustuste aasta lõpu vahetuskursiga ümberarvestamisest tulenevad valuutakursi kasumid ja kahjumid kajastatakse aruandeaasta kasumi või kahjumina.

(b) Välisriikides asuvate ettevõtete aruanded

Kontserni kõikide ettevõtete finantstulemused ja -seisund, mille arvestusvaluuta erineb esitusvaluutast, arvestatakse ümber esitusvaluutasse. Välismaiste ettevõtete varad ja kohustused hinnatakse ümber eurodesse bilansipäeval kehtinud valuutakursi alusel.

Leedus asuvate ettevõtete tulud ja kulud teisendatakse eurodesse fikseeritud kursiga (1EUR=3,4528LTL). Sellest ajast, kui Leedu litt on euroga seotud, ei teki tehingute esitusvaluutasse konverteerimisel kursivahesid. Rootsi ettevõtte tulud ja kulud arvestatakse eurodesse tehingupäeval kehtinud vahetuskurside alusel. Kursivahed kajastatakse muu koondkasumi hulgas, ning esitatakse omakapitali koosseisus „Valuutakursi muutuste reservina”.

Välismaise üksuse osalisel võõrandamisel või müümisel kajastatakse omakapitalis kajastatud valuutakursi vahed kasumis või kahjumis.

Välismaise üksuse omandamisel tekkivaid firmaväärtuse ja õiglase väärtuse korrigeerimisi käsitletakse välismaise üksuse varade ja kohustustena ning need hinnatakse ümber eurodesse bilansipäeval kehtinud valuutakursi alusel.

3.3. Finantsvarad

Kontsern liigitab oma finantsvarad järgmistesse kategooriatesse: laenuid ja nõuded ning müügivalmis finantsvarad. Liigitamine sõltub finantsvarade soetamise otstarbest. Juhtkond määrab finantsvarade liigituse nende arvelevõtmisel.

(a) Laenuid ja nõuded

Laenuid ja nõuded on aktiivsel turul noteerimata finantsvarad, mille maksed on püsivad või kindlaksmääratavad, ning nende hulka ei kuulu tuletisinstrumendid. Laenuid ja nõuded arvatakse käibevara hulka, v.a tähtaegade puhul, mis on pikemad kui 12 kuud pärast bilansipäeva. Need liigitatakse põhivaradeks. Kontserni laenuid ja nõuded hõlmavad finantsseisundi aruandes äritegevusega seotud nõudeid ja muid nõudeid ning raha ja raha ekvivalente.

- *Raha ja raha ekvivalendid.* Raha ja raha ekvivalendid hõlmavad sularaha kassas, nõudmiseni hoivuseid pangas, muid lühiajalisi likviidseid investeeringuid, mille esialgne tähtaeg on kuni kolm kuud ja mille väärtuse muutumise risk on ebaoluline. Rahavoogude aruandes on rahavoog äritegevusest esitatud kaudsel meetodil.
- *Nõuded ostjatele* võetakse algselt arvele õiglases väärtuses ja edaspidi mõõdetakse neid korrigeeritud soetusväärtuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit.

(b) Müügivalmis finantsvarad

Müügivalmis finantsvarad on finantsvarad, mis on määratletud sellesse kategooriasse kuuluvaks ning nende hulka ei kuulu tuletisinstrumendid. Need arvatakse põhivarade hulka, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatses investeeringu võõrandada 12 kuu jooksul bilansipäevast arvates.

Finantsvarade oste ja müüke kajastatakse tehingu kuupäeval – kuupäeval, mil Kontsern otsustab vara osta või müüa. Investeeringud võetakse algselt arvele soetusväärtuses, millele lisanduvad tehingukulud.

Kontserni finantsinvesteeringuid aktsiatesse klassifitseeritakse müügivalmis finantsvaradeks ning neid hinnatakse õiglases väärtuses. Finantsvarade õiglase väärtuse muutustest tekkinud kasumid ja kahjumid kajastatakse muu koondkasumina või -kahjumina, välja arvatud juhtudel, kui tegemist on varade väärtuse püsiva langusega. Müügivalmis finantsvarade õiglaseks väärtuseks loetakse nende pakkumisnoteeringuid bilansipäeva seisuga. Kui müügivalmis finantsvarade kajastamine lõpetatakse, kantakse vastav omakapitali akumulatsioonid kasum või kahjum aruandeaasta kasumisse või kahjumisse.

Muid finantsinvesteeringuid, millel puudub aktiivne turg ja mille õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil.

Äritegevusega seotud nõuete väärtuse languse kontrollimist on kirjeldatud lisa 3.9.

3.4. Varud

Varusid kajastatakse kas soetusmaksumuses või neto realiseerimisväärtuses, olenevalt sellest, kumb on madalam. Varude arvestamisel kasutatakse Kontsernis kaalutud keskmise soetushinna meetodit. Valmis- ja lõpetamata toodangu soetusmaksumus hõlmab projekteerimiskulusid, toormaterjali, otseseid töjõukulusid, muid otseseid kulusid ja seonduvaid tootmise üldkulusid (tavalise töövõimsuse baasil), v.a. laenukulud. Neto realiseerimisväärtus on hinnanguline müügihind tavalise äritegevuse käigus, millest on maha arvatud hinnangulised müügikulud.

3.5. Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteering on vara, mida ettevõtte hoiab kas omanikuna või kapitalirendi tingimustel liisinguvõtjana renditulu teenimise, väärtuse kasvu või mõlemal eesmärgil. Kinnisvarainvesteeringud on näidatud soetusmaksumuse meetodil, see tähendab soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulatsioonid kulum ja võimalikud allahindlused väärtuse langusest.

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
Date/kuupäev..... 14.04.2014
Signature/allkiri.....
KPMG, Tallinn

Kinnisvarainvesteeringute amortiseerimiseks kasutatakse materiaalse põhivara analoogsete objektide amortiseerimisel kasutatavat kasulikku eluiga (vt 3.6.c).

3.6. Materiaalne põhivara

(a) Kajastamine ja mõõtmine

Materiaalset põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, mida on vähendatud akumuliseerunud kulumi ja varade väärtuse vähenemisest tuleneva kahjumi võrra. Oma tarbeks valmistatud põhivara soetusmaksumus koosneb materjalikulust, otsesest tööjõukuludest ning proportsionaalsest osast tootmise üldkuludest ja põhivara soetamise, ehitamise või tootmisega seotud laenukasutuse kulutustest.

Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest olulistest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt komponentide kasulikule elueale.

(b) Edaspidised väljaminekud

Mõne materiaalse põhivaraobjekti osasid tuleb teatud ajavahemike järgi vahetada või renoveerida. Sellised väljaminekud kajastatakse materiaalse põhivara bilansilises maksumuses juhul, kui on tõenäoline, et ettevõtte saab varaobjekti osaga seotud tulevast kasu ja varaobjekti osa soetusmaksumust saab usaldusväärset hinnata. Asendatud osade kajastamine finantsseisundi aruandes lõpetatakse.

Vastavalt eelmises lõigus toodud arvelevõtmise põhimõtetele ei kajastata materiaalse põhivara objekti bilansilises maksumuses igapäevase hooldusega seotud kulusid. Sellised väljaminekud on tekkepõhiselt perioodikulud.

(c) Kulumi arvestus

Kulum kajastatakse kuludes ning arvestatakse materiaalselt põhivaralt ning selle eristatavalt komponentidelt lineaarsel meetodil. Maad ja lõpetamata ehitisi ei amortiseerita. Kontserni ettevõtte kasutavad ühetaolisi amortisatsiooninorme. Hinnangulised majanduslikult kasulikud eluead on järgmised:

Materiaalse põhivara grupp	Kasulik eluiga
Ehitised ja rajatised	10 - 33 aastat
Tootmisseadmed	6 ² / ₃ - 10 aastat
Muud masinad ja seadmed	4 - 6 ² / ₃ aastat
Sõidukid	5 - 6 ² / ₃ aastat
Muu inventar	3 - 6 ² / ₃ aastat

Materiaalsele põhivarale määratud kasulikud eluead, jääkväärtused ja amortisatsioonimeetodid vaadatakse üle iga-aastaselt. Muudatustest tulenev mõju kajastub aruandeperioodis ja järgnevates perioodides.

3.7. Immateriaalne põhivara

Immateriaalset põhivara (välja arvatud firmaväärtus) amortiseeritakse lineaarsel meetodil hinnangulise kasuliku eluea jooksul. Immateriaalse põhivara väärtuse langust hinnatakse juhul, kui eksisteerib sellele viitavaid asjaolusid, analoogiliselt materiaalse põhivara väärtuse languse hindamisele.

(a) Uurimis- ja arenguväljaminekud

Uurimisväljaminekud on kulutused, mida tehakse uurimistulemuste rakendamisel uute toodete ja teenuste väljatöötamiseks. Uute teaduslike või tehniliste teadmiste genereerimise eesmärgil läbiviidud uuringute ja teadustööga seotud kulutused kajastatakse nende tekkimise momendil aruandeperioodi kuluna.

Arenguväljaminekud kapitaliseeritakse ainult juhul, kui varasemate uuringute tulemusi kasutatakse nii tehniliselt kui majanduslikult otstarbeka uue toote või tootmisprotsessi väljatöötamisel ning kui Kontsernil on arendusprojekti lõpetamiseks piisavalt vahendeid. Kapitaliseeritud väljaminekud sisaldavad materjalikulu, otseseid tööjõukulusid ning tootmise üldkulude proportsionaalset osa. Muud arenguväljaminekud kajastatakse nende tekkimise perioodil kahjumina. Kapitaliseeritud arenguväljaminekud kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulbeerunud kulum ja vara väärtuse vähenemisest tulenevad kahjumid. Arenguväljaminekud kantakse kuludesse lineaarselt eeldatava kasuliku eluea jooksul, mille maksimumpikkus ei ületa 5 aastat.

(b) Muu immateriaalne vara

Muu immateriaalne vara hõlmab litsentse ja arvutitarkvara. Omandatud litsentsid kajastatakse soetusmaksumuses. Omandatud arvutitarkvaralitsentsid kapitaliseeritakse asjaomase tarkvara omandamiseks ja kasutusse võtmiseks kantud kulude põhjal. Muu ostetud immateriaalne vara kajastatakse soetusmaksumuses, vähendatuna akumulbeerunud kulum ja vara väärtuse vähenemisest tulenevate kahjumite võrra. Muu immateriaalne põhivara kantakse kuludesse lineaarselt eeldatava kasuliku eluea jooksul, mille maksimumpikkus ei ületa 5 aastat.

3.8. Müügiotel põhivara

Müügiotel põhivaraks loetakse materiaalselt või immateriaalselt põhivara, mis väga tõenäoliselt müüakse lähema 12 kuu jooksul ning mille puhul juhtkond on alustanud aktiivset müügitegevust ning varaobjekte pakutakse müügiks realistliku hinna eest võrreldes nende õiglase väärtusega.

Müügiotel põhivara kajastatakse bilansis käibevarana ning selle amortiseerimine lõpetatakse vara ümberklassifitseerimise hetkel. Lähtudes sellest, kumb on väiksem, kajastatakse müügiotel põhivara kas bilansilises jääkmaksumuses või õiglases väärtuses, millest on maha arvatud müügikulutused.

3.9. Varade väärtuse vähenemine

Igal bilansipäeval hindab Kontsern kriitiliselt, kas on märke, mis võiksid viidata varade väärtuse langusele. Nii toimitakse varadega, mis ei ole varud ja edasilükkunud maksuvarad. Kui ilmneb märke varade väärtuse võimalikust vähenemisest, viiakse läbi vara kaetava väärtuse test.

Äritegevuse nõuete väärtuse langus määratletakse siis, kui mõistlikul alusel on põhjust eeldada, et Kontsern ei saa tagasi kõiki nõuete esialgsete tingimuste kohaselt saadaolevaid summasid. Erinevus bilansilise maksumuse ja tulevaste efektiivse intressimäära alusel diskonteeritud rahavoogude vahel kajastatakse allahindluse kahjumina turustuskuludes. Kui äritegevusega seotud nõue osutub lootusetuks, kantakse see äritegevusega seotud nõuete reservkonto arvelt maha. Varem mahakantud summade laekumisel krediteeritakse koondkasumiaruandes turunduskulusid. Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud nõuete kaetav väärtus arvutatakse tulevaste rahavoogude nüüdisväärtusena kasutades varaga seotud algset efektiivset intressimäära. Lühiajalisi nõudeid ei diskonteerita.

Varade väärtuse vähenemisest tulenev kahjum kajastatakse, kui vara või raha teeniva üksuse raamatu-pidamisväärtus ületab vastava vara või raha teeniva üksuse kaetava väärtuse. Varade väärtuse vähenemisest tulenev kahjum kajastatakse aruandeaasta kahjumina.

Raha teeniva üksuse väärtuse langusest tekkinud kahjum jaotatakse selliselt, et esiteks vähendatakse üksusele (üksuste rühmale) jaotatud firmaväärtuse bilansilist maksumust ning seejärel hinnatakse proportsionaalselt alla kõik kõnealusesse üksusesse (üksuste rühma) kuuluvad varad.

Kui müügi valmis finantsvara õiglase väärtuse langus on kajastatud otse omakapitalis ja esineb objektiivseid tõendeid varaobjekti väärtuse püsiva languse kohta, siis otse omakapitalis kajastatud kumulatiivne kahjum kajastatakse aruandeaasta kahjumis, ehkki finantsvara enese kajastamist ei ole lõpetatud. Kumulatiivse kahjumi summa on soetusmaksumuse ja antud hetke õiglase väärtuse vaheline erinevus, millest on maha arvatud eelnevalt aruandeaasta kahjumis kajastatud kõnealuse finantsvara kõik vara

väärtuse langusest tulenevad kahjumid.

Muude varade kaetav väärtus on kõrgem kas vara õiglasest väärtusest, mida on vähendatud müügikulu võrra või vara kasutusväärtusest. Vara kasutusväärtuse hindamisel diskonteeritakse hinnangulised tulevased rahavood nende nüüdisväärtusesse, kasutades tulumaksueelset diskontomäära, mis peegeldab nii raha väärtuse muutust ajas kui ka varaga seonduvaid riske. Kui vara ei genereeri iseseisvalt rahavoogu, leitakse kaetav väärtus raha teeniva üksuse kohta, mille koosseisu nimetatud vara kuulub.

Korrigeeritud seotusmaksumuses kajastatud nõuete kaetavat väärtust suurendatakse ainult juhul, kui kaetava väärtuse suurenemine on objektiivselt seostatav sündmusega, mis toimus pärast väärtuse vähenemisest tuleneva kahjumi kajastamist.

Müügivalmiks liigitatud omakapitaliinstrumenti tehtud investeeringu väärtuse langusest tulenevaid kahjumeid ei tühistata läbi kasumi või kahjumi. Kui müügivalmiks liigitatud võlainstrumenti õiglase väärtus tõuseb ja seda tõusu saab objektiivselt seostada sündmusega, mis toimus pärast vara väärtuse langusest tuleneva kahjumi kajastamist kasumis või kahjumis, siis tühistatakse vara väärtuse langusest tulenev kahjum ja tühistamise summa kajastatakse kasumi või kahjumina.

Teiste varade kaetavat väärtust suurendatakse juhul, kui on viiteid, et vara väärtus on tõusnud ja kaetava väärtuse arvutamisel kasutatud hinnangud muutuvad. Kui väärtuse testi tulemusel selgub, et vara kaetav väärtus on tõusnud üle bilansilise jääkmaksumuse, tühistatakse varasem allahindlus ning suurendatakse bilansilist jääkmaksumust. Ülempiiriks on vara bilansiline jääkmaksumus, mis oleks kujunenud arvestades vahepealsetel aastatel normaalset amortisatsiooni.

3.10. Rendilepingud

Kapitalirenditehinguks loetakse tehingut, mille kohaselt kõik olulised vara kasutamise seotud riskid ja hüved siirduvad rentnikule. Ülejäänud rendilepinguid käsitletakse kasutusrendina.

(a) Kontsern kui rendileandja

Kapitalirendi alusel väljarenditud vara kajastatakse finantsseisundi aruandes nõudena kapitalirenti tehtud netoinvesteeringu summas. Saadavad rendimaksud jagatakse kapitalirendinõude põhiosa makseteks ja finantstuluks. Finantstulu kajastatakse rendiperioodi jooksul efektiivse intressimäära alusel.

Kasutusrendi tingimustel väljarenditud vara kajastatakse finantsseisundi aruandes tavakorras, analoogselt muule ettevõtte finantsseisundi aruandes kajastatavale varale. Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tuluna.

(b) Kontsern kui rentnik

Kapitalirendiga seotud vara ja kohustused kajastatakse algselt finantsseisundi aruandes vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas või rendimaksede miinimumsumma nüüdisväärtuses, juhul kui see on madalam. Makstavad rendimaksud jagatakse finantskuluks ja kohustuse vähendamiseks. Finantskulud jaotatakse rendiperioodile nii, et intressimäär oleks igal ajahetkel rendiperioodi jooksul kohustuse jääkmaksumuse suhtes sama. Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna.

3.11. Finantskohustused

Kohustused, mille maksetähtajad on finantsseisundi aruande kuupäevast arvestatuna üle ühe aasta, on finantsseisundi aruandes esitatud pikaajaliste kohustustena. Kohustused liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansipäevast.

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
Date/kuupäev..... 14. 04. 2014
Signature/allkiri.....
KPMG, Tallinn

(a) Laenud ja võlakohustused

Laenud ja võlakohustused võetakse algselt arvele õiglasel väärtusel, millest on maha arvatud kantud tehingukulud. Edaspidi kajastatakse laene amortiseeritud soetusmaksumuses; erinevused tulude (millest on maha arvatud tehingukulud) ja lunastamisväärtuse vahel kajastatakse kasumis või kahjumis laenuperioodi vältel, kasutades efektiivse intressimäära meetodit, v.a. kapitaliseerimisele kuuluvad intressid.

(b) Võlad tarnijatele

Võlad tarnijatele võetakse algselt arvele õiglasel väärtusel ja edaspidi mõõdetakse neid amortiseeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivse intressimäära meetodit.

3.12. Tulumaks ja edasilükkunud tulumaks*(a) Ettevõtte tulumaks*

Eestis 1. jaanuarist 2000 jõustunud tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata ettevõtte kasumit, vaid dividende. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat tulumaksu kajastatakse kohustusena ja kuluna dividendide väljakuulutamise hetkel. Dividendide tulumaksu kajastatakse kuluna samal perioodil, kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, mis perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse.

Tulevase dividendi tulumaksu suhtes ei moodustata eraldist enne dividendide väljakuulutamist, kuid info selle kohta avalikustatakse lisades.

Konsolideeritud kasumiaruandes kajastatakse Rootsis, Leedus ja Soomes asuvate tütarettevõtete kasumilt arvestatud ettevõtte tulumaks, edasilükkunud tulumaksukohustuse ja –vara muutuse mõju ning Eesti ettevõtete dividendide tulumaks.

(b) Edasilükkunud tulumaks

Kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei teki Kontserni Eestis asuvatel ettevõtetel erinevusi varade ja kohustuste maksuarvestuslike ja bilansiliste jääkväärtuste vahel, millelt tekiks edasilükkunud tulumaksukohustus või –nõue. Vastavalt asukohariigi tulumaksuseadustele maksustatakse Soomes, Rootsis ja Leedus ettevõtte kasumit, mida on korrigeeritud nendes seadustes ettenähtud erinevustega (vt alljärgnevalt).

(c) Välismaiste tütarettevõtete tulumaks

Tulumaks koosneb jooksvast ja edasilükkunud tulumaksust. Reeglina kajastatakse tulumaks kasumi või kahjumina, välja arvatud juhul, kui see seondub otse omakapitalis kajastatud tehingutega. Sellisel juhul kajastatakse ka tulumaks muu koondkasumina.

Jooksev tulumaks koosneb majandusaasta maksustatavalt tulult arvestatud tulumaksust, kasutades bilansipäeval kehtivat või sisuliselt kehtivat maksumäära, ning eelmiste perioodide korrigeeritud maksumaksukohustustest.

Edasilükkunud tulumaksu kajastatakse bilansilisel meetodil, mille kohaselt näidatakse finantsseisundi aruandes ajutiste erinevuste tõttu edasilükkunud maksumad. Ajutised erinevused on vahed varade ja kohustuste maksubaasi ning raamatupidamisväärtuse vahel. Alljärgnevalt ajutisi erinevusi ei arvestata:

- maksustamisel mittemahaarvatav firmaväärtus;
- varade või kohustuste esmane kajastamine, mis ei mõjuta ei arvestuslikku kasumit ega ka maksustatavat tulu;
- tütarettevõtete investeeringutest tulenevad erinevused, kui on tõenäoline, et ajutine erinevus ei kao lähemas tulevikus.

Ajutiste erinevuste tõttu edasilükkunud tulumaksusumma leidmisel arvestatakse vara realiseerimise või kohustuse likvideerimise eeldatavat viisi ning maksusumma kalkuleerimisel kasutatakse maksu-määra, mis kehtib või sisuliselt kehtib finantsseisundi aruande kuupäeval.

Edasilükkunud tulumaksu mõõdetakse maksumääradega, mida eeldatavalt rakendatakse ajutiste erinevuste tühistamisperioodidel, lähtudes bilansipäeval kehtinud või olulises osas kehtima hakanud seadustest. Edasilükkunud tulumaksuvara ja –kohustused tasaarvestatakse, kui selleks on seaduslik õigus ning nad on seotud ühe ja sama maksuhalduri poolt ühe ja sama maksukohustuslase või erinevate maksukohustuslaste tulumaksustamisega, kuid on mõeldud nende jooksvate maksukohustuste ja –varade tasaarvestamiseks netosummas või kui nende maksuvarad ja –kohustused realiseeritakse üheaegselt.

3.13. Töötajate hüvitised

(a) Kasumiosalus ja boonusskeemid

Kontsern kajastab kasumiosalusega ja preemiate maksmisega seotud kohustust ja kulusid valemi abil, mis võtab arvesse pärast teatud korrigeerimisi ettevõtte aktsionäridele omistatavat kasumit. Kontsern kajastab eraldist, kui see tuleneb lepingust või kui varasem praktika on loonud faktilise kohustuse.

(b) Töösuhete lõpetamise hüvitised

Töösuhete lõpetamise hüvitised kuuluvad maksmisele siis, kui Kontsern lõpetab töösuhete enne tavapä-rast pensionilejäämise kuupäeva või kui töötaja aktsepteerib vabatahtlikku töölt lahkumist vastutasuna nende hüvitiste eest. Kontsern kajastab töösuhete lõpetamise hüvitisi, kui ta on selgelt kohustunud: lõpetama töösuhete olemasolevate töötajatega vastavalt üksikasjalikule ametlikule kavale, millest ette-võttel ei ole reaalselt võimalik taganeda; maksta töötajatele tehtud töösuhete lõpetamist soodustava pakkumise alusel hüvitist. Kui töösuhete lõpetamise hüvitiste maksetähtaeg saabub enam kui 12 kuud pärast bilansipäeva, diskonteeritakse makse.

3.14. Eraldised

Eraldised kajastatakse siis, kui: Kontsernil on varasematest sündmustest tulenev juriidiline või faktili-ne kohustus; kui on tõenäoline, et selle kohustuse arveldamiseks on nõutav ressursside väljavool; summa on usaldusväärselt hinnatav. Eraldisi ei kajastata tulevase tegevuskahjumi katteks.

Mitme sarnase kohustuse olemasolu korral määratakse kohustuste täitmiseks vajalik ressursside vähe-nemise tõenäosus kindlaks, vaadeldes kõiki kohustusi kui üht tervikut. Eraldis kajastatakse ka siis, kui ressursside väljavoolu tõenäosus seoses mistahes samasse kohustuste liiki kuuluva üksikkohustusega võib olla väike.

Eraldisi mõõdetakse kohustuse täitmiseks eeldatavalt vajalike kulutuste nüüdisväärtuses, kasutades maksueelset diskontomäära, mis kajastab turu hinnanguid raha hetkeväärtusele ja kohustusele iseloo-mulikele riskidele. Aja möödumisest tulenev eraldise suurenemine kajastatakse intressikuluna.

Finantsgarantiileping võetakse arvele õiglasel väärtuses ning kajastatakse edaspidi kõrgemas väärtuses järgnevatest: (a) väärtuses, mis vastab parima hinnangu kohaselt väljaminekule, mis on nõutav bilan-sipäeval kehtinud finantskohustuse tasumiseks või (b) soetusmaksumus, millest on maha arvatud amortisatsioon.

3.15. Tingimuslikud kohustused

Olulised lubadused ja muud kohustused, mis tulevikus võivad teatud tingimustel muutuda kohustu-seks, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades tingimuslike kohustustena. Tingimuslike kohustuste üle peetakse arvestust finantsseisundi aruande väliselt.

3.16. Aktsiakapital

Lihtaktsiad liigitatakse omakapitaliks. Uute aktsiate või optioonide emiteerimisega otseselt kaasnevad kulud kajastatakse omakapitalis mahaarvamisenä laekumistest.

Kui Kontserni mistahes ettevõtte ostab tagasi ettevõtte omakapitaliinstrumentid (omaaktsiad), arvatakse makstav tasu, sh otseselt kaasnevad kulud (ilma tulumaksuta), maha Emaettevõtte omanike osast omakapitalis kuni aktsiate tühistamise või uuesti emiteerimiseni. Nende aktsiate uuesti emiteerimisel kantakse saadav tasu, millest on maha arvatud otseselt kaasnevad tehingukulud ja seotud tulumaksu-mõjud, Emaettevõtte omanike osasse omakapitalis.

3.17. Aktsiapõhised tehingud

Kontsernil on omakapitaliinstrumentidega arveldatavaid aktsiapõhiseid hüvitispläne (lisa 30). Aktsiate eest töötajate poolt ettevõttele osutatud teenuste (tööpanus) õiglane väärtus kajastatakse kuluna ning omakapitalis kirjel „Jaotamata kasum” üleandmisperioodi jooksul (optiooni väljaandmisest kuni aktsiate emiteerimise perioodi alguseni). Saadud teenuste õiglane väärtus määratakse lähtudes töötajatele võimaldatud omakapitaliinstrumentide õiglasest väärtusest nende võimaldamise kuupäeval. Aktsiaemissiooni käigus aktsiate eest saadavad summad miinus otsesed tehingukulud kajastatakse omakapitalis aktsiakapitali ja ülekursi kirjetel.

3.18. Segmentiaruandlus

Tegevussegmentid ehk tegevusvaldkonnad on ettevõtte osad, mis osalevad äritegevuses ja millelt ettevõtte võib teenida tulu ja kanda kulusid, millele on kättesaadavad eraldi finantsandmed ja mille ärikasum vaadatakse regulaarselt üle ettevõtte jooksvate otsuste langetajate poolt, otsustamiseks segmentide vahendite eraldamise ja hindamiseks segmentide tulemuslikkust.

Segmentiaruandlus on kooskõlas Kontserni jooksvate otsuste langetajale esitatava sisemise aruandlusega. Tegevussegmentid on määratud vastavalt sellele, kuidas kasutab sisemisi aruandeid Kontserni tegevjuhtkond hindamiseks tegevussegmentide tulemuslikkust ja langetamiseks otsuseid ressursside osas.

3.19. Tulu kajastamine

Tulu koosneb Kontserni tavapärase äritegevuse käigus kaupade ja teenuste müügi eest saadud või saadaoleva tasu õiglasest väärtusest. Tulu kajastamisel arvatakse maha käibemaks, tagastused, hinnavähendid ja allahindlused ning elimineeritakse Kontsernisisene müük.

(a) Kaupade müük – jae- ja hulgimüük

Kontsern toodab ja müüb elektrienergia seadmeid ja juhtaparatuuri ning mitmesuguseid metalltooteid. Kauba müüki kajastatakse siis, kui Kontserni ettevõtte on tarninud tooted ostjale, ostjal on täielik otsustusõigus toodete üle ning ei ole ühtegi täitmata kohustust, mis võiks mõjutada ostja poolt toodete vastuvõtmist. Tulu kajastamine ei toimu enne, kui olulised omandiga seonduvad riskid on läinud üle ostjale ja ostja on tooted kooskõlas müügilepinguga vastu võtnud või vastuvõtmisest keeldumiseks ettenähtud periood on möödunud või Kontsernil on objektiivseid tõendeid selle kohta, et kõik vastuvõtmise kriteeriumid on täidetud. Müüki kajastatakse müügilepingutes sätestatud hindade põhjal.

Kontsernil on elektritarvete müümiseks jaemüügikauplused. Kaupade müüki kajastatakse siis, kui Kontserni ettevõtte müüb toote kliendile. Jaemüügil arveldatakse tavaliselt sularahas või pangakaardiga.

(b) Teenuste osutamine

Tulu teenuste osutamisest kajastatakse teenuse osutamise momendil või juhul, kui teenuse osutamine kestab pikema perioodi, siis lähtudes teenuse valmidusastmest bilansipäeval.

(c) Renditulu

Kinnisvarainvesteeringutest saadud renditulu kajastatakse aruandeperioodi müügituluna rendiperioodi vältel lineaarselt. Antud rendisoodustusi käsitletakse renditulu koostisosana.

(d) Intressitulu

Intressitulu kajastatakse ajalise suhte alusel, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Kui nõude väärtus on langenud, vähendab Kontsern bilansilist maksumust kaetava väärtuseni, milleks on prognoositav tulevane rahavoog, mis on diskonteeritud instrumendi esialgse tegeliku intressimääraga. Intressitulu langenud väärtusega laenudelt kajastatakse, kasutades esialgset tegelikku intressimäära.

(e) Dividenditulu

Dividenditulu kajastatakse siis, kui tekib õigus makseid saada.

3.20. Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimiste kajastamisel on lähtutud netomeetodist. Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist. Projektiga seotud kulud kajastatakse tekkepõhiselt ehk siis, kui leiab aset sisuliselt majandustehingu mõju ettevõtte netovarale. Saadud summasid kajastatakse vastava kulu vähendusena.

Soetatud vara võetakse bilansis arvele tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud varade soetamise toetuseks saadud sihtfinantseeringu summa. Soetatud vara maksumust amortiseeritakse kulusse tema kasuliku eluea jooksul.

3.21. Puhaskasum aktsia kohta

Tavapuhaskasum aktsia kohta leitakse jagades aruandeaasta Emaettevõtte omanike osa puhaskasumist perioodi kaalutud keskmise emiteeritud aktsiate arvuga. Lahustatud puhaskasum aktsia kohta leitakse jagades aruandeaasta Emaettevõtte omanike osa puhaskasumist perioodi kaalutud keskmise aktsiate arvuga, arvesse võttes ka potentsiaalselt lahustuva toimega emiteeritavate aktsiate arvu.

3.22. Dividendide jaotamine

Dividendide jaotamist ettevõtte aktsionäridele kajastatakse kohustusena Kontserni finantsaruannetes perioodil, mil ettevõtte aktsionärid dividendid kinnitavad.

3.23. Seotud osapooled

AS Harju Elekter aastaaruande koostamisel on seotud osapoolteks loetud:

- AS Harju KEK, kelle omanduses on 32,0% AS Harju Elekter aktsiatest;
- Emaettevõtte juhatuse ja nõukogu liikmeid;
- eelpool loetletud isikute lähikondlasi;
- ettevõtteid, mida kontrollivad juhatuse ja nõukogu liikmed; ja
- sidusettevõtteid.

4 Raamatupidamishinnangud ja otsused

Rahvusvaheliste finantsaruandluse standardite nõuetele vastavate finantsaruannete koostamisel tuleb kasutada juhtkonnapoolseid raamatupidamislikke hinnanguid. Samuti tuleb juhtkonnal teha arvestuspõhimõtete valiku ja rakendamise seotud otsuseid.

Juhtkonnapoolseid otsuseid ja hinnanguid on järjepidevalt üle vaadatud ning need põhinevad ajaloolisel kogemusel ning muudel asjaoludel, mille hulka kuuluvad ka sellised prognoosid tulevaste perioodide sündmuste suhtes, mida peetakse olemasolevate tingimuste juures mõistlikeks.

(a) Nõuete hindamine (lisa 8)

Nõuete hindamisel lähtub juhatus parimast talle teadaolevast informatsioonist arvestades ajaloolist kogemust. Nõuded hinnatakse alla siis, kui mõistlikul alusel on põhjust eeldada, et Kontsern ei saa tagasi kõiki nõuete esialgsete tingimuste kohaselt saadaolevaid summasid. Nõude väärtuse langusele viitavateks asjaoludeks loetakse võlgniku olulisi finantsraskusi, võlgniku pankroti või finantsilise ümberkorralduse tõenäosust ja maksete maksmata jätmist või maksmisega viivitamist.

(b) Varude hindamine (lisa 10)

Varude hindamisel lähtub juhatus parimast talle teadaolevast informatsioonist arvestades ajaloolist kogemust, üldist taustinformatsiooni ja võimalikke tulevaste perioodide sündmuste eeldusi ja tingimusi. Varude allahindluse suuruse määramisel lähtutakse valmistoodangu ja müügiks ostetud kaupade puhul nende müügi- ja potentsiaalset ning võimalikust neto realiseerimismaksumusest; tooraine ja materjali hindamisel lähtutakse selle kasutuspotentsiaalset valmistoodangu valmistamisel ja tulu teenimisel; lõpetamata toodangu hindamisel lähtutakse selle valmidusastmest, mida saab usaldusväärselt mõõta.

(c) Edasilükkunud tulumaks (lisa 26)

Edasilükkunud tulumaksuvara on tekkinud välisturgudel tegutsevate tütarettevõtete eelmistel perioodidel teenitud maksukahjumite eeldatavast realiseerimisest läbi tulevikus teenitavate kasumite. Edasilükkunud tulumaksuvara on kajastatud selles ulatuses, mis on eeldatavalt realiseeritav. Tulevikus teenitud kasumite ning tõenäoliste maksukahjumite realiseerumise hindamise aluseks on juhatuse eeldused ja prognoosid vastava turu edasise arengu ning tulemuste kohta. Kasumite tekkimise eelduseks on Kontserni strateegiliste eesmärkide saavutamine. Edasilükkunud tulumaksuvara bilansiline maksumus netomeetodil oli 31. detsembri 2013 seisuga 7 tuhat eurot ja 31. detsembri 2012 seisuga 5 tuhat eurot.

(d) Kinnisvarainvesteeringute ja materiaalse põhivara kasulik eluiga (lisa 3.5, 3.6, 13, 14)

Juhtkond on hinnanud kinnisvara, hoonete ja seadmete kasuliku eluea arvestades tootmise mahte ja tingimusi, ajaloolisi kogemusi antud valdkonnas ning tulevikuperspektiive. Amortisatsiooninorme tõstetakse juhul, kui kasulik eluiga osutub lühemaks esialgselt prognoositust, tehniliselt vananenud varad kantakse maha või hinnatakse alla.

(e) Tingimuslike kohustuste hindamine (lisa 3.15, 22)

Tingimuslike kohustuste realiseerumise tõenäosuse hindamisel lähtub juhtkond oma parimast teadmist arvestades ajaloolist kogemust, üldist taustinformatsiooni ning võimalikke tulevaste perioodide sündmuste eeldusi ja tingimusi.

(f) Eraldised (lisa 21)

Müügilepingute kohaselt annab Kontsern müüdüd toodetele üheaastase garantii, kohustudes selle aja jooksul tasuta parandama või välja vahetama mittekvaliteetsed või defektidega tooted (sõlmed). Tuginedes ajaloolisele kogemusele moodustatakse eraldis potentsiaalsete kulude katteks. Eraldise suuruse hindamisel lähtutakse eelmiste perioodide garantiikuludest, mis on tehtud sarnastele toodetele ja teenustele.

5 Finantsriskide juhtimine

5.1. Finantsriski tegurid

Oma igapäevases tegevuses puutub Kontsern kokku erinevate riskidega, mille juhtimine on oluline ning lahutamatu osa ettevõtte äritegevusest. Ettevõtte võime identifitseerida, mõõta ning kontrollida erinevaid riske on oluliseks sisendiks kogu Kontserni kasumlikkusele. Risk on Kontserni juhtkonna poolt defineeritud kui võimalik negatiivne kõrvalekalle oodatavast finantstulemusest. Peamisteks riskifaktoriteks on tururisk (sh valuutarisk, hinnarisk ja intressirisk), krediidirisk, likviidsusrisk ja tegevusrisk ning kapitalirisk.

Kontserni riskijuhtimise aluseks on Tallinna Börsi, Finantsinspektsiooni ja teiste regulatiivsete organite poolt seatud nõuded, üldiselt aktsepteeritud raamatupidamisstandardite ja hea tava jälgimine ning ettevõtte sisemised regulatsioonid ning riskipoliitikad. Riskide juhtimine üldisel tasandil sisaldab riskide määramist, mõõtmist ning kontrollimist. Peamine roll riskide juhtimisel ja riskiprotseduuride kinnitamisel on Emaettevõtte juhatusel. Emaettevõtte nõukogu teostab järelvalvet juhatuse riskide maandamiseks võetud meetmete üle.

5.2. Tururisk

(a) Valuutarisk

Kontserni tegevus toimub Eestis (valuuta EUR), Soomes (valuuta EUR), Rootsis (valuuta SEK) ja Leedus (valuuta LTL). Leedu litt on seotud euroga.

Valuutariskide maandamiseks sõlmitakse Kontsernis kõik olulised välislepingud eurodes. Kontsernil puuduvad olulised nõuded (lisa 8) ja kohustused välisvaluutas, mis ei ole seotud euroga. Kõik olemasolevad pikaajalised laenu- ja kapitalirendilepingud (lisa 17) on sõlmitud eurodes või kontserniettevõtte kohalikus valuutas, mistõttu käsitletakse neid valuutariskivabade kohustustena.

EUR'000	Lisa	EUR	LTL	SEK	KOKKU
Raha ja pangakontod	7	3 764	207	131	4 102
Äritegevuse nõuded	8	5 261	386	52	5 699
Müügivalmis finantsvara	12	31 339	0	0	31 339
KOKKU		40 364	593	183	41 140
Võlakohustuste lühiajaline osa	17	-646	-8	0	-654
Võlad tarnijatele	19	-2 084	-414	-27	-2 525
Muud lühiajalised kohustused	19	-1 758	-138	-16	-1 912
Võlakohustuste pikaajaline osa	17	-1 096	-2	0	-1 098
KOKKU		-5 584	-562	-43	-6 189
Avatud valuutaposition		34 780	31	140	34 951

Tulenevalt eeltoodust on juhtkond seisukohal, et Kontsern ei ole olulises osas valuutariskidele avatud ja seetõttu ei ole Kontsernis kasutatud eraldi instrumente valuutariskide maandamiseks 2013. ja 2012. aastal. Informatsioon valuutakursi kasumite ja kahjumite kohta on esitatud lisa 25.

(b) Hinnarisk

Kontsern puutub kokku omakapitaliinstrumentide hinnariskiga, mis tuleneb Kontserni hoitavatest investeringutest. Muude pikaajaliste finantsinvesteringutena kajastatud PKC Group Oyj aktsiate turuhinna kõikumine võib oluliselt mõjutada Kontserni varade väärtust. Aktsia turuhind kasvas 2013. aastal 8,76 euro võrra ja 2012. aastal 4,00 euro võrra. Investeeringu väärtus kasvas 2013. aastal 11,7 miljoni euro võrra ja 2012. aastal 5,5 miljoni euro võrra. Ümberhindluse kasum kajastati muus koondkasumis. Informatsioon PKC Group Oyj aktsiate kohta on esitatud lisa 12.

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev..... 14.04.2014
 Signature/allkiri.....
 KPMG, Tallinn

(c) Intressirisk

Kuna Kontsernil ei ole olulisi intressi teenivaid varasid, on Kontserni tulud ja äritegevuse rahavood turu intressimäärade muutustest sisuliselt sõltumatud.

Kontserni intressimäära risk tuleneb lühiajalistest ja pikaajalistest võlakohustustest, mis on võetud ujuva intressimääraga. Muutuva määraga finantskohustuste kaudu puutub Kontsern kokku rahavoogude intressimäära riskiga. Kontserni intressimäärade risk on esmalt sõltuvuses Euribori (Euro Interbank Offered Rate) võimalikust muutusest. Kontserni pikaajalised võlakohustused seisuga 31. detsember 2013 kandsid 3-kuu Euribor-il põhinevat ja lühiajalised laenud 1-kuu Euribor-il põhinevat ujuvat intressimäära (lisa 17).

Bilansipäeval oli Kontserni intressikandvate finantsinstrumentide intressimäärade struktuur järgmine:

EUR '000	Lisa	31.12.2013	31.12.2012
Muutuva määraga finantskohustused	17	1 752	2 381
Kokku		1 752	2 381

Kui intress oleks aasta jooksul muutunud keskmiselt ühe protsendipunkti võrra, oleks kasum või kahjum ja omakapital kasvanud (või kahanenud) alljärgnevalt (eeldusel, ülejäänud muutujad on konstantsed). Samadel alustel tehti arvutus ka 2012. aastal.

EUR '000	31.12.2013	31.12.2012
Ühe protsendipunkti suurune tõus	-21	-24
Ühe protsendipunkti suurune langus	21	24

5.3. Krediidirisk

Krediidirisk tuleneb rahast ja raha ekvivalentidest ning hoiustest pangas ja finantsasutustes ning ka klientide krediidist, sh tasumata nõuetest ja sõlmitud tehingutest. Krediidirisk väljendab potentsiaalset kahju, mis tekib juhul, kui vastaspoolel ei suuda täita oma lepingulisi kohustusi.

Krediidiriskide vähendamiseks jälgitakse igapäevaselt klientide maksedistsipliini ja nende võimet endale võetud kohustusi täita. Kontsernisestest ja -välisest reitingute põhjal kehtestatakse klientidele individuaalsed krediidilimiidid. Krediidilimiitide kasutamise üle teostatakse regulaarset seiret. Jaeklientidele müügil toimub arveldus sularahas või tuntud pankade maksekaartidega – seega ei kaasne jaeklientidega krediidiriski. On kehtestatud tingimused, mille korral alustatakse võla sissenõudmist kohtu teel.

Maksimaalne krediidiriskile avatud summa on ostjatelt laekumata arvete bilansiline maksumus, millest on maha arvatud nõuete allahindlused, ning hoiused pangas ja finantsasutustes.

EUR '000	Lisa	31.12.2013	31.12.2012
Raha ja pangakontod	7	4 102	3 352
Nõuded ostjatele	8	5 542	6 281
Kokku		9 644	9 633

Bilansipäeva seisuga oli Kontserni krediidirisk 9,6 miljonit eurot ja 31.12.2012 seisuga 9,6 miljonit eurot. Ehkki nõuete laekumist võivad mõjutada majanduslikud tegurid, on juhtkond seisukohal, et Kontsernil puudub oluline kahjumirisk, mis ületaks juba kajastatud allahindluse summat.

5.4. Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, et Kontsern ei suuda oma vajalikke kulusid ja investeringuid katta rahavoo puudujäägi tõttu. Juhatuse jälgib pidevalt rahavooprognose, kasutades Kontserni rahaliste vahendite olemasolu ja piisavust võetud kohustuste täitmiseks ning Kontserni strateegiliste eesmärkide finantseerimiseks.

Likviidsusriski maandatakse erinevate finantsinstrumentidega, nagu laenud ja kapitalirent. Majandusaasta lõpu seisuga oli Kontsernil vabu rahalisi vahendeid mahus 4,1 miljonit eurot, võlakohustusi mahus 1,8 miljonit eurot (lisa 17).

5.5. Kapitali juhtimine

Kontserni eesmärk kapitali juhtimisel on kaitsta Kontserni jätkusuutlikkust, et tagada tootlus aktsionäridele ja hüved teistele huvitatud osapooltele ning et säilitada optimaalne kapitalistruktuur kapitalikulu vähendamiseks.

Kapitalistruktuuri säilitamiseks või korrigeerimiseks võib Kontsern korrigeerida aktsionäridele makstavate dividendide summat, tagastada kapitali aktsionäridele, emiteerida uusi aktsiaid või müüa varasid võlgade vähendamiseks.

Vastavalt levinud praktikale kasutab Kontsern kapitali jälgimiseks võla ja kapitali suhet ning omakapitali osakaalu. Võla ja kapitali suhe arvutatakse netovõla suhtena kogukapitali. Netovõlg saadakse raha ja rahaekvivalentide lahutamisel kogu võlast (konsolideeritud finantsseisundi aruandes kajastatud lühija pikaajalised intressikandvad võlakohustused). Kogukapital on konsolideeritud finantsseisundi aruandes kajastatud omakapitali ja netovõla summa. Omakapitali suhe saadakse omakapitali jagamisel varade kogumahuga.

Kontserni omakapitali suhe:

EUR'000	Lisa	31.12.2013	31.12.2012
Intressikandvad võlakohustused	17	1 752	2 381
Raha ja rahaekvivalendid	7	-4 102	-3 352
Netovõlg		-2 350	-971
Kokku omakapital		63 819	50 136
Kokku kapital		61 469	49 165
Võla ja kapitali suhe		-3,8%	-2,0%
Varad kokku		71 071	59 609
Omakapitali osakaal		90%	84%

Kontserni Emaettevõtte asukohamaa seadustest tulenevalt on kehtestatud miinimumnõuded ettevõtete omakapitali piirmääradele. Seaduse kohaselt peab ettevõtte omakapitali suurus moodustama vähemalt poole aktsiakapitalist, aga mitte vähem kui 25 tuhat eurot. Aruandeperioodil on Kontsern täitnud kõiki seadustest tulenevaid nõudeid omakapitali suurusega seotud usaldusnormatiividele.

5.6. Õiglase väärtuse hindamine (lisa 6)

Sularaha, debitorsete võlgnevuste, lühiajaliste laenude ja võlakohustuste õiglased väärtused ei erine oluliselt nende raamatupidamisväärtusest, sest need tasutakse 12 kuu jooksul arvestatuna finantsseisundi aruande kuupäevast. Pikaajaliste laenude ja võlakohustuste õiglane väärtus ei erine oluliselt nende raamatupidamisväärtusest, kuna nende intressimäärad vastavad turul kehtivatele intressimääradele.

Eeldatakse, et äritegevusega seotud nõuete ja kohustuste bilansiline maksumus, millest on maha arvatud väärtuse langus, on ligilähedane nende õiglasele väärtusele. Finantskohustuste õiglase väärtuse hindamiseks avalikustamise eesmärgil diskonteeritakse tulevasi lepingulisi rahavooge hetkel kehtiva turu intressimääraga, mis on Kontsernile kättesaadav seoses sarnaste finantsinstrumentidega.

Aktiivsetel turgudel kaubeldavate finantsinstrumentide (müügivalmis väärtpaberid) õiglane väärtus põhineb bilansipäeval noteeritud turuhindadel.

Kontsern kategoriseerib finantsinstrumendid sõltuvalt nende ümberhindlusest kolmele eri tasemele:

Tase 1: Finantsinstrumendid, mida hinnatakse börsi või muu aktiivse reguleeritud turu korrigeerimata hinnas.

Tase 2: Finantsinstrumendid, mida hinnatakse hindamismeetoditega, mis põhinevad jälgitavatel sisenditel. Selle kategooria alla liigituvad näiteks finantsinstrumendid, mis on hinnatud kasutades sarnaste instrumentide hindu aktiivsel reguleeritud turul või ka finantsinstrumendid, mille ümberhindluseks kasutatakse küll reguleeritud turu hinda, kuid mille likviidsus börsil on madal

Tase 3: Finantsinstrumendid, mille ümberhindluseks kasutatavad hindamismeetodid põhinevad mittejälgitavatel sisenditel

6 Finantsinstrumendid

6.1. Finantsinstrumendid kategooriate lõikes

EUR '000	Lisa	31.12.2013	31.12.2012
Finantsvarad			
Raha ja pangakontod	7	4 102	3 352
Äritegevuse ja muud nõuded	8	5 699	6 493
Müügivalmis finantsvara	12	31 339	21 386
Kokku		41 140	31 231
Finantskohustused			
Võlakohustused	17	1 752	2 381
Võlad tarnijatele ja muud võlad	19	4 437	5 902
Kokku		6 189	8 283

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev..... 14.04.2014
 Signature/allkiri.....
 KPMG, Tallinn

6.2. Finantsinstrumentide õiglase väärtus (lisa 5.6)

EUR'000	Lisa	Laenud ja nõuded	Müügi-kõlblik	Muud fi-nants-kohustused	Jääk-väärtus	Õiglase väärtus
31. detsember 2013						
Raha ja pangakontod	7	4 102	0	0	4 102	4 102
Äritegevuse ja muud nõuded	8	5 699	0	0	5 699	5 699
Müügivalmis finantsvara	12	0	31 339	0	31 339	31 339
KOKKU		9 801	31 339	0	41 140	41 140
Võlakohustused	17	0	0	-1 752	-1 752	-1 752
Võlad tarnijatele ja muud võlad	19	0	0	-4 437	-4 437	-4 437
Kokku		0	0	-6 189	-6 189	-6 189
31. detsember 2012						
Raha ja pangakontod	7	3 352	0	0	3 352	3 352
Äritegevuse ja muud nõuded	8	6 493	0	0	6 493	6 493
Müügivalmis finantsvara	12	0	21 386	0	21 386	21 386
KOKKU		9 845	21 386	0	31 231	31 231
Võlakohustused	17	0	0	-2 381	-2 381	-2 381
Võlad tarnijatele ja muud võlad	19	0	0	-5 902	-5 902	-5 902
Kokku		0	0	-8 283	-8 283	-8 283

6.3. Finantsvarade krediitkõlblikkus

Nõuded ostjatele vanuseline analüüs:

EUR '000	31.12.2013	31.12.2012
Maksetähtaeg tulevikus	4 925	5 405
Kuni 3 kuud üle tähtaja	465	568
3 kuni 6 kuud üle tähtaja	2	70
Rohkem kui 6 kuud üle tähtaja	310	300
KOKKU	5 702	6 343

7 Raha ja pangakontod

EUR '000	31.12.2013	31.12.2012
Sularaha kassas	12	6
Arvelduskontod pankades	3 790	2 946
Lühiajalised deposiidid	300	400
Raha ja raha ekvivalendid kokku	4 102	3 352

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev.....14.04.2014.....
 Signature/allkiri.....
 KPMG, Tallinn

Raha ja pangakontod valuutade järgi:

EUR '000	31.12.2013	31.12.2012
EUR	3 764	2 826
LTL	207	435
SEK	131	91
Kokku	4 102	3 352

8 Äritegevuse ja muud nõuded

EUR '000	Lisa	31.12.2013	31.12.2012
Nõuded ostjatele			
Ostjatelt laekumata arved		5 702	6 343
Ebatõenäoliselt laekuvad arved		-160	-62
Kokku nõuded õiglasel väärtuses		5 542	6 281
Nõuded sidusettevõtte vastu	30	154	209
Muud lühiajalised nõuded		1	0
Muud viitlaekumised		2	3
Nõuded kokku		5 699	6 493

Kontserni äritegevuse ja muude nõuete bilansiline maksumus jaotub alusvaluutade lõikes alljärgnevalt:

EUR '000	31.12.2013	31.12.2012
EUR	5 262	5 292
LTL	385	1 081
SEK	52	120
Kokku	5 699	6 493

Nõuded hinnatakse alla siis, kui mõistlikul alusel on põhjust eeldada, et Kontsern ei saa tagasi kõiki nõuete esialgsete tingimuste kohaselt saadaolevaid summasid. Nõude väärtuse langusele viitavateks asjaoludeks loetakse võlgniku olulisi finantsraskusi, võlgniku pankroti tõenäosust ja maksete maksamata jätmist või maksmisega viivitamist (makse hilineb üle 180 päeva).

Muutused ebatõenäoliselt laekuvates summasdes

EUR '000	1. jaanuar – 31. detsember	
	2013	2012
Algsaldo	-62	-61
Kuludesse kantud ebatõenäolised arved	-137	-86
Laekunud ebatõenäolised arved	1	0
Lootusetuks kantud ebatõenäolised arved	38	85
Lõppsaldo	-160	-62

Initialled for identification purposes only

Allkirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev..... 14.04.2014.....

Signature/allkiri.....

KPMG, Tallinn

Kulu ebatõenäoliselt laekuvate nõuete allahindlusest on kantud kasumiaruandes turustuskuludesse (lisa 25).

Äritegevuse ja muude nõuete koosseisus olevad teised kirjed ei sisalda allahinnatud varasid.

9 Ettemaksed

EUR '000	Lisa	31.12.2013	31.12.2012
Maksude ettemaksed	20	114	78
Ettemakstud kulud		183	154
Ettemaksed kokku		297	232

10 Varud

EUR '000	31.12.2013	31.12.2012
Tooraine ja materjal	3 021	3 271
Lõpetamata toodang	1 331	1 460
Valmistoodang	1 121	1 184
Ostetud kaubad müügiks	328	480
Kokku	5 801	6 395
Allahinnatud varud	279	262
Kulu varude allahindlusest perioodil 1.1. – 31.12.	23	38

11 Investeering sidusettevõttesse

Ettevõtte nimi	Tegevusala	Asukohamaa
Draka Keila Cables AS	Kaablite tootmine ja hulgimüük	Eesti
<i>Draka Keila Cables AS aktsia</i>		2013 2012
Aktsiate arv (tk)		884 884
Osalus (%)		34,0 34,0
Aktsia nimiväärtus 31. detsembri seisuga (EUR)		639 639
EUR '000		2013 2012
Soetusmaksumus 31. detsembri seisuga		565 565
Bilansiline maksumus aasta alguses		2 295 1 177
Kapitaliosaluse kasum		1 303 1 118
Bilansiline maksumus aasta lõpus		3 598 2 295
Omakapital aasta lõpus		10 587 6 752
Investeeriija osa omakapitalis		3 600 2 296
Realiseerimata kasumid		-2 -1

Finantskokkuvõte

EUR '000	2013	2012
Varad 31. detsembri seisuga	17 817	11 478
Kohustused 31. detsembri seisuga	7 230	4 726
Müügitulud perioodi kohta	53 762	51 746
Puhaskasum perioodi kohta	3 835	3 286

Sidusettevõtte aktsiad ei ole börsil noteeritud.

12 Muud pikaajalised finantsinvesteeringud

EUR '000	31. detsembri seisuga	
	2013	2012
Müügivalmis aktsiad	31 318	21 365
Muud aktsiad	21	21
Kokku	31 339	21 386

1. Müügivalmis aktsiad

Bilansiline maksumus aasta alguses	21 365	16 002
Müüdud aktsiad müügihinna	-1 753	-189
Müügikasum	16	14
Kasum õiglase väärtuse muutusest	11 690	5 538

Bilansiline maksumus aasta lõpus

	31 318	21 365
--	---------------	---------------

2. Muud aktsiad

Bilansiline maksumus aasta alguses	21	21
Bilansiline maksumus aasta lõpus	21	21

Kokku bilansiline maksumus aasta lõpus

	31 339	21 386
--	---------------	---------------

PKC Group Oyj aktsia	2013	2012
Aktsiate arv (tk '000)	1 295	1 385
Osalus (%)	5,4	6,4
Aktsia turuhind 31. detsembri seisuga (EUR)	24,19	15,43

PKC Group Oyj aktsia on noteeritud Helsingi Börsil ja klassifitseeritud müügivalmis finantsvaraks ja seetõttu on need finantsseisundi aruandes hinnatud õiglases väärtuses (lisa 3.3.b). Aktsia õiglaseks väärtuseks on turuhind. Finantsvarade õiglase väärtuse muutustest tekkinud kasumid ja kahjumid kajastatakse muus koondkasumis. Aktsia turuhinna muutus võib avaldada olulist mõju Kontserni varade väärtusele ja omakapitalile. Informatsioon pangalaenude tagatiseks panditud PKC aktsiate kohta on esitatud lisa 18. PKC Group Oyj maksis majandusaastal dividende 0,70 eurot (2012: 0,60 eurot) aktsia kohta.

Muud aktsiad on finantsseisundi aruandes hinnatud soetusmaksumuses, kuna finantsinvesteeringu õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt kindlaks määrata.

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev..... 14. 04. 2014 .....
 Signature/allkiri.....
 KPMG, Tallinn

EUR '000	Maa	Ehitised	KOKKU
31.12.2011 seisuga			
Soetusmaksumus	821	13 034	13 855
Kogunenud kulum	0	-3 022	-3 022
Jääkväärtus	821	10 012	10 833
1. 1. - 31.12.2012 toimunud liikumised			
Soetatud	0	61	61
Arvestatud kulum	0	-440	-440
Liikumised kokku	0	-379	-379
31.12.2012 seisuga			
Soetusmaksumus	821	13 095	13 916
Kogunenud kulum	0	-3 462	-3 462
Jääkväärtus	821	9 633	10 454
1. 1. - 31.12.2013 toimunud liikumised			
Soetatud	1 638	6	1 644
Arvestatud kulum	0	-441	-441
Ümberklassifitseerimine	0	6	6
Liikumised kokku	1 638	-429	1 209
31.12.2013 seisuga			
Soetusmaksumus	2 459	13 107	15 566
Kogunenud kulum	0	-3 903	-3 903
Jääkväärtus	2 459	9 204	11 663

Kontserni kinnisvarainvesteeringuteks on tootmis- ja kontorihooned, mis paiknevad Keilas ja Haapsalus (Eesti). Kinnisvaraobjektid on ehitatud spetsiifiliste tootmiste tarbeks. Nimetatud piirkondades on samaväärsse kinnisvaraga tehtavad tehingud ebaregulaarsed või samaväärne kinnisvara puudub, mistõttu ei pruugi õiglase väärtuse määramine anda usaldusväärset tulemust ning on kinnisvaraobjektide suurest hulgast tingituna kulukas. Seetõttu ei ole kinnisvarainvesteeringute hindamisi sõltumatute hindajate poolt läbi viidud.

Kinnisvarainvesteeringute otsesed ülalpidamis- ja remondikulud olid 2013. aastal 126 (2012: 243) tuhat eurot. Saadud renditulude kohta on informatsioon esitatud lisas 15.

Initialled for identification purposes only
Allkirjastatud identifitseerimiseks
Date/kuupäev..... 14.04.2014
Signature/allkiri.....
KPMG, Tallinn

14 Materiaalne põhivara**14.1. Materiaalse põhivara liikumine**

EUR '000	Maa	Ehitised	Masinaid ja seadmed	Muud	Kokku
31.12.2011 seisuga					
Soetusmaksumus	208	7 574	7 669	808	16 259
Kogunenud kulum	0	-1 439	-5 277	-564	-7 280
Jääkmaksumus	208	6 135	2 392	244	8 979
Lõpetamata ehitus	0	0	6	0	6
Kokku	208	6 135	2 398	244	8 985
1.1. - 31.12.2012 toimunud liikumised					
Soetatud	0	177	134	175	486
Arvestatud kulum	0	-284	-521	-114	-919
Müüdüd põhivara jääkväärtuses	0	0	-6	0	-6
Ümberklassifitseerimine	0	0	-5	5	0
Liikumised kokku	0	-107	-398	66	-439
31.12.2012 seisuga					
Soetusmaksumus	208	7 896	6 617	895	15 616
Kogunenud kulum	0	-1 905	-4 620	-585	-7 110
Jääkmaksumus	208	5 991	1 997	310	8 506
Lõpetamata ehitus	0	38	2	0	40
Kokku	208	6 029	1 999	310	8 546
1.1. - 31.12.2013 toimunud liikumised					
Soetatud	0	145	262	125	532
Arvestatud kulum	0	-295	-505	-143	-943
Ümberklassifitseerimine	0	-2	-17	13	-6
Liikumised kokku	0	-152	-260	-5	-417
31.12.2013 seisuga					
Soetusmaksumus	208	8 040	6 709	975	15 932
Kogunenud kulum	0	-2 200	-4 972	-670	-7 842
Jääkmaksumus	208	5 840	1 737	305	8 090
Lõpetamata ehitus	0	37	2	0	39
Kokku	208	5 877	1 739	305	8 129

Seisuga 31.12.2013 oli täielikult amortiseerunud kasutuses oleva põhivara soetusmaksumus 1 096 tuhat eurot ja 2 609 tuhat eurot 31.12.2012 seisuga. Aruandeaastal mahakantud ja müüdüd põhivarade soetusmaksumus oli kokku 211 tuhat eurot, sealhulgas masinaid ja seadmed olid 153 tuhat eurot ja muud 58 tuhat eurot. Põhivarad olid täielikult amortiseerunud.

Initialled for identification purposes only

Allkirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev... 14.04.2014

Signature/allkiri...

KPMG, Tallinn

14.2. Kapitalirendi tingimustel ostetud põhivara

EUR '000	Soetus- maksumus	Kulum	Jääkväärtus
31.12.2011 seisuga	2 602	-298	2 304
Soetatud	28	0	28
Arvestatud kulum	0	-121	-121
Rent lõpetatud	-15	17	2
31.12.2012 seisuga	2 615	-402	2 213
Soetatud	103	0	103
Arvestatud kulum	0	-134	-134
Rent lõpetatud	-10	10	0
31.12.2013 seisuga	2 708	-526	2 182

Informatsioon kapitalirendi võlgnevuste ja tingimuste kohta on esitatud lisas 17.

14.3. Kasutusrendi tingimustel rendile antud vara

EUR '000	31. detsembri seisuga	
	2013	2012
Masinad ja seadmed		
Kasutusrendile antud vara soetusmaksumus	17	17
Kasutusrendile antud vara akumulieeritud kulum	-9	-7
Jääkmaksumus aasta lõpus	8	10

Kontsern on kasutusrendi tingimustel rendile andnud tootmisseedmeid.

15 Kasutusrent

EUR '000	1. jaanuar - 31. detsember		
	Lisa	2013	2012
Renditulud			
- kinnisvarainvesteeringult		2 190	2 178
- masinatelt ja seadmetelt		2	2
KOKKU	25	2 192	2 180
Rendikulud			
Maa		35	35
Büroo-, kaubandus- ja tootmisruumid		65	74
Transpordivahendid		131	113
Muud		6	4
KOKKU		237	226

Renditulu kajastub kasumiaruandes müügituludes, rendiobjektidega seotud kulud ja amortisatsioon on müüdüde toodete kuludes.

Mittekatkestatavate kasutusrentide tuleviku rendimaksete summa lepingutähtaegade alusel

EUR '000	2013	2012
31. detsembri seisuga		
Renditulud		
< 1 aasta	2 196	2 160
1-5 aastat	3 617	3 482
> 5 aasta	2 593	2 958
Kokku renditulud	8 406	8 600
Rendikulud		
< 1 aasta	109	87
1-5 aastat	157	156
Kokku rendikulud	266	243

16 Immateriaalne põhivara

EUR '000	Arengu- väljaminekud	Litsentsid	Muud	KOKKU
31.12.2011 seisuga				
Soetusmaksumus	166	719	44	929
Kogunenud kulum	-107	-392	-8	-507
Jääkmaksumus	59	327	36	422
1.1. - 31.12.2012 toimunud liikumised				
Soetused	5	135	0	140
Arvestatud kulum	-33	-70	-7	-110
Kursivahe	0	0	-1	-1
Liikumised kokku	-28	65	-8	29
31.12.2012 seisuga				
Soetusmaksumus	170	848	43	1 061
Kogunenud kulum	-139	-456	-15	-610
Jääkmaksumus	31	392	28	451
1.1. - 31.12.2013 toimunud liikumised				
Soetused	0	142	0	142
Arvestatud kulum	-13	-101	-28	-142
Müüdüd põhivara jääkväärtuses	0	-15	0	-15
Liikumised kokku	-13	26	-28	-15
31.12.2013 seisuga				
Soetusmaksumus	170	971	43	1 184
Kogunenud kulum	-152	-553	-43	-748
Jääkmaksumus	18	418	0	436

Arenguväljaminekud on uute konkreetsete toodete valmistamise ja katsetustega seotud otsesed kulud. litsentsid on põhiliselt tootevalmistuslitsentsid ja arvutitarkvara.

Initialled for identification purposes only

Allkirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev..... 14.04.2014

Signature/allkiri.....

KPMG, Tallinn

17 Võlakohustused**17.1. Võlakohustused 31. detsembri seisuga**

EUR '000	2013	2012
Võlakohustused		
Lühiajalised pangalaenud	358	796
Pikaajaliste liisingkohustuste tagasimaksed järgmisel perioodil	296	279
Kokku lühiajalised võlakohustused	654	1 075
Pikaajalised liisingkohustused	1 098	1 306
Kokku pikaajalised kohustused	1 098	1 306
Võlakohustused kokku	1 752	2 381
Võlakohustused perioodi alguses	2 381	3 814
Perioodi 1.01. – 31.12. jooksul toimunud liikumised		
Lühiajaliste laenukohustuste kasv(+)/vähenemine (-)	-438	-1 179
Uued liisingkohustused	103	28
Pikaajaliste liisingkohustuste tasumine	-294	-282
Võlakohustused perioodi lõpus	1 752	2 381

17.2. Lühiajaliste pangalaenude tingimused

31. detsembri seisuga

Alusvaluuta	Laenulimiit alusvaluutas		Intressimäär		Lühiajaline panga- laen seisuga 31.12.	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
EUR'000	600	600	1k euribor+0,4%	+0,5%	240	275
EUR'000	1 200	1 200	1k euribor+0,6%	+0,4%	118	521
EUR'000	33	33	Nordea baasmäär +1,75%	+1,75%	0	0
EUR'000	500	500	1k euribor+0,4%	+0,4%	0	0
Kokku lühiajalised pangalaenud					358	796

Pangalaenude garanteerimiseks panditud varade kohta on informatsioon esitatud lisas 18.

17.3. Kapitalirendikohustus

Rendimaksete nüüdisväärtus

EUR '000	Algmaksumus	Tasutud	Nüüdisväärtus
Jääk seisuga 31.12.2011	2 490	-651	1 839
Uued kohustused	28	0	28
Tasutud rendimaksud	0	-282	-282
Jääk seisuga 31.12.2012	2 518	-933	1 585
Uued kohustused	103	0	103
Tasutud rendimaksud	0	-294	-294
Rent lõpetatud	-58	58	0
Jääk seisuga 31.12.2013	2 563	-1 169	1 394

Initialled for identification purposes only

Allkirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev..... 14.04.2014

Signature/allkiri.....

KPMG, Tallinn

Rendilepingute alusvaluutaks on valdavalt euro. Kapitalirendikohustus, mille alusvaluutaks on Leedu lüht, oli 31.12.2013 seisuga 10 tuhat eurot ja 31.12.2012 seisuga 22 tuhat eurot. Kapitalirendilepingute intressimäärad olid 31.12.2013 seisuga vahemikus 1,4 – 3,4% (31.12.2012 seisuga 1,4 – 3,1%). Kapitalirendikohustuse kaalutud keskmine efektiivne intressimäär oli 2013. aastal 1,6% ja võrreldaval perioodil 1,7%.

17.4. Kapitalirendikohustus tagasimaksetähtaja järgi

EUR '000	<1 aasta	1-5 aastat	> 5 aastat	Kokku
Seisuga 31.12.2012				
Rendimaksete miinimumsumma	308	1 003	407	1 718
Realiseerimata finantskulu	-29	-78	-26	-133
Rendimaksete nüüdisväärtus	279	925	381	1 585
Seisuga 31.12.2013				
Rendimaksete miinimumsumma	326	987	217	1 530
Realiseerimata finantskulu	-30	-80	-26	-136
Rendimaksete nüüdisväärtus	296	907	191	1 394

Rendimakseid tasutakse igakuiselt.

18 Laenude tagatised ja panditud vara

Panditud vara	Seisuga	Arvelduskrediidilimiit	
PKC Group Oyj aktsiad	31. detsember	2013	2012
770 638 aktsiat	EUR'000	1 134	1 134

Bilansipäeva 31.12.2013 seisuga oli panditud väärtpaperite raamatupidamisväärtus 18,6 miljonit eurot. Kontsern pandib aktsiad pangale kuni kõik laenulepingutega võetud kohustused on panga ees täielikult täidetud. Vastavalt pandilepingu tingimustele on Kontsernil kohustus pantida kohehelt aktsiaid lisaks, kui panditud aktsiate turuväärtus langeb ja ei ületa laenu jääki vähemalt 50% ulatuses. Informatsioon PKC Group Oyj aktsia kohta on esitatud lisas 12.

19 Võlad tarnijatele ja muud võlad

EUR '000	31. detsembri seisuga	
	2013	2012
Võlad tarnijatele	2 525	3 411
Muud lühiajalised kohustused		
Ostjate ettemaksed	383	858
Võlad sidusettevõtetele (kaubad ja teenused)	42	56
Muud kohustused	35	55
Võlad töövõtjatele	1 355	1 378
Intressivõlad	1	1
Muud viitvõlad	96	143
Muud lühiajalised kohustused kokku	1 912	2 491
Võlad tarnijatele ja muud võlad kokku	4 437	5 902

Initialled for identification purposes only

Allkirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev..... 14.04.2014.....

Signature/allkiri..... .....

KPMG, Tallinn

Võlad tarnijatele

EUR '000	31. detsembri seisuga	
	2013	2012
Võlad tarnijatele		
Võlg kaupade ja teenuste eest	2 515	3 405
Võlg materiaalse põhivara eest	6	0
Tasumata kinnisvarainvesteeringud	0	6
Võlg immateriaalse põhivara eest	4	0
Kokku	2 525	3 411

20 Maksud

EUR '000	Lisa	31. detsembri seisuga	
		2013	2012
Ettemaks			
Käibemaks		72	76
Ettevõtte tulumaks		41	0
Sotsiaalmaks		1	2
KOKKU	9	114	78

Maksuvõlg

Käibemaks	577	556
Ettevõtte tulumaks	15	75
Üksikisiku tulumaks	170	183
Sotsiaalmaksud	205	285
Muud maksud	17	25
KOKKU	984	1 124

21 Lühiajalised eraldised

EUR'000	Garantiieraldis		Muud eraldised		KOKKU	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Saldo 1. jaanuar	8	5	15	12	23	17
Lisatud eraldis	81	34	18	15	99	49
Kasutatud eraldis	-71	-31	-15	-12	-86	-43
Saldo 31. detsember	18	8	18	15	36	23

Garantiieraldis on moodustatud potentsiaalsete garantiikulude katteks. Müügilepingute kohaselt annab Kontsern müüdü toodetele garantii, kohustudes aasta jooksul tasuta parandama või välja vahetama mittekvaliteetsed või defektidega tooted.

22 Tingimuslikud kohustused

22.1. Tulumaks

EUR '000	31. detsembri seisuga	
	2013	2012
Jaotamata kasum	18 635	15 008
Omanikele maksimaalselt võimalik väljamakstav dividendisumma	14 722	11 856
Dividendide väljamaksmisega kaasnev tulumaksukulu	3 913	3 152

Maksimaalse võimaliku tulumaksukohustuse arvestamisel on lähtutud eeldusest, et jaotatavate netodividendide ja tasumisele kuuluva tulumaksu summa ei või ületada jaotuskõlblikku kasumit seisuga 31. detsember 2013. Tingimusliku tulumaksukohustuse arvutamisel on aluseks võetud maksumäär, mis kehtib alates 1. jaanuarist 2013 (2012: alates 1. jaanuarist 2012). Kui aktsionäride üldkoosolek kinnitab juhatuse kasumi jaotamise ettepaneku maksta dividendidena välja 1 740 tuhat eurot, kaasneb sellega maksimaalne tulumaksukohustus summas 463 tuhat eurot.

23 Aktsiakapital ja reservid

23.1. Aktsiakapital ja ülekurs

31. detsembri seisuga	Ühik	2013	2012
Aktsiakapital	EUR '000	12 180	12 180
Aktsia nimiväärtus	EUR	0,70	0,70
Aktsiate arv (tasutud täies ulatuses)	'000	17 400	17 400
Ülekurs	EUR '000	240	240

Põhikirjajärgne maksimaalne lubatud aktsiakapital on 14 miljonit eurot ja minimaalne 3,5 miljonit eurot.

23.2. Dividend aktsia kohta

Kasumijaotamise ettepaneku kohaselt maksti 2013. aastal 2012. aasta eest dividende 0,09 eurot aktsialt kokku 1 566 tuhat eurot. Dividendid maksti välja 28. mail 2013. Võrreldaval perioodil maksti 2011. aasta eest dividende 0,07 eurot aktsialt kokku 1 176 tuhat eurot.

Kasumijaotamise ettepaneku kohaselt makstakse 2013. aasta eest dividende 0,10 eurot aktsialt kokku 1 740 tuhat eurot. Väljamaksmisele kuuluvad dividendid kajastatakse siis, kui kasumi jaotamise ettepanek on üldkoosoleku poolt kinnitatud.

23.3. Üle 5% aktsiatega määratud hääli omavad aktsionärid

31. detsembri seisuga	2013	2012
AS Harju KEK	32,00%	31,70%
ING Luxembourg S.A	10,92%	10,92%
Lembit Kirsme	8,10%	8,10%
Endel Palla	6,32%	6,06%
Muud	42,66%	43,22%

Initialled for identification purposes only

Allkirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev..... 14.04.2014

Signature/allkiri.....

KPMG, Tallinn

23.4. AS Harju Elekter nõukogu ja juhatuse liikmete osalus

		Aktsiate kogus	Otsene osalus	Kaudne osalus
Palla, Endel	Nõukogu esimees	1 100 000	6,32%	0,35%
Talgre, Madis	Nõukogu liige	31 000	0,18%	0,00%
Kabal, Ain	Nõukogu liige	10	0,00%	0,00%
Toome, Andres	Nõukogu liige	10 000	0,06%	0,34%
Tombak, Triinu	Nõukogu liige	10 000	0,06%	0,00%
Allikmäe, Andres	Juhataja	200 000	1,15%	0,00%
Kokku		1 351 010	7,77%	0,69%

Aktsionäride omanduses olevate aktsiate arv ja osaluse protsent on fikseeritud 31.12.2013 kell 23:59 seisuga. Vastavalt Tallinna Börsi reglemendi nõuetele on emitent kohustatud majandusaasta aruandes esitama teabe oma juhatuse ja nõukogu liikmetele (otsene osalus) ning nende lähikondsetele (kaudne osalus) kuuluvate emitendi aktsiate arvu kohta majandusaasta lõpu seisuga. Kaudse osalusena käsitletakse ka aktsionäri poolt kontrollitavale äriühingule kuuluvate aktsiatega esindatud hääli. Lähikondseteks on juhtorgani liikme abikaasa, alaealine laps või liikmega ühist majapidamist omav isik.

24 Segmentiaruanne

Emaettevõtte ASi Harju Elekter juhatuse jälgib Kontserni sisemisi aruandeid hindamaks tulemuslikkust ja langetamaks otsuseid ressurside osas. Juhatuse on määranud ärisegmendid antud aruannete alusel.

Konsolideeritud finantsaruannetes eristatakse kahte segmenti – tootmine ja kinnisvara.

Tootmine - elektrienergia jaotus- ja juhtimisseadmete tootmine ja müük, samuti nendega seotud tegevused. Sellesse harusse kuuluvad Kontserni ettevõtetest AS Harju Elekter Elektrotehnika, AS Harju Elekter Teletehnika, UAB Rifas ning Satmatic Oy.

Kinnisvara - kinnisvara arendamine, hooldus ja rentimine, kinnisvara ja tootmisvõimsuste ülalpidamisega seotud teenused ja teenuste vahendamine. Kinnisvara on klassifitseeritud eraldiseisvaks segmentiks, sest tema varade maksumus on rohkem kui 10% kõigi segmentide varade maksumusest kokku.

Muud tegevused - Kontserni ja temaga seotud ettevõtete toodete ning muude elektriinstallatsioonitöödeks vajalike kaupade müük peamiselt jaeklientidele ja väiksema ning keskmise suurusega elektrikipalgatusfirmadele; juhtimisalased teenused. Muud tegevusalad on Kontserni seisukohalt väheolulised ja ükski neist ei moodusta eraldiseisvat segmenti aruandluse tarbeks.

Kontsern hindab tegevussegmentide tulemust segmenti müügitulu ja ärikasumi alusel. Välises aruandluses kasutab juhatuse ka EBITDA marginaali. Emaettevõtte juhtkonna hinnangul toimuvad segmentidevahelised tehingud tavapärasel turutingimustel ning ei erine oluliselt tingimustest, millega on tehing tehtud kolmandate osapooltega.

Tootmissegmenti varad sisaldavad antud segmenti otseseid ja segmentile omistatud varasid. Kinnisvara segmenti ja muude tegevuste vara koosneb põhiliselt antud tegevuste ärinõuetest, varudest ja põhivarast. Jagamatud varad on Emaettevõtte (Eesti) raha, mitmesugused nõuded ja ettemaksud ning muud finantsinvesteeringud.

Tootmissegmenti kohustused sisaldavad antud segmenti otseseid ja segmentile omistatud kohustusi. Kinnisvara segmenti ja muude tegevuste kohustused koosnevad põhiliselt antud tegevustega seotud võlgnevustest kaupade, teenuste ning põhivarade eest, tellijate ettemaksetest ja ettemakstud tulevaste perioodide tuludest. Jagamatud kohustused on Emaettevõtte (Eesti) võlakohustused, maksu- ja viitvõlad.

Investeeringud põhivarasse sisaldavad kinnisvarainvesteeringute (lisa 13), materiaalse (lisa 14) ja immateriaalse põhivara (lisa 16) soetust.

2013	EUR'000	Lisa	Tootmine	Kinnisvara	Muud tegevused	Elimineerimine	Konsolideeritud
Müügitulu kontsernivälistelt klientidelt		25	42 935	2 432	2 921	0	48 288
Tulu teistelt segmentidelt			582	1 005	349	-1 936	0
Segmendi äritulud			43 517	3 437	3 270	-1 936	48 288
Ärikasum			1 048	1 188	-421	-72	1 743
Segmendi varad			23 729	11 992	4 504	-666	39 559
Jagamatud varad							31 512
Varad kokku							71 071
Segmendi kohustused			7 049	2	491	-666	6 876
Jagamatud kohustused							376
Kohustused kokku							7 252
Investeeringud põhivarasse		13,14,16	368	1 775	175	0	2 318
Põhivara amortisatsioon		13,14,16	882	442	203	-1	1 526
2012							
Müügitulu kontsernivälistelt klientidelt		25	47 728	2 395	2 678	0	52 801
Tulu teistelt segmentidelt			464	1 003	300	-1 767	0
Segmendi äritulud			48 192	3 398	2 978	-1 767	52 801
Ärikasum			1 280	1 140	-367	-83	1 970
Segmendi varad			22 402	10 886	3 303	-812	35 779
Jagamatud varad							23 830
Varad kokku							59 609
Segmendi kohustused			9 330	179	423	-812	9 120
Jagamatud kohustused							353
Kohustused kokku							9 473
Investeeringud põhivarasse		13,14,16	461	61	165	0	687
Põhivara amortisatsioon		13,14,16	887	440	143	-1	1 469

MÜÜGITULUD TURGUDE VIISI

EUR '000	Lisa	2013	2012
Eesti		17 936	17 744
Soome		23 441	25 525
Leedu		2 636	3 024
Rootsi		867	1 246
Muud EL liikmesriigid		604	2 639
EL välised riigid		2 804	2 623
KOKKU	25	48 288	52 801

Initialled for identification purposes only

Allkirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev..... 14.04.2014

Signature/allkiri.....

KPMG, Tallinn

25 Kasumiaruande kirjete selgitused

EUR '000	Lisa	2013	2012
MÜÜGITULUD TEGEVUSALADE VIISI			
Elektriseadmed		39 969	44 079
Lehtmetalltooted ja teenused		925	1 143
Telekommunikatsiooni tooted ja teenused		1 129	1 057
Elektrikaupade ja komponentide vahendusmüük		3 446	3 586
Teenuste vahendusmüük		104	372
Renditulu	15	2 192	2 180
Muud teenused		523	384
KOKKU	24	48 288	52 801
MÜÜDUD TOODETE KULUD			
Kaubad ja materjalid		-29 595	-32 933
Teenused		-1 453	-1 730
Tööjõukulu (vt alljärgnev)		-7 132	-7 583
Põhivara kulum		-1 172	-1 172
Muud kulud		-286	-711
Lõpetamata ja valmistoodangu varude kasv		-192	-19
KOKKU		-39 830	-44 148
TURUSTUSKULUD			
Ostuteenused		-484	-482
Tööjõukulu (vt alljärgnev)		-1 723	-1 916
Põhivara kulum		-51	-33
Muud kulud		-369	-370
KOKKU		-2 627	-2 801
ÜLDHALDUSKULUD			
Ostuteenused		-599	-546
Tööjõukulu (vt alljärgnev)		-2 495	-2 362
Põhivara kulum		-303	-264
Muud kulud		-670	-704
KOKKU		-4 067	-3 876
- sealhulgas arenduskulud		-617	-556
<i>Tööjõukulud müüdid toodete, turustus- ja üldhalduskuludes:</i>			
Töötasud		-8 645	-9 142
Sotsiaal- ja muud maksud palgakulult		-2 597	-2 557
Aktsiapõhine hüvitis		-73	-85
Reservid		-35	-77
KOKKU		-11 350	-11 861

Initialled for identification purposes only

Allkirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev.....14.04.2014.....

Signature/allkiri.....

KPMG, Tallinn

EUR '000	2013	2012
MUUD ÄRITULUD		
Kasum materiaalse põhivara müügist	16	6
Saadud trahvid ja viivised	3	6
Muud äritulud	19	37
KOKKU	38	49
MUUD ÄRIKULUD		
Kahjum materiaalse põhivara müügist	-4	0
Trahvid, viivised ja muud kahjud	-11	-11
Netokahjum (-) valuutakursi muutustest	-5	0
Kulutused kingitustele ja annetustele	-23	-28
Muud ärikulud	-16	-16
KOKKU	-59	-55
FINANTSTULUD		
Intressitulu	24	9
Dividenditulu	948	854
Netokasum valuutakursi muutustest	0	4
Tulu finantsinvesteeringute müügist	1 676	175
KOKKU	2 648	1 042
FINANTSKULUD		
Intressikulu	-33	-45
Netokahjum (-) valuutakursi muutustest	-13	0
KOKKU	-46	-45

26 Tulumaks ja edasilükkunud tulumaks

Tulumaksu kulu

EUR'000	2013	2012
Tulumaksukulu	478	454
Edasilükkunud tulumaksu tulu/-kulu	-3	28
Tulumaksu kulu kasumiaruandes	475	482

Kontserni kasumilt arvestatud teoreetiline tulumaks erineb tegelikust tulumaksukulust erinevatel põhjustel, mis on esitatud alljärgnevas tabelis.

Initialed for identification purposes only

Allkirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev..... 14.04.2014

Signature/allkiri.....

KPMG, Tallinn

Tulumaks regioonide lõikes seisuga 31. detsember 2013

EUR '000	Eesti	Soome	Leedu	Rootsi	KOKKU
Kasum/-kahjum enne maksustamist	5 512	314	12	-190	5 648
Tulumaksumäär	0%	24,5%	15,0%	22,0%	
Teoreetiline tulumaks	0	77	2	-42	37
Dividendide tulumaks	369	0	0	0	369
Edasikantavate maksukahjumite realiseerumine	0	0	-3	42	39
Maksuvaba tulu mõju	0	-7	-7	0	-14
Mittemahaarvatavate kulude mõju	0	24	23	0	47
Bilansis kajastatud edasilükkunud tulumaksuvara muutus	0	-1	-2	0	-3
Tulumaksukulu	369	93	13	0	475
Bilansiväliselt kajastatud edasilükkunud tulumaksuvara muutus	0	0	0	97	97

Tulumaks regioonide lõikes seisuga 31. detsember 2012

EUR '000	Eesti	Soome	Leedu	Rootsi	KOKKU
Kasum/-kahjum enne maksustamist	3 522	405	264	-106	4 085
Tulumaksumäär	0%	24,5%	15,0%	26,3%	
Teoreetiline tulumaks	0	99	40	-28	111
Dividendide tulumaks	274	0	0	0	274
Edasikantavate maksukahjumite realiseerumine	0	0	0	28	28
Maksuvaba tulu mõju	0	0	-10	0	-10
Mittemahaarvatavate kulude mõju	0	28	19	0	47
Bilansis kajastatud edasilükkunud tulumaksuvara muutus	0	-1	0	33	32
Tulumaksukulu	274	126	49	33	482
Bilansiväliselt kajastatud edasilükkunud tulumaksuvara muutus	0	0	0	61	61

Muutus edasilükkunud tulumaksuvaras seisnes 2013. aastal põhiliselt hinnangu muutuses tõenäosuses, millises määras on tulumaksuvara tulevikus realiseeritav.

Edasilükkunud tulumaksu vara seisuga 31. detsember 2013

EUR '000	Leedu	Soome	Rootsi	KOKKU
Edasilükkunud tulumaksu vara pikaajaline osa, sh	6	1	0	7
materiaalselt põhivaralt	0	1	0	1
edasilükkunud maksukahjumilt	6	0	0	6

Edasilükkunud tulumaksu vara seisuga 31. detsember 2012

EUR '000	Leedu	Soome	Rootsi	KOKKU
Edasilükkunud tulumaksu vara pikaajaline osa, sh	4	1	0	5
materiaalselt põhivaralt	0	1	0	1
edasilükkunud maksukahjumilt	4	0	0	4

Initialled for identification purposes only

Allkirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev.....14.04.2014.....

Signature/allkiri.......... 79

KPMG, Tallinn

Edasikantavatelt maksukahjumitelt arvestatud edasilükkunud tulumaksu vara realiseerumine sõltub tütaretevõtete tulevaste perioodide maksustatavatest kasumitest, mis ületavad bilansipäevaks akumuleerunud edasikantavaid kahjumeid. Aastaruande koostamisel viidi läbi tütaretevõtete tulevaste perioodide kasumi analüüs. Kasumi tekkimise eelduseks on iga tütaretevõtte strateegiliste eesmärkide saavutamine. Edasilükkunud tulumaksu vara kajastati summas, mille realiseerumine läbi tulevaste perioodide kasumi on tõenäoline.

Kontsern ei kajasta finantsseisundi aruandes edasilükkunud tulumaksuvara summas 97 tuhat eurot (31.12.2012: 61 tuhat eurot), mis tekkis edasikantavatelt maksukahjumitelt summas 411 tuhat eurot ning mida on võimalik kasutada tulevaste kasumite maksuvähendusena.

27 Tava- ja lahustatud puhaskasum aktsia kohta

Tavapuhaskasum aktsia kohta on leitud jagades aruandeperioodi puhaskasumi perioodi kaalutud keskmise emiteeritud aktsiate arvuga.

Lahustatud puhaskasumi leidmiseks on võetud arvesse potentsiaalselt emiteeritavad aktsiad. 31.12.2013 seisuga oli Kontsernil 434,96 tuhat potentsiaalselt emiteeritavat lihtaktsiat. Kooskõlas 3. mail 2012 toimunud aktsionäride üldkoosoleku otsusega fikseeriti aktsia hind tasemel 2,36 eurot. Aktsiapõhiste hüvitiste suhtes, mille kohta kehtivad IFRS 2 nõuded, hõlmab aktsiate märkimishind ka tulevikus töötajate poolt aktsiapõhiste hüvitiste eest osutatavate teenuste maksumust. Sõltumatu eksperdi poolt hinnati teenuse väärtuseks ühe emiteeritava aktsia kohta 0,50 eurot. Seega on IFRS 2 mõistes aktsia märkimishind 2,86 (2,36+0,50) eurot ja potentsiaalsed aktsiad muutuvad lahustuvaks alles pärast seda, kui nende perioodi keskmine turuhind ületab 2,86 eurot.

Aktsia keskmine turuhind 2013. aastal oli 2,64 eurot ja võrreldaval perioodil 2,48 eurot. Seega ei ole potentsiaalsetel aktsiatel aruandeaastal lahustuvat mõju.

	Ühik	2013	2012
Emaettevõtte omanike osa puhaskasumist	EUR'000	5 162	3 517
Perioodi keskmine aktsiate arv	Tk'000	17 400	17 093
Tavapuhaskasum Emaettevõtte omanike aktsia kohta	EUR	0,30	0,21
Perioodi korrigeeritud keskmine aktsiate arv	Tk'000	17 400	17 093
Lahustatud puhaskasum aktsia kohta	EUR	0,30	0,21

28 Sihtfinantseerimine

EUR'000	2013	2012
Sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks	0	14
sh masinad ja seadmed	0	14
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	19	14
sh koolituskulud	0	4
arenduskulud	0	10
turustuskulud	19	0
KOKKU	19	28

Soetatud vara võetakse bilansis arvele tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud varade soetamise toetuseks saadud sihtfinantseeringu summa. Tegevuskulude osas kajastatakse saadud summastid vastava kulu vähendusena (lisa 3.20).

29 Rahavoogude aruande kirjete selgitused

1. jaanuar kuni 31. detsember (EUR '000)	Lisa	2013	2012
Ettevõtte tulumaks			
Tulumaksukulu kasumiaruandes	26	-475	-482
Tulumaksu ettemaksu vähenemine (+)/ kasv (-) ja võla vähenemine (-)/ kasv (+)	20	-101	66
Edasilükkunud tulumaksu tulu		-3	28
Makstud ettevõtte tulumaks		-579	-388
Laekunud intressid			
Intressitulu kasumiaruandes	25	24	9
Intressinõude vähenemine (-)/ kasv (+)		-2	0
Laekunud intressid		22	9
Makstud intressid			
Intressikulu kasumiaruandes	25	-33	-45
Intressivõla vähenemine (-)/ kasv (+)		0	-1
Makstud intressid		-33	-46
Tasutud kinnisvarainvesteeringute eest			
Soetus	13	-1 644	-61
Soetusega seotud võla vähenemine (-)/ kasv (+)	19	-6	-39
Tasutud kinnisvarainvesteeringute eest		-1 650	-100
Tasutud materiaalse põhivara eest			
Materiaalse põhivara soetus	14	-532	-486
Kapitalirendi korras soetatud	14	103	28
Põhivara ostuga seotud võla vähenemine (-)/ kasv (+)	19	6	-5
Tasutud materiaalse põhivara eest		-423	-463
Tasutud immateriaalse põhivara eest			
Soetus	16	-142	-140
Soetusega seotud võla vähenemine (-)/ kasv (+)	19	4	-27
Kursivahe		0	-1
Tasutud immateriaalse põhivara eest		-138	-168
Laekus põhivara müügist			
Müüdud põhivara jääkväärtus	14	0	6
Kasum põhivara müügist		16	6
Laekunud põhivara müügist		16	12
Laekunud immateriaalse põhivara müügist			
Müüdud põhivara jääkväärtus	16	15	0
Kahjum põhivara müügist		-4	0
Laekunud immateriaalse põhivara müügist		11	0

Initialled for identification purposes only

Allkirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev..... 14.04.2014

Signature/allkiri.....

KPMG, Tallinn

30 Seotud osapooled

ASi Harju Elekter seotud osapoolteks on sidusettevõtte AS Draka Keila Cables, Kontserni juhtkonna liikmed, nende lähikondsed ning AS Harju KEK, kelle omanduses on 32% ASi Harju Elekter aktsia-
test. Kontserni juhtkond on Emaettevõtte nõukogu ja juhatuse liikmed. Juhatus on 1-liikmeline ja
nõukogu 5-liikmeline.

Tehingud seotud osapooltega

1. jaanuar kuni 31. detsember	Lisa	EUR '000	
		2013	2012
Kaupade ja teenuste ost seotud osapooltelt:			
- Sidusettevõttelt		479	474
- Harju KEK'lt		1 686	67
KOKKU		2 165	541
<i>Sealhulgas:</i>			
- kaubad ja materjalid		479	474
- põhivara rentimine		47	65
- muud teenused		1	2
- põhivara ost		1 638	0
Kaupade ja teenuste müük seotud osapooltele:			
- Sidusettevõttele		774	722
- Harju KEK'le		19	5
KOKKU		793	727
<i>Sealhulgas:</i>			
- kaubad ja materjalid		26	18
- põhivara rentimine		678	680
- muud teenused		89	29
Saldod seotud osapooltega			
Nõuded sidusettevõttele: kaubad ja teenused	8	154	209
Kohustused sidusettevõttele: kaubad ja teenused	19	42	56
Nõukogu ja juhatuse liikmetele makstud tasud			
- palk, preemia, muud sarnased tasud		185	192
- erisoodustused		13	15
KOKKU		198	207
Aktsiapõhised hüvitised			
- sidusettevõtte juhtkonnale		0	1
- Harju KEK'i juhtkonnale		0	3
- ASi Harju Elekter nõukogu ja juhatuse liikmetele		20	17
KOKKU		20	21

Juhataja ei saa Kontsernilt pensioniga seotud õigusi. Juhatajal on õigus saada lahkumishüvitist kuni 10 kuu juhatuse liikme tasu ulatuses.

Aktsiapõhine hüvitis

3. mail 2012 toimunud aktsionäride üldkoosolek otsustas korraldada 2015. aastal Kontserni töötajatele ja Kontserni ning Kontserniga seotud äriühingute juhtorganite liikmetele suunatud aktsiaemissiooni. Märkimisõiguse planeeritavast aktsiaemissioonist osavõtuks annab nendega sõlmitud eelleping ning aktsiate märkimise perioodil kehtiv töö- või ametisuhe kuni aktsiate märkimise kuupäevani kaasa arvatud. 18. juunist 29. juunini 2012 toimunud eellepingute sõlmimise käigus registreeriti märkimisõigusi 434 960 aktsiale.

Aktsiate väljalaskehinnaks määrati ajavahemikus 1. juunist kuni 15. juunini 2012 ASi Harju Elekter aktsia börsipäevade keskmine hind Tallinna Väärtpaberibörsil eurodes (EUR). Aktsia väljalaske hinnaks kujunes 2,36 eurot.

Aktsiate märkimisõiguste kajastamisel on rakendatud IFRS 2 põhimõtteid. Kontsern kasutas töötajatelt aktsiate eest saadaolevate teenuste (tööpanuse) hindamisel märkimisõiguse õiglast väärtust eellepingute sõlmimise hetkel. Sõltumatu ekspert määras väärtuseks 0,50 eurot ühe aktsia märkimisõiguse kohta. 2013. aastal on tööjõukuluna kajastatud aktsiapõhiste maksete summa 73 (2012: 85) tuhat eurot.

Õiglase väärtuse hindamisel kasutati Black-Scholes hindamismudelit. Hinna määramisel on arvesse võetud kaalutud keskmist aktsia turuhinda (2,36 EUR), aktsia eeldatavat volatiilsust (35%), riskivaba intressimäära (1%), prognoositavaid dividende ning perioodi pikkust eellepingute sõlmimise ja planeeritava aktsiate märkimishetke vahel (3 aastat).

31 Bilansipäeva järgsed sündmused

Vastavalt ASi Harju Elekter nõukogu 27.veebruari 2014.a otsusele reorganiseerida Kontserni Rootsi-suunaline tegevus, peatatakse alates 1. aprillist 2014 määramata ajaks Rootsi tütarettevõtte Harju Elekter AB tegevus.

2010.aastal loodud tütarettevõtte Harju Elekter AB on kolme aastaga saavutanud igati töötava kliendi baasi. Vastavalt kontserni arengustrateegiale on Skandinaaviamaad ja Rootsi jätkuvalt olulised sihtturud, kuid antud sammu tingis 2011.-2013.aastatel kasutatud ärimudeli ebaefektiivsus ja kulukus. Kuigi müüginahud aasta-aastalt kasvasid, ei võimaldanud suhtelised kõrged kulud soovitatavat äritulemit saavutada.

31.12.2013 seisuga moodustas Harju Elekter AB bilansimaht Kontserni varade maksumusest 0,25%, mis oli 184 (31.12.2012: 342) tuhat eurot. Ettevõtte 2013. aasta müügitulu oli 703 (2012: 532) tuhat eurot, moodustades konsolideeritud müügitulust vastavalt 1,4% ja 1,0%. Majandusaasta tulemuseks oli kahjum 190 (2012: kahjum 140) tuhat eurot.

Reorganiseerimise järel võtavad vastutuse kontserni Rootsi-suunalise äritegevuse ja sealsete klientide eest üle ASi Harju Elekter tütarettevõtte AS Harju Elekter Elektrotehnika müügi- ja arendusmehhanad ning partner-agendid Rootsis. Ka kõik pooleliolevad projektid siirduvad ASi Harju Elekter Elektrotehnika, kes jätkab aktiivset müügitegevust ja hangetes osalemist. Reorganiseerimise järel keskendutakse eelkõige efektiivsele arendusele ja müügile. Vajadusel avatakse firma uuesti samadel alustel.

32 Emaettevõtte põhiaruanded

Vastavalt Eesti Raamatupidamise Seadusele esitatakse Emaettevõtte konsolideerimata põhiaruanded (koondkasumiaruanne, finantsseisundi aruanne, rahavoogude aruanne ja omakapitali muutuste aruanne) konsolideeritud aruande lisades (lisa 2).

FINANTSSEISUNDI ARUANNE

EUR '000	31. detsembri seisuga	
	2013	2012
Raha ja pangakontod	2 254	850
Nõuded ostjate vastu	400	412
Nõuded seotud osapoolte vastu	1 117	1 190
Muud lühiajalised nõuded ja ettemaksud	76	53
Varud	299	333
Käibevara kokku	4 146	2 838
Investeeringud tütarettevõtetesse	3 006	3 326
Investeeringud sidusettevõttesse	565	565
Muud pikaajalised finantsinvesteeringud	31 339	21 386
Kinnisvarainvesteeringud	14 233	13 021
Materiaalne põhivara	394	411
Immateriaalne põhivara	326	300
Põhivara kokku	49 863	39 009
VARAD KOKKU	54 009	41 847
Kohustused		
Võlad tarnijatele	316	345
Võlad seotud osapooltele	49	107
Maksuvõlad	116	117
Muud võlad ja saadud ettemaksud	218	197
Lühiajalised kohustused kokku	699	766
Muud pikaajalised kohustused	44	44
Kohustused kokku	743	810
Omakapital		
Aktsiakapital	12 180	12 180
Ülekurs	240	240
Reservid	31 425	21 353
Jaotamata kasum	9 421	7 264
Omakapital kokku	53 266	41 037
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU	54 009	41 847

Initialled for identification purposes only

Allkirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev..... 14.04.2014

Signature/allkiri.....

KPMG, Tallinn

KOONDKASUMIARUANNE

1. jaanuar – 31. detsember (EUR '000)	2013	2012
Müügitulu	6 004	5 845
Müüdud toodete kulud	-3 421	-3 370
Brutokasum	2 583	2 475
Muud äritulud	6	6
Turustuskulud	-354	-352
Üldhalduskulud	-1 250	-1 215
Muud ärikulud	-28	-33
Äriksam	957	881
Tulu tütarettvõtetest	455	344
Tulu müügivalmis finantsvaradelt		
-dividenditulu	948	854
-investeeringute müügist	1 676	175
Intressitulu	28	13
Intressikulud	-1	-2
Kasum/kahjum (-) valuutakursi muutusest	-9	8
Kasum majandustegevusest	4 054	2 273
Tulumaks	-289	-221
Aruandeaasta puhaskasum	3 765	2 052
Muu koondkasum		
Müügikõlblike finantsvarade õiglase väärtuse netomuutus	10 030	5 376
Aruandeaasta koondkasum	13 795	7 428

Initialled for identification purposes only

Allkirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev.....14.04.2014.....

Signature/allkiri..........

KPMG, Tallinn

RAHAVOOGUDE ARUANNE

EUR '000	2013	2012
Rahavood äritegevusest		
Ärikasum	957	881
Korrigeerimised		
Põhivara kulum ja väärtuse langus	750	703
Kasum põhivara müügist	-2	-4
Äritegevusega seotud nõuete muutus	23	-116
Varude muutus	34	5
Äritegevusega seotud kohustuste muutus	-6	69
Makstud ettevõtte tulumaks	-289	-221
Makstud intressid	-1	-2
Kokku rahavood äritegevusest	1 466	1 315
Rahavood investeerimistegevusest		
Tasutud põhivara eest	-1 974	-431
Tütarettevõtte ost	0	-391
Laekunud põhivara müügist	2	6
Laekunud finantsinvesteeringute müügist	1 753	189
Antud laenu tagasimaksed	750	0
Antud laen	-778	-431
Laekunud intressid	27	11
Laekunud dividendid	1 404	1 198
Kokku rahavood investeerimistegevusest	1 184	151
Rahavood finantseerimistegevusest		
Aktsiate emiteerimine	0	660
Muud pikaajalised kohustused	0	43
Laekunud tütar-ettevõtte aktsiakapitali vähendusest	320	0
Laenude tagasimaksed	0	-346
Makstud dividendid	-1 566	-1 176
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-1 246	-819
Kokku rahavood	1 404	647
Raha jääk perioodi algul	850	203
Rahajääkide muutus	1 404	647
Raha jääk perioodi lõpus	2 254	850

Initialled for identification purposes only

Allkirjastatud identifitseerimiseks

Date/kuupäev... 14.04.2014

Signature/allkiri...

KPMG, Tallinn

OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE

	Aksia- kapital	Üle- kurss	Reserv- kapital	Ümber- hindluse reserv	Jaota- mata kasum	KOKKU
EUR '000						
Saldo 31.12.2011	11 760	0	1 073	14 801	6 491	34 125
Aruandeaasta puhaskasum	0	0	0	0	2 052	2 052
Muu koondkasum	0	0	0	5 376	0	5 376
2012.a. koondkasum kokku	0	0	0	5 376	2 052	7 428
Sissemaks aktsiakapitali	420	240	0	0	0	660
Reservkapitali suurendamine	0	0	103	0	-103	0
Makstud dividendid	0	0	0	0	-1 176	-1 176
Saldo 31.12.2012	12 180	240	1 176	20 177	7 264	41 037
Aruandeaasta puhaskasum	0	0	0	0	3 765	3 765
Muu koondkasum	0	0	0	10 030	0	10 030
2013.a. koondkasum kokku	0	0	0	10 030	3 765	13 795
Reservkapitali suurendamine	0	0	42	0	-42	0
Makstud dividendid	0	0	0	0	-1 566	-1 566
Saldo 31.12.2013	12 180	240	1 218	30 207	9 421	53 266
EUR'000					2013	2012
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital 31. detsembri seisuga					53 266	41 037
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste:						
-bilansiline väärtus					-3 571	-3 891
-bilansiline väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil					12 784	11 636
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital 31. detsembri seisuga					62 479	48 782

Vastavalt Eesti Raamatupidamise Seadusele on summa, millest aktsiaselts võib teha aktsionäridele väljamakseid, leitav järgmiselt: korrigeeritud konsolideerimata omakapital, millest on maha arvatud aktsiakapital, ülekurss ja reservid.

Vastavalt Äriseadustikule võtab Emaettevõtja, kes koostab konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande, kasumi jaotamise otsuse vastu konsolideerimisgrupi konsolideeritud aruannete alusel. Konsolideeritud aruannetel põhinevat kasumit ei ole lubatud jaotada niivõrd, kui võrd see vähendaks emaettevõtja netovara tasemeni alla aktsiakapitali ja reservide kogusumma, mille väljamaksmine aktsionäridele ei ole lubatud seadusest või põhikirjast tulenevalt

Initialled for identification purposes only
 Allkirjastatud identifitseerimiseks
 Date/kuupäev.....14.04.2014.....
 Signature/allkiri.....
 KPMG, Tallinn

JUHATAJA KINNITUS KONSOLIDEERITUD MAJANDUSAASTA ARUANDELE

Juhataja kinnitab, et lehekülgedel 5 kuni 36 toodud juhatuse tegevusaruanne annab õige ja õiglase ülevaate aruandeperioodi jooksul toimunud olulistest sündmustest ning nende mõjust raamatupidamisaruandele, sisaldab majandusaasta järelejäänud perioodi peamiste riskide ja ebaselguste kirjeldust ning kajastab olulise tähtsusega tehinguid seotud osapooltega.

Juhataja kinnitab, et lehekülgedel 37 kuni 87 toodud ASi Harju Elekter 2013. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise õigsust ja täielikkust ning, et:

- raamatupidamise aastaaruande koostamisel rakendatud arvestuspõhimõtted on vastavuses rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt;
- raamatupidamise aastaaruanne kajastab õigesti ja õiglaselt emattevõtja ja kontserni finantsseisundit, majandustulemust ja rahavoogusid;
- AS Harju Elekter ja tema tütarettevõtted on jätkuvalt tegutsevad.

Andres Allikmäe
juhataja
„ 14. „ aprill 2014

ALLKIRJAD 2013.a. MAJANDUSAASTA ARUANDELE

Juhatus on koostanud ASi Harju Elekter ja kontserni 2013. aasta tegevusaruande ja raamatupidamise aastaaruande.

Andres Allikmäe
juhataja
„ 14. „ aprill 2014

Nõukogu on juhatuse poolt koostatud majandusaasta aruande (lk. 5-81), mis koosneb tegevusaruandest ja raamatupidamise aastaaruandest, läbi vaadanud ja aktsionäride üldkoosolekule esitamiseks heaks kiitnud.

Endel Palla	nõukogu esimees		„ 16. „ aprill 2014
Ain Kabal	nõukogu liige		„ 16. „ aprill 2014
Madis Talgre	nõukogu liige		„ 16. „ aprill 2014
Triinu Tombak	nõukogu liige		„ 16. „ aprill 2014
Andres Toome	nõukogu liige		„ 16. „ aprill 2014

KPMG Baltics OÜ
Narva mnt 5
Tallinn 10117
Estonia

Telephone +372 6 268 700
Fax +372 6 268 777
Internet www.kpmg.ee

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

AS Harju Elekter aktsionäridele

Oleme auditeerinud AS Harju Elekter konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2013, konsolideeritud koondkasumiaruannet, konsolideeritud rahavoogude aruannet ja konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta, konsolideeritud aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisasid. Auditeeritud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on esitatud lehekülgedel 37 kuni 87.

Juhtkonna kohustus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande osas

Juhtkond vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt ning sellise sisekontrolli eest, mida juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Vandeaudiitori kohustus

Meie kohustuseks on avaldada oma auditi põhjal arvamust selle konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime oma auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (Eesti). Nende standardite kohaselt on nõutav, et oleme kooskõlas eetikanõuetega ning planeerime ja viime auditi läbi omandamiseks põhjendatud kindluse selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on olulise väärkajastamiseta.

Audit hõlmab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvnaõtjate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali hankimiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Valitud protseduurid sõltuvad vandeaudiitori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Nende riskihinnangute tegemisel võtab vandeaudiitor arvesse sisekontrolli, mis on relevantne majandusüksuse konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel ja õiglasel kajastamisel, kavandamaks antud tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamise eesmärgil majandusüksuse sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab samuti juhtkonna poolt kasutatud arvestuspoliitika asjakohasuse ja tehtud arvestushinnangute põhjendatuse ning ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldise esitusviisi hindamist.

Usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie auditiarvamusele.

Arvamus

Meie arvates kajastab kaasatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt AS Harju Elekter konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31. detsember 2013 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Tallinn, 14. aprill 2014

Andris Jegers
Vandeaudiitor, litsents nr 171

Indrek Alliksaar
Vandeaudiitor, litsents nr 446

KPMG Baltics OÜ
Audiitorettevõtja tegevusluba nr 17.
Narva mnt. 5, Tallinn 10117

KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK

ASi Harju Elekter omanikele kuuluv jaotamata kasum on:

	EUR '000
Eelmiste perioodide jaotamata kasum	13 473
2013.a. puhaskasum	5 162
Kokku jaotuskõlbulik kasum seisuga 31.12.2013	<u>18 635</u>
Juhatus teeb ettepaneku kasumi jaotamiseks alljärgnevalt:	
Dividendideks (0,10 eurot aktsialt)	1 740
Jaotamata kasumi jääk peale kasumi jaotamist	<u>16 895</u>

Andres Allikmäe
juhataja

„14.“ aprill 2014